

gemeente

Oost Gelre

Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Jaarverslag	7
Inleiding	7
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	7
Rechtmatigheid baten, lasten en balansmutaties	7
Financieel resultaat 2023	7
Resultaatbepaling	8
Bestemming resultaat	8
Analyse van het rekeningresultaat	11
Programma 1 - Wonen	17
Ruimtelijke ontwikkeling	17
Woningbouw en bouwen	21
Onze omgeving, ons landschap	25
Duurzaamheid en energieneutraal	28
Financieel overzicht Programma 1	34
Beleidsindicatoren Programma 1	35
Programma 2 - Welzijn	36
Thema1 - Gezonde leefstijl	37
Thema 2 - Iedereen doet mee	40
1. Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op	41
2. Goed onderwijs voor iedereen	42
3. Iedereen draagt bij naar vermogen	44
4. Thuis wonen en participeren als het kan	46
5. Ontmoeten voor iedereen	48
6. Oost Gelre is een inclusieve gemeente	50
7. Oost Gelre staat voor kunst en cultuur	52
Thema 3 - Een duwtje in de rug	54
1. Opgroeien en ontwikkelen met een beetje hulp	54

2. Thuiswonen met een beetje hulp.....	57
3. Meedoen met een beetje hulp	59
Thema 4 - Zorg wie dat nodig heeft	62
1. Goede zorg voor iedereen	62
2. Zorg bij veilig en gezond opgroeien.....	64
3. Zorg bij thuiswonen en participeren.....	66
Financieel overzicht Programma 2	71
Beleidsindicatoren Programma 2.....	71
Programma 3 - Werken	73
Sterke lokale economie.....	73
Bereikbaarheid en Smart Mobility	78
Financieel overzicht Programma 3	81
Beleidsindicatoren Programma 3.....	81
Programma 4 - Dienstverlening.....	82
Integrale veiligheid en ondermijning	82
Regionale en grensoverschrijdende samenwerking	85
Dienstverlenend en meedenkend	86
Financieel gezond	89
Financieel overzicht Programma 4	90
Beleidsindicatoren Programma 4.....	90
Paragrafen	93
Inleiding	93
Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	94
Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties.....	109
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering.....	124
Paragraaf 4: Financiering	137
Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen.....	146
Paragraaf 6: Grondbeleid.....	152
Paragraaf 7: Lokale heffingen.....	157
Paragraaf 8 : Wet Open Overheid	168
Kerngegevens.....	169

Inwoners.....	169
Fysieke structuur.....	170
Financiële structuur.....	171
Jaarrekening.....	172
Overzicht van baten en lasten over het jaar 2023.....	172
Onvoorzien/Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves/Incidentele baten en lasten.....	174
Onvoorzien.....	174
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves.....	174
Incidentele baten en lasten.....	175
Toelichting incidentele lasten.....	175
Toelichting incidentele baten.....	176
Balans per 31 december.....	178
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	182
Inleiding.....	182
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening.....	182
Waarderingsgrondslagen rechtmatigheidsverantwoording.....	183
Balans.....	184
Vaste activa.....	184
Immateriële vaste activa.....	184
Materiële vaste activa.....	184
Financiële vaste activa.....	185
Vlottende activa.....	186
Vorraden.....	186
Vorderingen en overlopende activa.....	186
Liquide middelen en overlopende posten.....	186
Vorzieningen.....	187
Vaste schulden.....	187
Vlottende passiva.....	187
Borg en garantstellingen.....	187
Rechtmatigheidsverantwoording.....	188
Toelichting per programma.....	189

Programma 1: Wonen.....	189
Programma 2: Welzijn	190
Programma 3: Werken.....	193
Programma 4: Dienstverlening	194
Overzicht gerealiseerde dekkingsmiddelen	196
Begrotingsrechtsmatigheid	199
Toelichting op de balans per 31 december	203
Vaste activa	203
Vlottende activa	214
Passiva	221
Eigen vermogen.....	221
Mutaties reserves.....	222
Vorzieningen	225
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar.....	227
Vlottende passiva.....	228
Waarborgen en garanties	232
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	234
EMU-saldo	239
Bijlagen.....	241
Staat van reserves en voorzieningen	241
Toelichting reserves.....	246
Verdelingsprincipe taakvelden per programma	249
SISA.....	254
Jaarrekening 2023 vs. jaarrekening 2022	285
Beleidsindicatoren BBV	288
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	292
Lijst met afkortingen.....	299

Jaarverslag

Inleiding

In het jaarverslag treft u aan:

1. Het financieel resultaat;
2. Een overzicht van de financiële afwijkingen op hoofdlijnen;
3. Een programmaverantwoording;
4. De verplichte paragrafen.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De jaarstukken van provincies en gemeenten maken wij conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op. De gemeentelijke verordeningen hebben invloed op de begroting en de jaarstukken. We hebben regels voor waardering en afschrijving van activa en de nota reserves en voorzieningen vastgesteld.

Rechtmatigheid baten, lasten en balansmutaties

Het college van B&W spreekt een oordeel uit over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (paragraaf Bedrijfsvoering).

Financieel resultaat 2023

2023 heeft geleid tot een positief jaarrekeningresultaat van €5.997.000

Resultaatbepaling

De rekeninguitkomst splitsen we in een totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves) en een gerealiseerd resultaat (incl. mutaties reserves) (x € 1.000):

Gerealiseerde totaal van lasten	€ 90.353
Gerealiseerde totaal van baten	€ 95.524
Saldo van totaal baten en lasten	€ 5.171
Mutaties in de reserves	€ 826
Gerealiseerd resultaat 2023	€ 5.997

Bestemming resultaat

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording) schrijft voor dat u besluit over een onttrekking of toevoeging aan de reserve. Besluiten over mutaties moeten voor 31 december worden genomen. In de praktijk komt het voor dat deze mutaties tot uitdrukking komen na 31 december 2023.

Wij stellen voor het positief gerealiseerde rekeningresultaat (na mutaties van de reserves) ad. € 5.997.000 als volgt te bestemmen (x € 1.000):

Gerealiseerd rekeningresultaat 2023 voor bestemming		5.997
<i>Onttrekkingen:</i>		
Reiskostenvergoeding	140	
Cultuurraad	20	
Lokale uitvoering voorkomen maatschappelijk opvang	50	
Onderzoeken realisatie MFA Harreveld en Zieuwent	100	
Regiobudget ondermijning	81	
Sloopkosten 2 basisscholen in Lichtenvoorde	80	
Afronding complex van Ostadestraat	22	
Vrijval pensioenvoorziening	198	
Toevoeging resultaat opvang Oekraïners aan bestemmingsreserve huisvesting migranten	582	
Energietoeslag	215	
Transitie visie warmte	71	
Ondermijning lokaal	30	
Locatie studie bedrijventerrein Lichtenvoorde	20	
Afwaardering 2 basisscholen in Lichtenvoorde	717	

Grachten	453	
Gevelverbetering via subsidies	100	
		-/- 2.879
Rekeningresultaat 2023 na bestemming		3.118

Het positieve rekeningresultaat ad €3.118.000 stellen wij voor om ten gunste te brengen van de vrij besteedbare reserve.

Analyse van het rekeningresultaat

In het onderstaande overzicht hebben wij een vergelijking gemaakt met de programmabegroting 2023 (inclusief begrotingswijzigingen). Door een verbeterd inzicht in de kosten van de diverse producten ontstaan er minder verschillen tussen de producten onderling (x € 1.000)

Programma	Begrotingsaldo in €	Rekeningsaldo in €	Afwijking voordeel/nadeel in €
1. Wonen	-12.205	-9.710	V 2.495
2. Welzijn	-39.790	-37.428	V 2.362
3. Werken	-429	789	V 1.281
4. Dienstverlening	-5.811	-5.312	V 499
Algemene dekkingsmiddelen	66.226	68.059	V 1.833
Overhead	-11.635	-11.264	V 371
Heffing Vennootschapsbelasting	-101	37	V 138
Bedrag onvoorzien	-5	0	V 5
Saldo van baten en lasten	-3.750	5.171	V 8.921
Mutaties reserves	4.846	826	N 4.020
Resultaat	1.096	5.997	V 4.901

De belangrijkste afwijkingen (> € 120.000) die hebben geleid tot het verschil van rekeningresultaat (ten opzichte van de slotwijziging 2023) zijn (x € 1.000):

Omschrijving		x € 1.000
Programma 1		
2.1 Verkeer en vervoer: levering percelen N312, hogere opbrengsten AGV schadeverhaal, hogere opbrengst herstraatvergoeding door energietransitie legt netbeheerder fors meer infrastructuur aan. Daarnaast zijn er verschillende subsidies ontvangen (o.a. kruising Hameland Lievelede, kantmarkering fietspad).	V	720
Met Waterschap Rijn en IJssel is gestart met planvorming voor de buitenzijde. De plannen zijn gereed en kunnen worden gepresenteerd. Het Waterschap heeft inmiddels de grondaankoop gedaan en de verwachting is daarom dat een groot deel van de uitvoering in 2024 en 2025 plaats zal vinden. Daarnaast zal ook een deel in 2026 plaats gaan vinden nadat de planvorming omtrent de Molenberg gereed is.	V	453
Er is minder gebruik gemaakt van de beschikbare regelingen en middelen voor hoge energiekosten, in totaliteit € 225.000. Dit geldt voor alle geledingen, zowel inwoners, verenigingen, maatschappelijke instellingen als ook door bedrijven.	V	225
De lagere baten rioolheffing hebben onder andere geleid tot een vrijval van de voorziening riolering.	V	878
Afvalstofheffing heeft meer inkomsten opgebracht dan begroot. Dit komt deels door toename van het aantal containers waardoor meer afval is ingezameld.	V	164
Aanvraag voor een bijdrage uit het provinciale winterfonds is gehonoreerd met een bedrag van € 140.000. Betreffende bedrag is eind 2023 beschikbaar.	V	140
In 2023 heeft de gemeente zich voorbereid op de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking is getreden. Dit vroeg om de nodige extra inspanning.	N	216
Subtotaal programma 1	V	2.364

		x €1.000
Programma 2		
De afwaardering van drie basisscholen in Lichtenvoorde heeft niet plaatsgevonden doordat de gebouwen er nog staan. Nadat de scholen zijn gesloopt, zal de afwaardering plaatsvinden. Het bedrag zal daarom worden overgeheveld naar 2024.	V	717
De kosten voor het vervoer van ZOOV leerlingenvervoer zijn harder gestegen vanwege de gestegen kosten van vervoer. Daarnaast is de huur voor het gebruik de gymzalen hoger uitgevallen door hogere energielasten.	N	124
De kosten van de opvang van Oekraïners zijn lager dan de vergoeding die is ontvangen vanuit het Rijk. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag te reserveren in de bestemmingsreserve huisvesting migranten om toekomstige uitgaven voor de uitvoering van beleid en huisvesting voor vluchtelingen, statushouders en arbeidsmigranten op te kunnen vangen.	V	581
Er is een opvangplek gecreëerd voor statushouders aan de Flierbeek. De opvanglocatie is beëindigd in 2023 voor statushouders. Het negatieve resultaat vanuit 2022 en het positieve resultaat van 2023 leiden per saldo tot een budgettair neutraal project.	V	290
Vanaf 2023 is het Integraal zorgakkoord van kracht. De gemeente heeft hiervoor middelen ontvangen vanuit centrumgemeente Doetinchem. De kosten die de gemeente heeft gemaakt voor de Stadskamer kan ten laste van de IZA gelden. Hierdoor ontstaat er een voordelig saldo.	V	200
Het uitkeringsbestand is nauwelijks gegroeid in 2023. Er was wel een toename van 2% begroot. Dit levert een voordeel op ten opzichte van de begroting. Daarnaast vallen de kosten van Fijnder lager uit, door het niet volledig in kunnen vullen van openstaande vacatureruimte.	V	300
Er is uitvoering gegeven aan het beleid omtrent de energietoeslag. Tegenover deze extra uitgaven staan extra inkomsten in de algemene uitkering.	V	158

		x €1.000
In totaliteit zijn de kosten voor jeugdhulp hoger uit dan begroot door enerzijds de lumpsum financiering en anderzijds doordat in 2023 enkele individuele overeenkomsten doorlopen.	N	591
In 2023 is er vanuit het Rijk geld ontvangen in het kader van de Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hierdoor heeft de gemeente verschillende activiteiten niet hoeven te bekostigen vanuit het preventiebudget. Hierdoor ontstaat er een voordeel.	V	148
Subtotaal programma 2	V	1.679

Omschrijving		x €1.000
Programma 3		
Gedurende het jaar zijn de baten en lasten van de verschillende grondexploitaties bijgeraamd. Deze dienen verwerkt te worden binnen de grondexploitatie en daarom leidt dit tot een afwijking van begrote bedragen.	V	870
De toeristenbelasting heeft meer opgebracht dan begroot. Het aantal overnachtingen is wederom gestegen ten opzichte van vorig jaar en heeft geleid tot een hogere opbrengst.	V	234
Subtotaal programma 3	V	1.104

Omschrijving		x €1.000
Programma 4		
vrijval pensioenvoorziening door hogere rente. Gelet op de wijziging van de APPA regeling wordt voorgesteld dit bedrag mee te nemen naar 2024.	V	298

De toename van specifieke uitkeringen (SISA) leiden tot hogere controlekosten. Daarnaast zijn er hogere kosten voor pensioenen en wachtgeldverplichtingen.	N	154
Er zijn meer inkomsten uit verhuur ontvangen, onder meer door verhuur aan de GGD in Groenlo en Lichtenvoorde. Tevens is er minder planmatig onderhoud uitgevoerd.	V	184
Subtotaal programma 4	V	328

Omschrijving		x € 1.000
Algemene dekkingsmiddelen en overhead		
De bespaarde rente (de berekende rente over het eigen vermogen) is hoger uitgevallen dan begroot door een hoger saldo van het eigen vermogen.	V	770
De berekening van de vennootschapsbelasting voor 2023 geeft een negatief fiscaal resultaat. Met de begroting is rekening gehouden met een vennootschapsbelastinglast. Hierdoor is er een voordelig resultaat van € 73.000. Het overige voordeel wordt behaald door definitieve aanslagen vennootschapsbelasting 2017, 2018 en 2019.	V	139
De algemene uitkering kent een fors positieve ontwikkeling in het bijzonder veroorzaakt door een hoger accres als gevolg van de extreme inflatie. Door de trapje op trapje af methodiek worden de gemeenten gecompenseerd door het rijk. Tevens kent de integratie- en decentralisatie uitkering kent een positieve ontwikkeling, in het bijzonder door de extra middelen voor taken welke zijn over geheveld naar de gemeenten.	V	961
Door het niet in kunnen vullen van enkele vacatures zijn de overheadkosten lager dan begroot.	V	249
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen en overhead	V	2.119

Omschrijving		x €1.000
Mutaties reserves		
Budgetten die overgeheveld worden naar 2024 en waarvan dit al oorspronkelijk bekostigd werd uit de reserves.	N	4.020
Subtotaal	V	3.574
Overig	V	1.327
Totaal	V	4.901

Programma 1 - Wonen

Leeswijzer

Programma 1 omvat het thema Wonen. Naast de aanstaande Omgevingswet, de verdere uitrol van Geef Lichtenvoorde Kleur! en Programma Stad Groenlo spelen er veel meer verschillende ontwikkelingen die het komende jaar aandacht vragen van het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie. Daarbij willen we een viertal speerpunten benoemen:

- Ontwikkeling van een visie en beleidskader voor het buitengebied. Er komen veel veranderingen op het buitengebied. Veranderingen ten aanzien van (agrarische) bedrijfsvoering, initiatieven in het kader van de klimaatdoelstellingen en dergelijke vragen om aandacht en daadkracht van onze gemeente.
- Doorontwikkeling van woningbouw in alle kernen. Er zijn nieuwe kaders ontwikkeld voor woningbouw in de kleine kernen en Groenlo en Lichtenvoorde. Daarnaast zijn er verruimde mogelijkheden voor functieverandering van agrarische erven nabij de kernen (woondroebel-beleid). Inmiddels zijn op basis van deze kaders in iedere kleine kern één of meerdere woningbouwplannen in ontwikkeling of uitvoering.
- Opstellen van Omgevingsvisie en aanpalend beleid. In het verlengde van de Omgevingswet en de voorgaande 2 punten wordt energie gestoken in het ontwikkelen van een Omgevingsvisie.
- Regionale Energie Strategie Achterhoek. Duurzaamheid en energiedoelstellingen zijn geen zaak voor gemeenten alleen. Mede daarom participeren wij in de verdere ontwikkeling van een regionale energiestrategie voor de gehele Achterhoek.

Ruimtelijke ontwikkeling

Ambitie

In Oost Gelre is het prettig om te wonen, werken, ondernemen en recreëren. We zorgen voor leefbare wijken en vitale centra. We staan voor grote opgaven op het gebied van onder andere landbouw, energie, en klimaat die onze gemeentegrenzen overschrijden. We zoeken de samenwerking op met anderen. We zijn daarbij in staat om in te spelen op snelle maatschappelijke veranderingen. We bieden ruimte aan initiatieven van particulieren, bedrijven en maatschappelijke organisaties. We stellen hiervoor duidelijk kaders waarbij we uitgaan van "ja, mits".

Bestuurlijke kaders

- Omgevingsvisie (bestuurlijk plan van aanpak)
- Programma "Geef Lichtenvoorde Kleur"
- Programma "Stad Groenlo"
- Programma "Besselinkschans"
- Leefbaarheidsvisie Kleine Kernen

Ontwikkeling buitengebied

De ontwikkeling van het buitengebied heeft hoge prioriteit. Het buitengebied heeft namelijk nu en in de nabije toekomst te maken met grote uitdagingen. Achterblijvende inkomsten, hogere kosten, verduurzaming, stikstofproblematiek, problemen bij erfopvolging of anderszins, kunnen ertoe leiden dat het agrarische landschap er anders uit komt te zien. Dit vraagt om een visie op en beleidskader voor het buitengebied.

Omgevingsvisie

Dit alles is opgenomen in de Omgevingsvisie. Deze visie is de tweede helft van 2023 gemeenteraad vastgesteld. In de Omgevingsvisie zijn vijf kernambities opgenomen voor de toekomst: Hechte en leefbare kernen; Ondernemend Oost Gelre; Nabij en bereikbaar; Gezonde en veilige leefomgeving en Vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied.

De opstelling van de Omgevingsvisie hangt nauw samen met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. De omgevingswet is inmiddels van kracht.

Programma Geef Lichtenvoorde Kleur!

Naast de ontwikkeling van het buitengebied en het opstellen van een Omgevingsvisie, is een andere ruimtelijke ontwikkeling voor 2023 de actualisatie van het programma Geef Lichtenvoorde Kleur! Met dit programma wordt in Lichtenvoorde een vitaal en compact centrum ontwikkeld. Hierbij gaan we in overleg met de ondernemers en andere belanghebbenden kijken naar een betere invulling van bestaande functies en gaan we op zoek naar nieuwe functies voor het centrum. Inmiddels zijn de grote bouwprojecten in gang gezet of zitten in een voorbereidende fase. Ook in de openbare ruimte zoeken we naar mogelijkheden om het winkelgebied te vergroenen, te verfraaien, kunst eraan toe te voegen en het gebied meer kleur te geven. Dit willen we onder meer bereiken door het voortzetten van het street art project. Daarnaast zijn we gestart met de voorbereidingen voor de herinrichting van de omgeving van het gemeentehuis en de uitvoering van de motie van de raad inzake een Masterplan voor de locatie Vitelco.

Programma Stad Groenlo

Het programma Stad Groenlo wil de bedrijvigheid en levendigheid in Groenlo versterken, zodat de stad in de toekomst een plek is waar het goed wonen, werken en leven is. In de eerste jaren van het programma zijn er veel projecten uitgevoerd. We zien dat de werkzaamheden van de afgelopen periode bijdragen aan de doelen die we in het programma gesteld hebben. We blijven onze schouders hier als gemeente onder

zetten. Immers: het programma is een vliegwiel om allerlei activiteiten in Groenlo te ontwikkelen. Programma Stad Groenlo biedt voldoende ruimte voor initiatieven, ook in 2023. We maken daarbij gebruik van de middelen uit de Regiodeal. De gemeenten wil initiatieven ondersteunen en mensen op weg helpen. Maar de gemeente zal ook zelf ideeën aandragen, en, in die gevallen dat bepaalde ideeën zo belangrijk zijn voor een vitale stad, zelf de regie ter hand nemen. Ook in de komende periode 2021 tot 2027 volgen er nieuwe projecten om Groenlo Vestingstad verder uit te bouwen waarmee we Groenlo regionaal maar ook bovenregionaal op de kaart kunnen zetten. Zo zijn de voorbereidingen gestart voor de inrichten van een museum dat zich richt op de 80-jarige oorlog.

Bedrijventerreinen

In 2023 was de interesse voor bedrijfskavels op de Laarberg onverminderd groot. Het aanbod van aantrekkelijke (grote) kavels in erfpacht maakt Laarberg onderscheidend van de lokale bedrijventerreinen in de regio. De gestage uitgifte van de afgelopen jaren maakt het gewenst om al te kijken naar mogelijke uitbreiding (fase 3) van de Laarberg. De aanzet en een start van het onderzoek daarvoor is inmiddels opgepakt.

De verkoop van kavels op bedrijventerrein op bedrijventerrein Lindebrook in Lichtenvoorde verliep voorspoedig. Nagenoeg alle kavels op dit terrein hebben een invulling gekregen of zijn in optie gegeven. We merken dat investering in het voortraject haar vruchten afwerpt. Tijdig met de gegadigde om tafel om zaken af te stemmen draagt bij aan versoepeling van het vergunningetraject.

Met de beperkte beschikbaarheid van bedrijfskavels voor lokale bedrijvigheid wordt onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden gewenst. In 2023 is een locatiestudie uitgezet voor uitbreidingsmogelijkheden in Lichtenvoorde en Groenlo.

Bestaande bedrijventerreinen willen we toekomstbestendig maken en houden. Voor de Kamp in Lichtenvoorde is een verkennend onderzoek gestart naar de wensen en kansen voor het gezamenlijk (gemeente en ondernemers) opzetten van een aanpak. In 2024 zal dit verder vorm krijgen.

Wat willen we bereiken?

We ontwikkelen een compact en levendig centrum in Lichtenvoorde

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma 'Geef Lichtenvoorde Kleur'. We geven daar uitvoering aan. Het ontwikkelen van een vitaal en compact centrum staat centraal. Dit realiseren we door het stimuleren van de samenwerking tussen ondernemers, het zoeken van nieuwe functies voor leegstaand vastgoed, het ontwikkelen van een aantal nieuwbouwprojecten, het toevoegen van sfeer en beleving, meer groen, kunst en cultuur, meer toeristische potentie, etc. Dit gebeurt in overleg met ondernemers, inwoners en verenigingen.

Kwaliteit (toelichting)

In het afgelopen jaar hebben we met het project GLK een doorstart gemaakt. Lopende projecten, zoals het vergroenen van het centrum, geveltuinen en initiatief sfeerverlichting zijn in uitvoering of gerealiseerd. Met de visie voor de omgeving van het gemeentehuis is een belangrijke stap gezet, voor de visie voor de omgeving Vitelco is een start in voorbereiding.

Het realiseren van het activiteitenplein is opgehouden door een verzoek van ondernemers om een ondergrondse parkeerkelder onder het plein te realiseren. Dit zal moeten worden onderzocht. We zullen het parkeren integraal voor het centrum onderzoeken, waarbij er een belangrijke relatie is met de omgeving gemeentehuis en Vitelco.

Ten aanzien van de kosten hebben we in 2023 vooral voorbereidende kosten gemaakt. De grote kostenposten van uitvoering laten nog even op zich wachten.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

We ontwikkelen een compact en levendig centrum in Groenlo

Het Programma Stad Groenlo wil de bedrijvigheid en levendigheid versterken, zodat de stad in de toekomst een plek is waar het goed wonen, werken en leven is. Voor de toerist moet het een aantrekkelijke en levendige stad zijn, met voldoende activiteiten om te verblijven.

Motto programma stad Groenlo: "Mensen maken de stad".

Het doel willen we bereiken door projecten uit te voeren vanuit 4 pijlers:

1. Centrumvoorzieningen en bereikbaarheid
2. Leefbaarheid en werkgelegenheid
3. Historisch beeldkwaliteit en openbare ruimte
4. Vrijtijdseconomie en cultuurhistorie

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben we weer verschillende beschikkingen afgegeven om de individuele gevels van panden weer meer aan te laten sluiten in het straatbeeld. Ook voeren we gesprekken met initiatiefnemers om gevelverbeteringen door te voeren.

Kwaliteit (indicator)

Woningbouw en bouwen

Ambitie

Oost Gelre heeft voor de voorliggende periode grote ambities op het gebied van woningbouw. Op 4 juli heeft de gemeenteraad de Woonvisie 2023-2027 voor Oost Gelre vastgesteld. De rijksoverheid heeft de landelijke woondeal vastgesteld. Deze is vertaald in de regionale woonagenda. Hieruit is de lokale woonvisie voor Oost Gelre ontstaan in samenwerking met andere gemeenten en partners in de regio. We willen zo toewerken naar 1.265 nieuwe woningen in onze gemeente, en minimaal 2 nieuwe woonwijken realiseren in de grote kernen. Het progressieve woningbouwbeleid dat we voeren in de kleine kernen en in ons buitengebied willen we voortzetten.

Van 2018 t/m 2021 zijn er ongeveer 200 woningen bijgekomen. Alleen al in 2022 hebben we 177 woningen toegevoegd. Woningbouwplannen die concreet in de pijplijn zitten: vanaf 1-1-2022 t/m mei-2023 zijn 163 bouwvergunningen voor woningen vergeven (groot deel is in 2023 opgeleverd).

We hebben de ontwerpbestemmingsplannen van vijf woningbouwlocaties ter inzage gelegd. In juli 2023 gebeurde dat al voor Regenboogschool, Richterspoort en Brouwhuizen fase 2. In totaal gaat het met deze 5 plannen over zo'n 200 woningen.

De woningbouwplannen zijn:

Lichtenvoorde: Regenboogschool, Richterspoort, Pastoor van Arsschool, Flierbos (Flierbeek fase 3)

Groenlo: Brouwhuizen fase 2

In zowel Groenlo en Lichtenvoorde vonden verkenningen en onderhandelingen plaats om te komen tot vervolgpunten voor wonen die in 2024 verder uitgewerkt en in voorbereiding kunnen worden genomen. Er is een gestart de voorbereidingen om te komen tot een Masterplan voor de locatie De Driehoek en omgeving (Vitelco).

Bestuurlijke kaders

- Woonvisie Oost Gelre
- Ontwerp Omgevingsvisie Oost Gelre
- Menukaart Wonen Groenlo & Lichtenvoorde
- Ruimtelijke verkenning wonen Kleine Kernen

Wat willen we bereiken?

Het aanbod van wonen met zorg sluit aan op de lokale vraag

We gaan in de tweede helft van 2023 een nieuwe woon- en zorgvisie opstellen.

Kwaliteit (toelichting)

Lokaal is gestart met het maken van een lokale Woon zorg visie. Hiervoor wordt data verzameld en betrokken organisaties hebben reeds hun plannen gedeeld. In 2024 zal deze visie afgerond worden. Er is regionaal gestart met het verzamelen van data ter voorbereiding op een regionale visie en lokale uitwerking medio 2023 geanalyseerd. Daarna volgt opstelling van een visie.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Huisvesting voor iedereen

We bieden in Oost Gelre een thuis aan nieuwkomers, arbeidsmigranten en vluchtelingen. We ontwikkelen in samenwerking met het bedrijfsleven woonvoorzieningen voor arbeidsmigranten. We leveren een bijdrage aan de landelijke opgave voor het huisvesten van vluchtelingen.

Kwaliteit (toelichting)

Op 4 juli 2023 heeft de gemeenteraad de Woonvisie 2023-2027 vastgesteld. In de visie is de ambitie opgenomen om in negen jaar 1.265woningen te bouwen. Een derde van deze woningen is bedoeld voor de sociale huur en nog eens een derde bestaat uit betaalbare koopwoningen tot €355.000,-. We dragen er zorg voor dat deze woningen duurzaam worden gebouwd.

Voor het realiseren van deze woningen is 2023 een Programmatische Aanpak Wonen (PAW) uitgewerkt. Hierin is opgenomen dat we minimaal 1.265 woningen toevoegen (voldoende) die passen bij de doelgroepen (variatie), die betaalbaar zijn (verdeling) en die duurzaam zijn gebouwd (verduurzaming). We zorgen tegelijkertijd voor een optimaal voorzieningenniveau en idealiter dragen de woningen bij aan een vitale regionale economie en aan versterking van de leefbaarheid. We doen ons best om dit alles waar mogelijk te versnellen

In 2023 is ook volop doorgewerkt aan de realisatie van de ambities. Zo zijn er vergunningen verleend voor PM woningen In 2023 zijn er 27 bestemmingsplannen, 6 uitgebreide procedures Wabo en vier wijzigingsplannen in procedure gebracht. Veel van deze procedures hadden betrekking op woningbouw waaronder woningbouwplannen voor de voormalige Regenboogschool, Richterspoort, Flierbos, Veegplan Woningsplitsing. Ook is er een regeling gepubliceerd om plannen voor "Wonen in de kap" mogelijk te maken in de centra van Groenlo en Lichtenvoorde. Op basis van het eerder door de raad vastgestelde beleid voor Woondroebels zijn ook de eerste plannen in procedure gebracht.

Voor de kleine kernen zijn we een intensief traject gestart om de ambities uit de woonvisie door te vertalen in concrete vervolgstappen. Zo hebben we met vertegenwoordigers van alle dorpskernen gesproken om concreet invulling te geven aan de woningbouwopgave per kleine kern: gemiddeld zo'n 25 woningen toevoegen tot 2030. De waardevolle inbreng vanuit de dorpsraden, samen met de inbreng vanuit de interne

organisatie heeft geresulteerd in een (concept) woonvisie kleine kernen; een overzicht van kansrijke woningbouwlocaties per kleine kern.

Aan de Oude Papendijk in Groenlo is overeenstemming bereikt met een varkenshouder over bedrijfsbeëindiging en verkoop van opstallen en gronden. Hiermee is een eerste stap gezet om te komen tot een nieuwe woonwijk in Groenlo met circa 200 woningen.

In de aanloop naar de komende Spreidingswet wil Oost Gelre proactief zoeken naar huisvesting en opvang van vluchtelingen. Oost Gelre wil inwoners en ondernemers betrekken bij de zoektocht naar locaties of gebouwen. In de subregio Achterhoek werken de Achterhoekse gemeente samen aan een plan om voldoende opvang te regelen op 1 januari 2024. In november zal op provinciaal niveau besloten worden wat de inbreng van elke gemeente is.

Tenslotte is noemenswaardig dat in 2023 door de gemeenteraad een Omgevingsvisie is vastgesteld. Deze vormt de komende jaren het strategisch kader voor nieuwe ontwikkelingen in onze gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Inwoners die beschermd wonen in onze gemeente kunnen doorstromen naar zelfstandig wonen

Door een gebrek aan geschikte sociale huurwoningen blijven deze inwoners onnodig lang in de zorg. Jaarlijks inventariseren we de behoefte bij deze doelgroep.

Kwaliteit (toelichting)

Er is regionaal in beeld gebracht waar het aanbod beschermd wonen zich bevindt. Met corporaties is overleg over de gevolgen van het minimaal beschikbaar zijn van goedkope huurwoningen op de uitstroom uit beschermd wonen. Het niet voldoende beschikbaar zijn van goedkope huurwoningen maakt dat de uitstroom minder snel gaat dan mogelijk is.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

We bieden ruimte om te bouwen in alle kernen

- We realiseren doorstroom door te focussen op het bouwen van woningen voor jongeren, jonge gezinnen, doorstromers en ouderen.
- We staan open voor alternatieve woonvormen, de transformatie van bestaande woningvoorraad, het toepassen van bestemmingswijzigingen en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).

- We onderzoeken innovatieve constructies, zoals het toepassen van erfpacht en het verder verhogen van de starterskorting op de grondprijs. Dit alles om versneld te kunnen voorzien in de behoefte van starters, zodat we hen voor onze gemeente kunnen behouden.
- We continueren het beleid voor woningbouw in de kleine kernen, waarbij volop ruimte moet zijn voor nieuwe woningbouwplannen. In de eerste helft van 2023 hebben in de kleine kernen gesprekken plaatsgevonden om tot nieuwe locaties te komen. In de tweede helft van 2023 zal dit resulteren in een geactualiseerde visie en starten de eerste uitwerkingen.
- We zetten in op verdere realisatie van een nieuwe woonwijk in Groenlo en een nieuwe woonwijk in Lichtenvoorde. De eerste verkenningen zijn in 2023 uitgevoerd.
- We hebben oog voor de betaalbaarheid van wonen.

Kwaliteit (toelichting)

Op 4 juli 2023 heeft de gemeenteraad de Woonvisie 2023-2027 vastgesteld. In de visie is de ambitie opgenomen om in negen jaar 1.265 woningen te bouwen. Een derde van deze woningen is bedoeld voor de sociale huur en nog eens een derde bestaat uit betaalbare koopwoningen tot € 355.000,-. We dragen er zorg voor dat deze woningen duurzaam worden gebouwd.

Voor het realiseren van deze woningen is 2023 een Programmatische Aanpak Wonen (PAW) uitgewerkt. Hierin is opgenomen dat we minimaal 1.265 woningen toevoegen (voldoende) die passen bij de doelgroepen (variatie), die betaalbaar zijn (verdeling) en die duurzaam zijn gebouwd (verduurzaming). We zorgen tegelijkertijd voor een optimaal voorzieningenniveau en idealiter dragen de woningen bij aan een vitale regionale economie en aan versterking van de leefbaarheid. We doen ons best om dit alles waar mogelijk te versnellen

In 2023 is ook volop doorgewerkt aan de realisatie van de ambities. Zo zijn er vergunningen verleend voor PM woningen. In 2023 zijn er 27 bestemmingsplannen, 6 uitgebreide procedures Wabo en vier wijzigingsplannen in procedure gebracht. Veel van deze procedures hadden betrekking op woningbouw waaronder woningbouwplannen voor de voormalige Regenboogschool, Richterspoort, Flierbos, Veegplan Woningsplitsing. Ook is er een regeling gepubliceerd om plannen voor "Wonen in de kap" mogelijk te maken in de centra van Groenlo en Lichtenvoorde. Op basis van het eerder door de raad vastgestelde beleid voor Woondroebels zijn ook de eerste plannen in procedure gebracht.

Voor de kleine kernen zijn we een intensief traject gestart om de ambities uit de woonvisie door te vertalen in concrete vervolgstappen. Zo hebben we met vertegenwoordigers van alle dorpskernen gesproken om concreet invulling te geven aan de woningbouwopgave per kleine kern: gemiddeld zo'n 25 woningen toevoegen tot 2030. De waardevolle inbreng vanuit de dorpsraden, samen met de inbreng vanuit de interne organisatie heeft geresulteerd in een (concept) woonvisie kleine kernen; een overzicht van kansrijke woningbouwlocaties per kleine kern.

Aan de Oude Papendijk in Groenlo is overeenstemming bereikt met een varkenshouder over bedrijfsbeëindiging en verkoop van opstallen en gronden. Hiermee is een eerste stap gezet om te komen tot een nieuwe woonwijk in Groenlo met circa 200 woningen.

Tenslotte is noemenswaardig dat in 2023 door de gemeenteraad een Omgevingsvisie is vastgesteld. Deze vormt de komende jaren het strategisch kader voor nieuwe ontwikkelingen in onze gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Onze omgeving, ons landschap

Ambitie

Het landschap is voor onze gemeente van zeer groot belang. Het is een van dé kernkwaliteiten van Oost Gelre. We zijn zuinig zijn op dit 'groene kapitaal' en zorgen dat de balans tussen de verschillende spelers in het buitengebied in evenwicht is. We werken daarbij samen met betrokken partijen om in te zetten op het verdienmodel van het landschap, vanuit de overtuiging dat ons landschap bijdraagt aan zowel wonen, werken als welzijn. Ook werken we aan het vergroten van draagvlak voor de landbouwtransitie en geven ondersteuning daarbij, en bieden tegelijkertijd ruimte aan de agrarische sector om zich te verder te ontwikkelen op basis van wederkerigheid. Dit alles met als doel een verdere versterking van ons landschap en onze natuur en gebalanceerde ruimte te bieden voor landbouw, toerisme en recreatie.

Om de openbare ruimte aantrekkelijk en leefbaar te houden, is er naast een onderhoudscyclus ook een moment waarop deze openbare ruimte vervangen moet worden. Dit gebeurt vanuit een integrale benadering vanuit de disciplines verkeer, wegen, riolering, groen en duurzaamheid en op basis van de huidige inzichten en richtlijnen. En uiteraard is er interactie met de aanwonenden en belanghebbenden. Voor deze vervangingen zijn investeringsbudgetten nodig. In de kadernota staan diverse vervangingsvoornemens van straten en/of buurten die om een investering vragen.

Naast de vervanging van de openbare ruimte zijn er nog andere concrete ontwikkelingen in de openbare ruimte:

- We stellen een soortenmanagementsplan op. Het doel is om alle handelingen en regelgeving ten aanzien van ruimtelijke ingrepen af te stemmen op beschermde flora en fauna. Hiermee voorkomen we dat er op ad hoc basis besluiten worden genomen. Beschermde soorten en kansrijke soorten worden met behulp van dit plan integraal beschermd. Procedures zullen we hierop afstemmen. Mogelijk dat hieruit maatregelen volgen waarvoor we financiering moeten vragen.
- We vertalen de ambities uit het Omgevingsplan naar nieuwe landschappelijke maatregelen.

- We brengen aanpassingen aan in de verkeersstructuur. Door de afsluiting van de kruising N18 Twenteroute met de N312 Zieuwentseweg is aanpassing in de verkeersstructuur noodzakelijk. De aansluiting N312 Zieuwentseweg is omgelegd langs de N18 richting de Richterslaan en aangesloten op de kruising Richterslaan. Deze verandering zal consequenties hebben voor de verkeersstromen in Lichtenvoorde. Onderdeel van het pakket van maatregelen is een reconstructie van de Kerkhoflaan inclusief de kruising met de Richterslaan.

Bestuurlijke kaders

- Omgevingsvisie (bestuurlijk plan van aanpak)
- wegenbeleidsplan "Kijk op de Wegen"
- gemeentelijk rioleringsplan 2017-2021
- beleidsplan openbare verlichting 2008 - 2012
- beleidsplan OV
- Beeldkwaliteitsplan openbaar groen

Wat willen we bereiken?

De landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit versterken door middel van optimale inrichting en beheer

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Bermen worden benut om gevarieerde beplanting aan te brengen
- We passen ecologisch bermbeheer toe
- Inrichting en beheer van de openbare ruimte worden beter afgestemd op verhogen van de biodiversiteit; inwoners worden daarbij intensief betrokken.
- Normering van het openbaar groen volgens CROW, objectief vast te stellen door schouw en monitoring (beeldkwaliteitsplan).
- Openbaar groen is ingericht voor meerdere bestemmingen zoals spelen recreëren, waterberging en ecologie.
- We gebruiken geen gewasbeschermingsmiddelen.
- We meten kwaliteit van groen- en landschapsbeheer door monitoren en schouwen of evaluatie van de vastgestelde beeldkwaliteit d.m.v. steekproefsgewijze schouwrondes.
- Binnen stedelijk gebied gaan wij overleggen over initiatieven voor herontwikkeling en geven we uitvoering aan de programma's Stad Groenlo en Geef Lichtenvoorde kleur.
- Ten aanzien van landschapversterking stellen we een landschapsplan op nadat de raad de Omgevingsvisie heeft vastgesteld. De documenten 'Landschappen vol leven (biodiversiteitsplan)', 'Natuurwaardenkaart Oost Gelre' en 'Basiskwaliteit landschap' zijn daarvoor richting gevend.

Kwaliteit (toelichting)

Bovenstaande uitgangspunten zijn actueel. Zo is in 2023 het openbaar groen maandelijks geschouwd en gemonitord volgens beeldkwaliteitsplan om scherp te houden of aan de gevraagde vastgestelde beeldkwaliteit wordt voldaan, maar ook waar eventuele knelpunten ontstaan of verbeterpunten liggen. Door middel van data en monitoring volgens de nectarindex waar we in 2023 mee verder zijn gegaan krijgen we een steeds completer beeld van de biodiversiteit. Welke maatregelen hebben effect en waar kansen liggen voor optimaliseren d.m.v. aanplant of wellicht aanpassing in de beheermaatregel.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Verbeteren ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- De verschillende landschapstypen en ensembles kennen een eigen identiteit. Deze blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt.
- We faciliteren groepsprocessen in de kernen en duurzame projecten gericht op ontwikkeling van het landschap.
- Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden de mogelijkheden om de biodiversiteit te verhogen en het landschap te versterken ingepast.
- We willen ons landschap koesteren, maar ook benutten bij het versterken van de lokale economie. In samenhang met een verdere versterking van ons landschap en onze natuur bieden we gebalanceerd ruimte voor landbouw, toerisme en recreatie.

Kwaliteit (toelichting)

Het verbeteren van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit is een continu proces. De uitgangspunten zijn actueel. Met betrekking tot het landelijk gebied, landschap en biodiversiteit gaan we met gebiedspartijen in overleg over concrete maatregelen, en kansen. Deze worden vertaald in omgevingsplannen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Versterken leefbaarheid van buurt / wijk

Reconstructies of herinrichting van gebieden wordt altijd gezamenlijk met inwoners en overige belanghebbenden in de buurt opgepakt. Reconstructie of herinrichting wordt optimaal benut om biodiversiteit te versterken en maatregelen tbv klimaatadaptatie uit te voeren.

Kwaliteit (toelichting)

Reconstructies en herinrichtingen worden in samenspraak opgepakt met inwoners en belanghebbenden. Een voorbeeld hiervan is de speellocatie in Lichtenvoorde aan de Tongerlosestraat welke gerealiseerd conform de visie Bewegen Ontmoeten Spelen (BOS) en de andere doelstellingen zoals afkoppelen hemelwater en versterken biodiversiteit.

Een ander voorbeeld is de Nicolaasweg in Mariënveld waar in samenspraak met de inwoners een boomvervangingsplan is opgesteld en waar in kwartaal 1 van 2023 de bomenrij grotendeels nieuw is aangeplant. Daarnaast is ook gekeken naar de biodiversiteit door een gefaseerd maaibeheer toe te passen om de biodiversiteit te versterken.

In 2023 zijn een aantal projecten in de voorbereiding met bewoners zoals Lariksstraat in Lichtenvoorde en Beumweg in Vragender waar in 2024 dit zal overgaan tot realisatie.

Kwaliteit (indicator)

Duurzaamheid en energieneutraal

Ambitie

We zijn een gemeente die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan. We streven met realisme naar het behalen van energieneutraliteit. We willen daarbij zorgen voor het duurzaam opwekken van energie in onze eigen gemeente, waarbij we inzetten op lokale participatie en samenwerking. Daarnaast zorgen we ervoor dat iedereen in Oost Gelre bij kan dragen aan de energieambities. We maken de omgeving meer hittebestendig door te zorgen voor verkoeling en oog te hebben voor waterafvoer en retentie (opvang van

In 2021 is de transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. In aansluiting hierop wordt een start gemaakt met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen (WUP's). De looptijd van de "Uitvoeringsagenda Energietransitie Oost Gelre" is in 2022 verstreken. Er dient een nieuwe uitvoeringsagenda te worden opgesteld.

Bestuurlijke kaders

Energietransitie

- Akkoord van Groenlo

- Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek
- Uitvoeringsagenda energietransitie Oost Gelre
- Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre
- Beleidsregels planologische medewerking zonneparken Oost Gelre
- Beleidsregels Zon op Erf

Milieu

- Milieubeleidsplan gemeente Oost Gelre 2010 - 2020

Wat willen we bereiken?

Beperken van de effecten van stikstof op kwetsbare natuur

Bijdrage leveren aan het verminderen van de effecten van stikstofdepositie op kwetsbare natuur te beperken. Vanuit de provincie wordt het GMS (Gelderse Maatregelen Stikstof) geïnitieerd. Dit beschrijft een gebiedsgerichte aanpak voor de regio's Arnhem-Nijmegen, Achterhoek, Foodvalley, Rivierenland, Stedendriehoek en Veluwe.

Kwaliteit (toelichting)

Het Nationale Programma Landelijk Gebied is vertaald in het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG). In het programma VLGG zit min of meer ook de GMS verwerkt. De VLGG zal begin 2024 in concept worden gepresenteerd. Door de val van het kabinet is de aanpak NPLG/VLGG vertraagd. Er is helaas nog onduidelijkheid over beschikbaarheid financiering.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Oost Gelre is energieneutraal

Het centrale doel van het Klimaatakkoord is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen met 49% in 2030 ten opzichte van 1990. Voor het behalen van deze doelstelling dienen 30 regio's een Regionale Energiestrategie op te stellen. Daarnaast dienen gemeenten voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving een Transitievisie Warmte op te stellen.

De basis voor de lokale ambitie is het regionale 'Akkoord van Groenlo' en de regionale uitvoeringsagenda. In deze regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek is een mix aan hernieuwbare energiebronnen opgenomen van wind, zon en biomassa naast een besparingsdoelstelling op elektriciteit en gas.

Op dit moment wordt er regionaal gewerkt aan een herijking van het 'Akkoord van Groenlo'. De uitkomsten van deze herijking vormen samen met onze transitie visie warmte, de RES 1.0 en (lokale) ontwikkelingen de

kaders voor lokale energiestrategie welke in 2022 wordt opgesteld. Vervolgens gaan we een nieuwe uitvoeringsagenda opstellen.

Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De rol van de gemeente is het stimuleren en faciliteren van de energietransitie.
- Door actieve informatievoorziening en het voeren van campagnes promoten wij de noodzaak van de energietransitie.
- Inwoners, bedrijven en belangenorganisaties betrekken we bij de uitwerking van de plannen.
- Inwoners, bedrijven en belangenorganisaties voeren zelf de door hen geïnitieerde projecten uit.
- We werken regionaal samen op onderwerpen en maatregelen waar dat de efficiency en effectiviteit ten goede komt.
- We maken duurzame energieprojecten mogelijk in bestemmingsplannen.

Kwaliteit (toelichting)

Het Akkoord van Groenlo van 2013 kende een zeer ambitieuze doelstelling: de acht Achterhoekse gemeenten streven naar een energie-neutrale Achterhoek in 2030. Deze doelstelling is om meerdere redenen niet realistisch gebleken en met het nieuwe Akkoord van Groenlo 3.0 is daarom aangesloten bij de doelstelling van het landelijke Klimaatakkoord. De doelstelling is nu: Een energieneutrale Achterhoek in 2050 (of zoveel eerder als mogelijk).

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Inwoners besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op

Besparing van energie is een belangrijke pijler van het programma Energietransitie. Ook inwoners kunnen daaraan een bijdrage leveren; dat stimuleren we.

Kwaliteit (toelichting)

Inwoners zijn op verschillende manieren bezig met energiebesparing en zetten concrete, meetbare stappen. Zo neemt het aantal aansluitingen met zonnepanelen nog steeds toe en laat het gemiddelde gasverbruik een dalende lijn zien. Het elektriciteitsverbruik kent over de lange termijn ook een dalende lijn, maar het verbruik laat hier een wat grilliger verloop zien. Van de financiële regelingen ter ondersteuning van het treffen van energiebesparende maatregelen wordt goed gebruik gemaakt. In 2023 is een start gemaakt met het Nationaal Isolatie Programma. Binnen dit programma, dat regionaal opgepakt wordt, krijgen inwoners (financiële) ondersteuning bij het verduurzamen van hun woning. De focus ligt hierbij op oudere woningen

met een laag energielabel omdat daar de meeste winst te behalen valt qua verduurzaming. Daarnaast is er in 2023 ook een start gemaakt met de Woning Uitvoerings Plannen. De woningeigenaar krijgt een individueel advies voor het aardgasvrij/aardgasvrijgemaakt maken van de woning. De focus ligt hier ook op de oudere woningen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Bedrijven besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op

Wij stimuleren bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen en zelf duurzame energie op te wekken.

Kwaliteit (toelichting)

Energiebesparing heeft bij ondernemers om meerdere redenen de nodige aandacht. Een groot deel van de bedrijven moet namelijk voldoen aan de EML plicht, het uitvoeren van maatregelen die een terugverdientijd hebben van minder dan vijf jaar. Hierop controleert de ODA en zij constateert dat de bedrijven hier goed aan voldoen. Daarnaast is het aantal bedrijven dat beschikt over zonnedaken de afgelopen jaren gestegen. Door de netcongestie problemen stagneren de ontwikkelingen op dit punt wel. Anderzijds ontstaan er door de netcongestie initiatieven om te bezien hoe bedrijven, bedrijventerreinen zelfvoorzienend kunnen worden. Het opgerichte Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA) heeft hierbij een rol te vervullen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Binnen de gemeente Oost Gelre worden grootschalige hernieuwbare energieopwekkingsprojecten gerealiseerd

We voeren een evaluatie uit van de eerste tender naar zonneparken. Op basis van deze evaluatie doen we een voorstel voor een mogelijk vervolg.

We geven verdere invulling aan de projecten uit de werkstroom "Grootschalige hernieuwbare energieopwekking". Voor de realisatie van één of enkele windturbines worden vervolgstappen gezet. Voor het op grote schaal verbeteren van de isolatiegraad van 1000 woningen worden in samenwerking met het Agem energieloket acties uitgevoerd.

Kwaliteit (toelichting)

De eerste tender zonneparken, welke in juni 2019 was opengesteld, is afgerond. In de periode van de tender zijn twee zonneparken vergund met een totale netto oppervlakte van 16,9 ha. De tender is afgesloten met een evaluatie. Voor wind energie is een intensief programma opgestart en grotendeels al doorlopen gericht op het opstellen van windbeleid. Hierbij zijn de inwoners op verschillende manieren betrokken, variërend van het organiseren van windcafe's en thema- informatieavonden. Oktober 2023 zijn de conceptnormen voor windmolens bekend gemaakt. Op 23 november is de concept versie van het windbeleid gepresenteerd aan de gemeenschappelijk raden van Oost Gelre en Berkelland en op 7 december is het concept windbeleid gepresenteerd aan de inwoners van de 2 zoekgebieden (K en I). In de de eerste helft van 2024 zal het windbeleid aangeboden worden in het bestuurlijk proces ter besluitvorming.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Voor het gemeentelijke vastgoed wordt bespaard op het energieverbruik en wordt zelf energie opgewekt

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en gaat het eigen vastgoed verder verduurzamen.

Kwaliteit (toelichting)

Een deel van het gemeentelijk vastgoed is op basis van de nota "Energiebeleid Gemeentelijk Vastgoed" verduurzaamd. Het energieverbruik wordt gemonitord en op de gebouwen wordt de nodige duurzame energie opgewekt. Daartoe zijn een aantal geschikte gebouwen o.a. voorzien van zonnepanelen. Jaarlijks worden een paar gebouwen verder verduurzaamd voorzover mogelijk gelijktijdig met groot onderhouds werkzaamheden.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Duurzaam ondernemen

Oost Gelre stimuleert ondernemers om duurzaam te ondernemen.

Kwaliteit (toelichting)

Aan het belang van duurzaam ondernemen is het afgelopen jaar weer de nodige aandacht geschonken en zijn ondernemers gestimuleerd om hierbij op diverse punten stappen te zetten. Verschillende partijen ondersteunen de ondernemers daarin, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor het in het leven

geroepen Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA). Naast het onderdeel energie is nu ook circulariteit een belangrijk speerpunt. Bij opdrachtverlening door de gemeente speelt bij selectie van partijen duurzaamheid een prominente rol.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Oost Gelre is in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig ingericht

We geven uitvoering aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) dat voorziet in een integrale aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is het Water- en rioleringsplan (WRP) opgesteld en is in februari van dit jaar door uw raad aangenomen. Wij hebben in 2023 inzicht gekregen in de gevolgen van extreme neerslag. Ten aanzien van Lichtenvoorde hebben we geconstateerd dat we met name moeten focussen op maatregelen in de kern. Maatregelen die de afstroom vanuit Vragender kunnen beperken worden te zijner tijd opgepakt in toekomstige gebiedsprocessen in het kader van Vitaal landelijk gebied Gelderland en aanpak droogte.

Kwaliteit (indicator)

Financieel overzicht Programma 1

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	17.726	21.491	19.291	2.200
Baten	-6.872	-9.009	-8.545	-463
Onttrekkingen	-25	-275	-1.036	761
Stortingen	3	3	0	3
Gerealiseerd resultaat	10.827	12.205	9.710	2.495

Beleidsindicatoren Programma 1

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegroote 25.000-50.000 inw.	Jaar
Verkeer en vervoer	Geregistreerde ongevallen met letsel ziekenhuis	%	Veiligheid NL	17,1 %	17,1%	2022
Volksgezondheid en Milieu	Totaal huishoudelijk restafval	kg/inwoner	CBS	35	120	2022
Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	14,5 %	geen data	2021
Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	CBS	33,0 %	geen data	2022
Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde woningen	duizend euro	CBS	289	362	2023
Vhrosv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	11,6	8,3	2022
Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	79,3 %	79,1%	2023

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Programma 2 - Welzijn

Leeswijzer

Programma 2 omvat veel verschillende elementen die allemaal betrekking hebben op het sociaal domein in de breedste zin, dus inclusief onderwijs, cultuur en sport. Daarbinnen richten we ons o.a. op de volgende speerpunten:

- We zetten in op het bevorderen van een gezonde leefstijl voor zowel volwassenen als kinderen/jongeren.
- We blijven inzetten op het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik.
- We faciliteren dat iedereen kan meedoen in de maatschappij passend bij de mogelijkheden van de inwoner. Dit geldt voor wonen, werk, maar ook voor ontmoeten, dus participeren in de brede zin.
- Onderwijsontwikkelingen en in het bijzonder de ontwikkeling van 2 IKC's in Groenlo zullen we uitwerken en uitrollen in 2023.
- We blijven inzetten op bijdragen naar vermogen. Daar waar het (even) niet lukt, geven we een steuntje in de rug.
- De ontwikkeling van een nieuwe sporthal in Groenlo biedt een mooie plek en kansen voor de binnensportverenigingen en het onderwijs samen.
- We ondersteunen vrijwilligers door inzet van onze vrijwilligerscoördinator en onze site www.vrijetijdsmaakelaar.nl.
- We ondersteunen inwoners met dementie en hun netwerk.
- We ondersteunen (jonge) mantelzorgers.
- We zetten maximaal in op vroegsignalering om problematische schulden bij inwoners te voorkomen.
- We ontwikkelen samen met de kunst- en cultuursector een kunst- en cultuurbeleid.
- Onze gemeente zet sterk in op preventieve zorg en blijft dat ook de komende jaren doen.
- We ondersteunen overlastgevende jongeren om weer vooruit te komen.
- We blijven inzetten op een goed functionerende veiligheidsketen.

Dit is slechts een deel van onze inzet, in dit programma leest u alle doelstellingen en wat wij ervoor gaan doen om deze te behalen. Dit programma is opgebouwd van preventieve inzet tot de inzet van maatwerk:

- Gezonde leefstijl

- Iedereen doet mee
- Een duwtje in de rug
- Zorg voor wie dat nodig heeft

Thema1 - Gezonde leefstijl

Ambitie

Het grootste goed van de gemeente zijn onze inwoners. We vinden het belangrijk dat inwoners gezond zijn, gelijke kansen hebben op een gezonde leefstijl en zo lang mogelijk mee kunnen doen. De leefbaarheid en de fysieke leefomgeving en sociale leefomgeving spelen ook een belangrijke rol bij de mentale en fysieke gezondheid van onze inwoners. Onderdeel van een gezonde leefstijl is vrijetijdsbesteding. Voor sportstimulering doen we een beroep op de sport- en cultuurcoaches. Zij leveren in Oost Gelre hier een bijdrage aan en we sluiten aan bij ontwikkelingen zoals het lokaal beweeg- en sportakkoord 'Heel Oost Gelre Beweegt'. Dit willen we koesteren en verder versterken. Onze sport- en cultuurverenigingen zijn hierbij van belang. We willen ervoor zorgen dat de cultuur- en sportbeoefening in de gemeente verder toeneemt, omdat dit ook kan bijdragen aan een gezonde leefstijl van onze inwoners. Het drugs- en alcoholgebruik willen we daarentegen terugdringen, onder meer door daarbij een voortrekkersrol te vervullen in de communicatie richting de jeugd (en hun ouders en netwerk (sport, onderwijs, etc.)) rondom de gevaren van alcohol en drugs. Wij zetten in op een gezonde leefstijl samen met onze netwerkpartners. In dit beleidsplan worden belangrijke pijlers ter bevordering van de gezonde leefstijl benoemd. Ook gaan we in de nota Gezondheid, Bewegen en Sport verder in op preventie, gezondheid en sport (als middel) en het bevorderen, beschermen en stimuleren van een gezonde leefstijl. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen waarin gewerkt wordt aan Gezond Actief Leven Akkoorden (GALA).

Gezonde leefstijl is de norm!

Doelstellingen

Doel 1.1: Inwoners hebben (kennis van) een gezonde leefstijl

Omschrijving (toelichting)

We maken (volwassen) inwoners bewust van een gezonde leefstijl door preventief aanbod. We dragen daarmee bij aan het gezond opgroeien van kinderen/jongeren en volwassenen en het vitaal ouder worden van inwoners van Oost Gelre.

Kwaliteit (toelichting)

Inwoners kunnen met vragen terecht bij de gezondheids- en beweegmakelaar. Zij verwijzen inwoners naar voorliggende voorzieningen zoals verenigingen en andere aanbieders met bijvoorbeeld aanbod op het gebied van vrije tijd. Dit aanbod is ook inzichtelijk gemaakt op het digitale platform www.vrijetijdsmaakelaar.nl. De gezondheids- en beweegmakelaar zijn tevens gekoppeld aan de trajecten vanuit de Gecombineerde

Leefstijl Interventie (GLI). Zij proberen op deze manier inwoners vroegtijdig mee te nemen in het voorliggende aanbod om ervoor te zorgen dat zij ook na het GLI-traject in beweging kunnen blijven.

Op verschillende manieren is er ingezet op het creëren van bewustwording rondom een gezonde leefstijl. Tijdens de Fitweek Oost Gelre hebben er bijvoorbeeld verschillende activiteiten, zoals de gezondheidscheck en een supermarktsafari, plaatsgevonden. Ook is er een bijeenkomst georganiseerd over het belang van buiten spelen. Via diverse kanalen, waaronder de social media kanalen van Heel Oost Gelre Beweegt, worden inwoners door middel van kennisdeling geïnformeerd.

Met lokale partners en inwoners wordt gewerkt aan het lokaal Beweeg- en Leefstijlakoord Heel Oost Gelre Beweegt. Het afgelopen jaar zijn hiervoor meerdere bijeenkomsten georganiseerd. Alle initiatieven en activiteiten die hieruit voortvloeien dragen bij aan (kennis van) een gezonde leefstijl.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.2: Het alcohol- en drugsgebruik neemt af en inwoners gaan verantwoord om met het gebruik

We zetten in op een preventieve aanpak tegen alcohol- en drugsgebruik. Hierbij spreken we inwoners aan op hun eigen verantwoordelijkheid. Het is de verantwoordelijkheid van iedereen, niet alleen van de gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

Er is zowel in Lichtenvoorde als in Groenlo een informatiebijeenkomst over middelengebruik georganiseerd in samenwerking met s.v. Longa '30, s.v. Grol, Iriszorg en Mazzel jongerenwerk. Deze bijeenkomsten zijn een vervolg op de bijeenkomsten in de kleine kernen van Oost Gelre. Tijdens deze avonden (en tijdens andere activiteiten die zijn ingezet) ligt de focus voornamelijk op bewustwording en het bespreekbaar maken van alcohol- en drugsgebruik. Onder andere het onderwijs, verenigingen en uiteraard ook ouders/verzorgers spelen hierbij een belangrijke rol. Het Preventie Platform Jeugd heeft in 2023 ook verschillende trainingen, cursussen en bijeenkomsten rondom alcohol en drugs georganiseerd voor kinderen, ouders, opvoeders en professionals.

Naast de doelgroep jeugd en jongeren hebben we ook ingezet op andere doelgroepen zoals ouderen. Door middel van voorlichting zetten we in op bewustwording. Daarnaast gaan we komend jaar middels informatie- en trainingssessies inzetten op deskundigheidsbevordering, waardoor onder andere vrijwillige ouderenadviseurs en het sociaal team middelengebruik onder ouderen (nog) beter kunnen signaleren en bespreekbaar kunnen maken.

Begin 2023 is het Preventie- en Handavingsplan vastgesteld. Hierin hebben we het preventieve aanbod op het gebied van middelengebruik inzichtelijk gemaakt en zijn de eventuele handavingsmogelijkheden in kaart gebracht.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.3: Kinderen en jongeren voldoen aan de beweegnorm

Het stimuleren van een gezonde leefstijl staat in Oost Gelre hoog in het vaandel. De beweegnorm is daar een onderdeel van. Kinderen en jongeren worden dagelijks in staat gesteld om te sporten en te bewegen. Op school, tijdens de gymles en in de pauze, maar ook bij de naschoolse opvang, bij sportverenigingen en in de vrije tijd. Het aantal jeugdigen (t/m 12 jaar) in Oost Gelre beweegt meer dan in onze regio. Ook spelen kinderen vaker (dagelijks) buiten. Toch is er ook een groep kinderen die minder beweegt dan gemiddeld. Deze groep willen we bereiken en meer in beweging brengen.

Kwaliteit (toelichting)

Om kinderen en jongeren te laten voldoen aan de beweegnorm zetten we in op hogere kwaliteit van de lessen bewegingsonderwijs en naschools aanbod voor jeugd en jongeren. Hierbij een greep uit de ondernomen acties/activiteiten:

- Er zijn afspraken gemaakt met de schoolbesturen van het basisonderwijs over de inzet van vakleerkrachten lichamelijke opvoeding. Op alle basisscholen wordt minimaal één les en in sommige gevallen twee lessen gegeven door de vakleerkracht lichamelijke opvoeding. De tweede les wordt voorbereid door de vakleerkracht en door de groepsleerkracht uitgevoerd. Gezamenlijk werkt men aan een jaarprogramma voor bewegingsonderwijs. De gemeenteraad heeft in de begroting 2024 voor een periode van vier jaar een jaarlijkse bijdrage beschikbaar gesteld voor blijvende inzet van deze vakleerkrachten lichamelijke opvoeding.
- Bij een sportschool in Oost Gelre is een project gestart om jongeren door middel van groepslessen fitness in beweging te zetten. Inmiddels zijn er 14 jongeren driewekelijks, onder begeleiding, in beweging bij de sportschool.
- Bij sporthal de Hamalandhal en sporthal Den Elshof worden sportcarroussels aangeboden. Leerlingen van groep 3 en 4 maken door een 10-weeks programma kennis met allerlei sporten. Sportverenigingen worden uitgenodigd om hun sport aan te bieden.
- In samenwerking met drie buitenschoolse opvangorganisaties biedt de Hamalandhal de sportspeeltuin aan. Dit is naschools aanbod voor leerlingen van het basisonderwijs.
- Tijdens de sportweek Oost Gelre is de jaarlijkse sportdag voor het basisonderwijs georganiseerd.
- Het scholierenvoetbal en scholierenvoetbaltoernooi zijn georganiseerd.

De activiteiten worden veelal vanuit het Beweeg- en Sportakkoord (Heel Oost Gelre Beweegt) geïnitieerd en georganiseerd. Hierbij zijn ook de gezondheidsmakelaar en beweegmakelaars aangesloten. In 2024 transformeren we het akkoord naar een Beweeg- en Leefstijlakkoord.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.4: Jeugd en jongvolwassenen ervaren minder prestatiedruk

We zetten (preventief) in op bevordering van de mentale gezondheid van jeugd en jongvolwassenen en we maken het onderwerp bespreekbaar.

Kwaliteit (toelichting)

Het Preventie Platform Jeugd stelt verschillende interventies beschikbaar waaronder Rots&Water-trainingen voor basisschoolleerlingen, weerbaarheidstrainingen voor tienermeiden en bijeenkomsten over veerkracht en weerbaarheid. Er is een actieve samenwerking tussen het jongerenwerk, onderwijs, gezinnen en het Ondersteuningsteam. Samen vormen zij een vangnet voor jongeren en maken het onderwerp bespreekbaar op school, op straat en in de huiskamers van het Marianum. In augustus is een extra ontmoetingsmogelijkheid voor jongvolwassenen gestart. Dit in het kader van de toenemende mentale druk bij jongeren. Daarnaast hebben onze netwerkpartners en ambulante jongerenwerker een signalerende functie ten aanzien van de ervaren druk onder de jongeren. We monitoren op deze manier ook de behoeften die spelen en zetten in op het verlagen van de ervaren druk/stress.

Kwaliteit (indicator)

Thema 2 - Iedereen doet mee

Ambitie

In Oost Gelre is het aantal inwoners dat meedoet in de samenleving al jaren op een hoog niveau. Hier zetten we in het verleden al op in en dit willen we verder versterken. In Oost Gelre moet er altijd plaats en ruimte zijn voor iedereen om mee te doen en om zijn/haar talenten ten volle te kunnen ontplooien. Ongeacht iemands herkomst, geaardheid, lichamelijke of verstandelijke beperking of vermogen. We willen daarmee blijven zorgen voor een gezonde, sociale, hechte, productieve en duurzame toekomst voor al onze inwoners.

1. Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op

Ambitie

Wij dragen eraan bij dat kinderen en jongeren in Oost Gelre veilig en gezond opgroeien.

Doelstellingen

Doel 1.1: Informatie over opvoeden op opgroeien is vrij toegankelijk beschikbaar voor ouders en jongeren

We bieden opvoed- en opgroei-informatie aan via diverse kanalen.

Kwaliteit (toelichting)

De informatie op de websites Samen in Oost Gelre en Preventie Platform Jeugd (PPJ) is up-to-date. Het productenboek van het PPJ is gedeeld met netwerkpartners en het onderwijs. Het aanbod vanuit het PPJ wordt op verschillende manieren gedeeld zoals op social media en via de e-mail met allerlei samenwerkingspartners/scholen etc. Daarnaast wordt de informatie via het OT en het sociaal team gedeeld tijdens de huisbezoeken.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.2: Waar mogelijk en wenselijk, streven naar minder inzet van maatwerkvoorzieningen voor jeugdigen

We zetten preventieve, voorliggende voorzieningen in voordat we over gaan tot inzet van maatwerkvoorzieningen daar waar dit passend en gewenst is.

Kwaliteit (toelichting)

In elke casus kijken we eerst wat voorliggend mogelijk is. Mocht dit niet afdoende zijn, dan zetten we maatwerk in. Preventief waar het kan, maatwerk daar waar het nodig is. In 2023 zijn tot 1 oktober 10 prenataal huisbezoeken afgelegd door Yunio aan zwangeren en/of hun gezin in een kwetsbare situatie. Dit om al tijdens de zwangerschap te inventariseren waar mogelijk ondersteuning nodig is. Er hebben tot en met oktober 4 koppelingen plaatsgevonden tussen vraaggezinnen en InHuis steungezinnen. Vanuit Home Start lopen er tot en met oktober 10 trajecten. Eind 2022 is er 1 traject doorgelopen in 2023 vanuit Young en Kids en er is 1 voorzorgtraject vanuit Yunio opgestart.

Kwaliteit (indicator)

2. Goed onderwijs voor iedereen

Ambitie

Goed onderwijs biedt iedereen de kans om talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners.

Doelstellingen

Doel 2.1: Elke leerling krijgt een goede onderwijsplek met ondersteuning waar nodig

Kinderen worden thuis en op school voorbereid op hun rol en plek in de samenleving. Voor veel ouders is het belangrijk dat de identiteit van de school aansluit bij de opvoeding die zij hun kind geven. De school kijkt samen met ouders of de school passend is. Een school biedt elke leerling een zo passend mogelijke vorm van onderwijs (zorgplicht). Kan de school dat niet zelf, dan moet zij de ouders een voorstel doen voor een ander, wél passend aanbod.

Wij werken met het onderwijs samen als kinderen in de school extra ondersteuning nodig hebben in een vorm van (preventieve) jeugdhulp. Hoewel de invloed van de gemeenten op de inhoud van het onderwijs beperkt is (dit is het terrein van het schoolbestuur), is er op lokaal niveau aandacht voor (inclusief) onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor het regelen van vervoer naar een passende onderwijsplek indien deze niet thuis nabij is.

Kwaliteit (toelichting)

Het ondersteuningsteam heeft het afgelopen jaar bij alle scholen in Oost Gelre een vast plek in de school gekregen. Door deze samenwerking wordt een preventieve inzet van ondersteuning voor kinderen en gezinnen die dit nodig hebben eerder mogelijk. En wordt zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen vanwege (niet-onderwijsinhoudelijke) problematiek moeten uitwijken naar een andere school.

Alle leerlingen die afhankelijk waren van het leerlingenvervoer hebben hier gebruik van kunnen maken. De vervoerder ZOOV heeft voor alle aanvragen vervoer kunnen inzetten.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.2: Er zijn voldoende en kwalitatief goede leer- en werkplekken in Oost Gelre

We dragen bij aan de realisatie van leer- en werkplekken in Oost Gelre.

Kwaliteit (toelichting)

We zijn gestopt met onze deelname aan SmartHub Achterhoek vanwege te weinig aanbod.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.3: Faciliteren van adequate onderwijshuisvesting

We faciliteren adequate onderwijshuisvesting aan de hand van het Integraal Huisvestings Plan (IHP). Het IHP geeft helderheid over de staat van huisvesting, de noodzakelijke investeringen en de prioritering van verbouw en nieuwbouw. Dit met als doel dat er een integrale afweging plaatsvindt, rekening houdend met alle scholen.

Kwaliteit (toelichting)

Gedurende het jaar 2023 is samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties (met vestigingen in Oost Gelre) een traject doorlopen om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). In december 2023 heeft hiervoor een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) plaatsgevonden. Dit is een overleg tussen schoolbesturen en gemeente ter afstemming van gezamenlijk beleid. De gemeente heeft ten opzichte van de kinderopvangorganisatie geen wettelijke verplichting voor het voeren van een OOGO. Als gemeente vinden wij hun zienswijze met betrekking tot het IHP wel erg belangrijk. Naast de schoolbesturen hebben de kinderopvangorganisaties in het OOGO hun zienswijze kenbaar gemaakt. Mede door de door hen aangedragen visie en ambitie maakt dat wij zijn gekomen tot de uitgangspunten voor dit IHP. Het IHP wordt begin 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.4: Voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Het doel is dat alle jongeren het onderwijs verlaten met een toekomstperspectief in de vorm van een startkwalificatie (een diploma havo, vwo, mbo-niveau 2 of hoger), arbeidsplaats of dagbesteding.

Kwaliteit (toelichting)

Zowel landelijk als in de Achterhoek zien we een toename van het aantal voortijdig schoolverlaters. In Oost Gelre zagen we, mede door het preventief werken van de leerplichtambtenaar, een toename van het schoolverzuim. Het regionale jaarverslag LerenWerkt (leerplicht + RMC Achterhoek) over het schooljaar 2022-2023 is in december 2023 ter kennisname aan het college en gemeenteraad aangeboden. In de begeleidende memo aan het college en de raad is een samenvatting en toelichting op deze ontwikkelingen opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

3. Iedereen draagt bij naar vermogen

Ambitie

Iedereen draagt bij naar vermogen en krijgt een steuntje in de rug waar nodig. Arbeidsparticipatie is naast maatschappelijke participatie van groot belang voor onze gemeente. We vinden het belangrijk dat onze inwoners werken en meedoen in de samenleving: dit is immers de beste sociale voorzieningen. We willen onze inwoners zoveel mogelijk motiveren om te participeren, opdat ze minder afhankelijk hoeven te zijn van het sociale vangnet waar we in Fijnder-verband in voorzien. We willen dat ook onze ondernemers daaraan bijdragen en meer werkplekken aanbieden aan inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelstellingen

Doel 3.1: Werk moet lonen

Als inwoners een baan vinden moeten ze er ook daadwerkelijk op vooruit gaan en geen armoedeval ervaren. Als gemeente is onze invloed beperkt, de Rijksoverheid is hier aan zet. We zetten in wat binnen onze reikwijdte mogelijk is.

Kwaliteit (toelichting)

Met deze doelstelling willen we een armoedeval bij werkaanvaarding voorkomen. Daar waar we een bijdrage kunnen leveren om dit voorkomen doen we dat. Denk hierbij aan de werkaanvaardingspremie. Dit is een extra motivatie om aan de slag te gaan en voorkomt tevens de armoedeval.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.2: Inwoners tussen de 18 en 67 jaar verrichten arbeid die past bij hun mogelijkheden

Inwoners in de werkzame leeftijd werken of maken gebruik van passende dagbesteding. Sommige inwoners hebben hierbij ondersteuning nodig of het werk moet aangepast worden aan de mogelijkheden van de inwoner. Denk hierbij aan de doorgaande lijn van arbeidsmatige dagbesteding tot regulier werk.

Kwaliteit (toelichting)

Voor elke inwoner met een uitkering op grond van de participatiewet zoeken we naar een passende daginvulling. Dit is maatwerk en sluit aan bij de mogelijkheden van de betrokkene. Door de focus op betaald werk te houden is het uitkeringsbestand niet gestegen. Hier heeft de krappe arbeidsmarkt uiteraard wel bij

geholpen. In 2023 hebben we een volgende stap gemaakt in de lijn van dagbesteding tot betaald werk. Samen met Fijnder hebben we een voorziening ontwikkeld voor arbeidsmatige dagbesteding.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.3: Werk is de sleutel tot integratie

Integreren gaat het snelst als nieuwkomers zoveel mogelijk meedoen in de samenleving. Voor alle nieuwkomers wordt inburgering op maat mogelijk gemaakt, zodat zij de meest passende leerroute kunnen volgen met als doel de inburgering op eigen niveau te behalen.

Kwaliteit (toelichting)

Statushouders participeren naar vermogen. Statushouders volgen in eerste instantie een inburgeringstraject. Hiervoor is ook een extra klantmanager bij Fijnder aangesteld. Er zijn in 2023 7 statushouders uitgestroomd uit de uitkering en 8 statushouders hebben een werkervaringsplek of proefplaatsing. We verwachten dat deze groep snel uitstroomt. 78 statushouders zijn momenteel nog bezig met de inburgering.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.4: Mensen met een arbeidsbeperking hebben de mogelijkheid te werken in het reguliere bedrijfsleven

Ook inwoners met een arbeidsbeperking kunnen in veel gevallen met ondersteuning goed functioneren in het reguliere bedrijfsleven.

Kwaliteit (toelichting)

Daar waar mogelijk zorgen we ervoor dat inwoners met een arbeidsbeperking in het reguliere bedrijfsleven aan de slag gaan. 47 mensen zijn met loonkostensubsidie aan de slag in het reguliere bedrijfsleven. Deze groep is groeiende, hier zetten we ook vol op in. Daarnaast zijn er vanuit de Wsw 120 mensen gedetacheerd in het reguliere bedrijfsleven.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.5: Er zijn beschutte werken plekken beschikbaar

Samen met het bedrijfsleven en de gemeenten Berkelland, Winterswijk zorgen we voor voldoende beschutte werkplekken.

Kwaliteit (toelichting)

De groep inwoners die de grootste begeleidingsbehoefte heeft, kan met het beëindigen van de instroom in de Wsw een indicatie aanvragen voor beschut werk. Gemeenten bieden geïndiceerde inwoners Nieuw Beschut Werk een dienstverband aan en plaatsen hen op een zo regulier mogelijke werkplek op een passende functie, zolang het maximum van de taakstelling niet is bereikt. In 2023 hadden 16 personen een dienstverband Nieuw Beschut. Hiermee is het maximum van de taakstelling bereikt. Er staan 3 mensen op de wachtlijst.

Minister Schouten heeft op 6 juli 2023 een kamerbrief verzonden en wil toe naar een andere verdeling van het aantal plaatsen beschut werk. Zij wil toe naar een verdeling die voornamelijk gebaseerd is op het aantal gerealiseerde plekken. Zij streeft ernaar deze nieuwe verdeling per 1 januari 2025 in te voeren. Daarnaast stelt zij voor om de huidige middelen alleen beschikbaar te stellen voor plekken die daadwerkelijk gerealiseerd worden. De datum van 1 januari 2025 lijkt niet haalbaar nu er nog geen nieuw kabinet is.

Kwaliteit (indicator)

4. Thuis wonen en participeren als het kan

Ambitie

Inwoners kunnen zo lang mogelijk thuis blijven wonen en deelnemen aan het dagelijks leven.

Doelstellingen

Doel 4.1: Inwoners goed voorlichten over alle mogelijkheden om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en deel te nemen aan het dagelijks leven

We zetten actief in op voorlichting, zodat inwoners goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden.

Kwaliteit (toelichting)

In het najaar van 2023 is een markt georganiseerd gericht op het onder de aandacht brengen van mogelijkheden om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. Helaas was de belangstelling minder dan verwacht.

Daarnaast zijn alle inwoners van 65 jaar en ouder in Groenlo en Lichtenvoorde aangeschreven voor een bezoek van een woonconsulent. Hieruit zijn 30 aanvragen voor een bezoek van een belastingadviseur

voortgekomen, 55 aanvragen voor een bezoek van een ouderenadviseur en 80 aanvragen voor een bezoek van een woonconsulent.

Activiteiten worden aangekondigd op de gemeentepagina en op de site www.sameninoostgelre.nl. Ook worden de ouderenbonden, zonnebloemverenigingen en inloopvoorzieningen aangeschreven.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 4.2: Behouden van voorzieningen en verbindingen die bijdragen aan het in stand houden van Oost Gelre als dementievriendelijke gemeente

Dementie is in de gemeente Oost Gelre geen taboe. Inwoners die te maken krijgen met dementie weten tijdig ondersteuning te regelen om de zorg voor dementerenden uit te voeren. Dementerende inwoners kunnen zo lang mogelijk participeren in de samenleving.

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal is vanuit het project inloopvoorzieningen voor mensen met dementie een aanbod voor jong dementerende ouderen ontwikkeld. Stadskamer 2.0 was een van de medeontwikkelaars. In deze pilot is onder andere een inspiratiewijzer ontwikkeld, die door de inloopvoorzieningen gebruikt kan worden. We hopen voor jongere inwoners met dementie middels dit project ook meer aansluiting te kunnen bieden naar de Dorpskamer 2.0.

In 2023 is een nieuwe dementiewijzer gemaakt. In overleg met de plaatselijke grootwinkelbedrijven is door een acteur een bezoek gebracht aan de winkels om (beginnend) dementerende klanten te kunnen herkennen en hulp te kunnen bieden. Voor mantelzorgers van (beginnend) dementerenden is een workshop georganiseerd.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 4.3: Inwoners ervaren een fysiek veilige omgeving

Het betreft hier veiligheid in de brede zin: veiligheid rondom wonen, vervoer en de fysieke leefomgeving.

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben in samenwerking met de ouderenbonden in juli twee bijeenkomsten rondom het onderwerp fietsveiligheid georganiseerd. Hierin staat de e-bike centraal. Hoe ga je hier veilig mee om, hoe stel je deze

goed af, waar moet je op letten bij de aanschaf hiervan?, etc. Deze bijeenkomsten worden door de Fietsersbond begeleid en maken onderdeel uit van het landelijke programma Doortrappen. Vrijwillige ouderenadviseurs en woonconsulenten kunnen met ouderen meedenken hoe zij hun woon- en leefomgeving veilig(er) kunnen inrichten. Medewerkers die zich bezighouden met de inrichting en beheer van de openbare ruimte hebben een workshop gekregen van BOOG. Samen hebben ze in Groenlo gekeken waar mensen met een beperking tegenaan lopen.

Kwaliteit (indicator)

5. Ontmoeten voor iedereen

Ambitie

Inwoners hebben de mogelijkheid elkaar te ontmoeten en kunnen deelnemen aan activiteiten gericht op ontmoeting, cultuur en ontspanning, ook om eenzaamheid te voorkomen.

Doelstellingen

Doel 5.1: Er zijn laagdrempelige mobiliteitsvoorzieningen aanwezig om participatie mogelijk te maken

De mobiliteitsvoorzieningen zijn gratis of via een kleine (vrijwillige) bijdrage beschikbaar voor inwoners.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn rolstoelen te leen in de kernen. Ook kunnen inwoners duofietsen gratis lenen in Lichtenvoorde, Groenlo, Zieuwent en Mariëvelde. In het najaar van 2023 hebben ook Vragender en Lieveelde aangegeven graag een duofiets te willen. Er wordt nu gekeken hoe we dit in 2024 mogelijk kunnen maken.

In Groenlo en Lichtenvoorde ontvangen Marga Klompé en Careaz een subsidie om de electrocar voor inwoners te laten rijden.

In december 2022 zijn we gestart met Automaatje. Inmiddels zijn er 27 vrijwillige chauffeurs. 72 inwoners hebben al ritten gemaakt. Er zijn inmiddels al 248 ritten gemaakt. Regelmatig publiceren wij een artikel om deze mogelijkheid van vervoer onder de aandacht te brengen.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 5.2: Inwoners kennen het vrijetijdsaanbod en worden ondersteund bij het doen van vrijwilligerswerk

We maken het vrijwilligersaanbod inzichtelijk op www.vrijetijdsmaakelaar.nl. Dit platform geeft een overzicht van alles wat er voor inwoners te doen is in hun vrije tijd. Inwoners kunnen met hun vragen terecht bij de vrijwilligerscoördinator.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn verschillende activiteiten geweest waarbij het platform www.vrijtijdsmaakelaar.nl onder de aandacht is gebracht. Deze activiteiten zijn vanuit andere budgetten bekostigd.

Activiteiten die worden georganiseerd vanuit dementievriendelijke gemeente plaatsen wij op www.sameninoostgelre.nl.

In het najaar 2023 is er een markt georganiseerd waarbij het voorliggende ondersteuningsaanbod is gepresenteerd.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 5.3: In elke kern zijn ontmoetingsmogelijkheden voor inwoners

Ontmoeting is belangrijk om de sociale samenhang in de dorpen te behouden en belangrijk om eenzaamheid te verminderen.

Kwaliteit (toelichting)

In alle kleine kernen zijn inloopvoorzieningen beschikbaar voor ouderen. In elke kern maken 20-25 inwoners hier gebruik van. In Lichtenvoorde en Groenlo is de Stads-/Dorpskamer beschikbaar als inloopvoorziening. Hier komen ongeveer 160 unieke inwoners per week. Daarnaast komen er bij de Stadskamer 2.0 6 ouderen met (beginnende) dementie. In augustus is een extra ontmoetingsmogelijkheid voor jongvolwassenen gestart. Dit in het kader van de toenemende mentale druk bij jongeren. Vrijwilligers van de inloopvoorzieningen hebben een workshop 'troost' aangeboden gekregen als deskundigheidsbevordering. Hier was veel belangstelling voor.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 5.4: Voor inwoners ouder dan 67 jaar zijn er mogelijkheden voor ontmoeting

Inwoners van 67 jaar en ouder krijgen de gelegenheid contacten te onderhouden met anderen en ontvangen daarbij ondersteuning van vrijwilligers(organisaties).

Kwaliteit (toelichting)

In elke kern is een inloopvoorziening, KBO en Zonnebloemvereniging actief. Deze ontvangen subsidie. Ook voor een ontmoeting tussen de leden van de diverse ouderenorganisaties op de Dag van de Ouderen is subsidie verstrekt. In Lichtenvoorde is de Stadskamer 2.0 beschikbaar voor inwoners met beginnende dementie. Op de Wereld Alzheimer Dag is geparticipeerd in het project waarbij de lokale horeca inwoners met dementie en hun mantelzorger een lunch aanboden.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 5.5: Voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn er mogelijkheden voor ontmoeting

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid krijgen de gelegenheid contacten te onderhouden met anderen en ontvangen daarbij ondersteuning van vrijwilligers(organisaties).

Kwaliteit (toelichting)

De Stads- en dorpskamer is 9 dagdelen per week open. Ongeveer 160 unieke bezoekers maken er gemiddeld 2 dagdelen per week gebruik van. De Stadskamer werkt nauw samen met de sportbuurtcoaches bij het ondersteunen van beweegactiviteiten van bezoekers. In augustus is gestart met een ontmoetingsmogelijkheid voor jongeren met mentale kwetsbaarheid. De Stads- en Dorpskamer heeft de samenwerking met het NAH-café (voor inwoners met niet aangeboren hersenletsel) versterkt. Er is nu uitwisseling op het gebied van het organiseren van activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden. Maandelijks plaatsen wij een artikel over de mogelijkheden van de Stads- en Dorpskamer op de gemeentepagina. Het sociaal team is wekelijks aanwezig om vragen te beantwoorden.

Kwaliteit (indicator)

6. Oost Gelre is een inclusieve gemeente

Ambitie

Oost Gelre is een inclusieve samenleving waar iedereen zich veilig en gezien voelt en kan participeren ongeacht herkomst, geaardheid, lichamelijke of geestelijke beperking. Ook vormt de fysieke omgeving geen belemmering.

Doelstellingen

Doel 6.1: De openbare ruimte is voor alle inwoners fysiek toegankelijk

Daar waar mogelijk lossen we fysieke beperkingen in de openbare ruimte op, zodat iedereen kan participeren.

Kwaliteit (toelichting)

Stichting BOOG heeft geadviseerd bij het nadenken over de toegankelijkheid van evenementen in Oost Gelre. Met hun adviezen gaan we aan de slag.

De medewerkers van de gemeente die zich bezighouden met de inrichting en het beheer van de openbare ruimte hebben een workshop van BOOG ontvangen. Samen hebben zij in Groenlo punten bekeken waar inwoners tegenaan lopen. Er zijn afspraken gemaakt om de adviesfunctie van BOOG beter en in een eerder stadium van planvorming te benutten.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 6.2: Inwoners ervaren een sociaal veilige omgeving

Inwoners voelen zich veilig en weten om te gaan met digitale veiligheid, babbeltrucs aan de voordeur, veiligheid op het gebied van het kunnen melden van zorg om anderen.

Kwaliteit (toelichting)

In de bibliotheek worden diverse cursussen over digitale veiligheid gegeven. Zorgen om mede-inwoners kan men melden bij het sociaal team. Het feit dat cliëntondersteuners nu ook op locatie (Stads- en Dorpskamer) spreekuur houden maakt dat er meer inwoners hun zorg om anderen uiten. De laagdrempeligheid zorgt ervoor dat deze inwoners vaak een week erna toch meekomen naar het spreekuur. De procesregisseurs zorg en veiligheid ondersteunen inwoners met multiproblematiek.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 6.3: Vooroordelen die er bestaan naar inwoners met een andere achtergrond of geaardheid moeten worden geslecht

Alle inwoners van Oost Gelre zijn gelijk. We gaan proactief aan de slag met het slechten van vooroordelen.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn vier Achterhoekse gemeenten aangesloten bij de Achterhoek pride: Berkelland, Aalten, Oude IJsselstreek en Doetinchem. Regionaal is er een bijeenkomst over hoe om te gaan met weerstand in de publieke opinie op het gebied van LHBTI+. De Achterhoek Pride heeft in de maand juni plaatsgevonden en is naar tevredenheid verlopen. In het najaar van 2023 is een bijeenkomst met de andere Achterhoekse gemeenten georganiseerd om de Achterhoek pride te verbreden. Dit heeft er toe geleid dat in 2024 10 gemeenten (Achterhoek, Zutphen en Lochem) samen de Pride organiseren.

In het najaar van 2023 is er, in samenwerking met Bibliotheek Oost Achterhoek, een actie geweest om diversiteit onder de aandacht te brengen bij de sport. Er is een 'meet en greet' georganiseerd met Wout Brama en Maud Roetgering (FC Twente) die samen een kinderboek hebben geschreven over dit thema. Ook is er een prijsvraag geweest waarbij leden van de voetbalclubs het boek konden winnen. Er zijn 100 kinderboeken beschikbaar gesteld.

Kwaliteit (indicator)

7. Oost Gelre staat voor kunst en cultuur

Ambitie

Oost Gelre is een evenementengemeente. Kunst en cultuur vervullen hierbij een belangrijke rol. Door het opstellen van een Cultuurnota onderkennen wij als gemeente dit belang. We mogen trots zijn op onze rijke culturele sector. Daarnaast ontstaat er landelijk steeds meer aandacht voor kunst en cultuur als middel binnen het sociaal domein. Zo draagt het bij aan de persoonlijke ontwikkeling, vergroot het cultureel en historisch besef, wordt het ingezet voor de ontwikkeling van creativiteit, speelt het een grote rol in de positieve gezondheid en draagt het bij aan het aspect dat iedereen (langer) mee kan doen in de samenleving.

Doelstellingen

Doel 7.1: Het kunst- en cultuuraanbod is meer zichtbaar

Oost Gelre kenmerkt zich door een breed aanbod aan kunst en cultuur. We willen niet voor niets 'evenementengemeente' zijn. Het is dan ook onze ambitie om het culturele aanbod meer zichtbaar te maken. Daarnaast is het van belang dat culturele organisaties elkaar beter weten te vinden, waardoor bestaande verbindingen worden versterkt en nieuwe samenwerkingen ontstaan. Zichtbaarheid, verbinding en samenwerking zijn de kernbegrippen voor de komende vier jaar.

Kwaliteit (toelichting)

De eerste stap naar meer zichtbaarheid is gezet. De uitgangspuntennotitie 'Kunst en Cultuur in Oost Gelre' is in juni 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast is er via een netwerkvond in juni 2023 voor

de cultuursector een eerste grote stap gezet richting het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe cultuurbeleid. Inmiddels hebben we een cultuurraad opgezet en zijn we bezig met het uitvoeren en vormgeven van het platform (het nieuwe beleid). Begin 2024 zal dit er staan, wat tevens inhoudt dat het uitvoeringsprogramma er staat. 2024 zal in het teken staan van het implementeren van het uitvoeringsprogramma en bekendheid geven aan deze uitvoering.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 7.2: Realiseren en faciliteren van een breed aanbod van kunst en cultuur in het (basis)onderwijs

In samenwerking met de scholen komen we tot een breed gedragen aanbod van kunst en cultuur.

Kwaliteit (toelichting)

Een eerste stap in deze samenwerking is gezet. In het Lokaal convenant cultuureducatie hebben we de ambities en doelen van zowel de scholen als de gemeente opgenomen. Dit convenant is ondertekend door beide partijen. Dit schooljaar zijn de scholen van start gegaan met het opzetten van verschillende cultuurmenu's. In deze menu's, onder begeleiding van een externe partij (Culturije), komen de verschillende disciplines vanuit de kunst- en cultuursector aan bod, met als doel de kwaliteit van het onderwijs te versterken. Culturije werkt hierin nauw samen met de docenten, directeuren en de lokale aanbieders. In 2024 gaan ze hiermee verder en geven we meer bekendheid aan de opgestelde cultuurmenu's. Dit met als doel dat ook alle organisaties in Oost Gelre mee kunnen doen.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 7.3: Realiseren van een passende huisvesting voor ons culturele aanbod

We vinden het belangrijk dat culturele organisaties en verenigingen passend en toekomstbestendig zijn gehuisvest. Daarnaast kijken we samen met de culturele centra hoe we deze zo optimaal mogelijk kunnen inrichten. Om evenementen en muzikale uitingen een permanente plek te kunnen bieden, jongeren te trekken en te behouden binnen onze gemeente, willen we een poppodium (locatie voor evenementen) creëren in Lichtenvoorde. Dit podium dient ook als tentoonstellingsruimte en creatieve plek voor kunstenaars.

Kwaliteit (toelichting)

We staan aan het beginpunt van het uitvoeren van verschillende onderzoeken om de wensen en behoeften in kaart te brengen, van zowel onze inwoners, organisaties als stichtingen binnen de kunst- en cultuursector. In deze onderzoeken kijken we naar de bestaande culturele centra, het verenigingsleven, de evenementensector en de wens om een culturele plek (het zogenoemde poppodium) te realiseren. Op deze manier brengen we in beeld wat een passende huisvesting inhoudt en wat er nodig is. De onderzoeken worden uitgevoerd in 2024. Dit zal tevens onderdeel zijn van het uitvoeringsprogramma Kunst en Cultuur in Oost Gelre.

Kwaliteit (indicator)

Thema 3 - Een duwtje in de rug

Ambitie

De leefbaarheid en sociale cohesie van de gemeente is voor een belangrijk deel te danken aan de zelfredzaamheid van onze inwoners. Dit kenmerkt onze inwoners en hier zijn we trots op. Deze zelfredzaamheid is echter niet altijd een vanzelfsprekendheid. Daarom willen we er de komende periode voor zorgen dat echt iedereen kan meedoen en ook mee kan blijven doen in onze gemeente.

1. Opgroeien en ontwikkelen met een beetje hulp

Ambitie

Kinderen en jongeren in Oost Gelre kunnen door een duwtje in de rug veilig en gezond opgroeien en ontwikkelen zich zo goed mogelijk.

Doelstellingen

Doel 1.1: Kinderen stromen, waar mogelijk, zonder achterstand in het basisonderwijs in

Onderwijskansen vergroten van kinderen die dit nodig hebben door inzet van Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Kwaliteit (toelichting)

Om de onderwijskansen van kinderen die dit nodig hebben te vergroten hebben wij het afgelopen jaar financieel bijgedragen aan de scholing van de medewerkers die werkzaam zijn op een locatie waar wordt gewerkt met een erkend VVE-programma. Zo dragen wij bij aan het zorgen voor een goede basis voor opvang en educatie van kinderen in de leeftijd van 2 tot 6 jaar.

De toestroom van nieuwkomers in Oost Gelre is een ontwikkeling die geleid heeft tot een extra programma op taalontwikkeling. In 2023 is, in samenwerking met de kinderopvangorganisaties en de bibliotheek, het programma de VoorleesExpress ingezet om het voorlezen binnen gezinnen te stimuleren.

De inzet van spelbegeleiding aan huis bleek in 2023 niet nodig vanwege de preventieve inzet van het Ondersteuningsteam Oost Achterhoek.

Tot en met het derde kwartaal van 2023 hebben wij een 100% bereik van onze doelgroepeuters (29 peuters waarvoor door Yunio een indicatie is afgegeven). Van deze peuters hebben 24 peuters gebruik gemaakt van het vroegschoolse educatieve programma. Ouders van 5 peuters hebben aangegeven hiervan geen gebruik te willen maken. De redenen hiervoor zijn op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) niet bij de gemeente bekend maar wel bij Yunio. Aangezien het jaar nog niet is afgerond krijgen we de definitieve cijfers in januari 2024.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.2: Ondersteunen van jongeren en ouders bij lichte opgroei- en opvoedingsvragen met een structureel beschikbaar aanbod

Wij behandelen het probleem van jeugdigen en ouders laagdrempelig en proberen in eerste instantie eerste lijns zorg/passende hulp in te zetten (POH/OT). We willen door normalisatie problematisering voorkomen.

Kwaliteit (toelichting)

Lichte ondersteuningsvragen worden opgepakt door het Ondersteuningsteam (OT), door de praktijkondersteuner huisarts (POH) en via trainingen, cursussen en bijeenkomsten die het Preventie Platform Jeugd (PPJ) organiseert.

Vanuit het OT kan kortdurende of lichte ondersteuning ingezet worden of een verzoek gedaan worden tot inzet van geïndiceerde jeugdhulp wanneer dit niet voldoende blijkt. Van januari 2023 tot en met oktober 2023 zijn er 107 aanmeldingen binnengekomen bij het OT. De ondersteuningsvragen hadden betrekking op 24 kinderen in de leeftijd van 0-4, 51 kinderen in de leeftijd van 5-12, 28 jongeren in de leeftijd van 13-17 en 4 jongeren in de leeftijd 18+. Voor 13 kinderen is in deze periode integrale vroeghulp ingezet door het OT. We zetten Sociaal Medische Indicaties (SMI) in waar nodig om grotere problemen te voorkomen.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.3: Zicht hebben op kwetsbare en/of overlastgevende groepen/individuen en een plan maken om deze jongeren vooruit te helpen

Ons plan van aanpak moet voorkomen dat jongeren (verder) afglijden. We helpen hen het leven weer op te pakken. We werken daarbij intensief samen met buurtgemeenten en netwerkpartners, zoals politie, scholen en Mazzel (jongerenwerk).

Kwaliteit (toelichting)

De ambulant jongerenwerker is aanwezig op de plekken waar de jongeren zich bevinden; veelal op straat maar ook in de huiskamers van het Marianum. De ambulant jongerenwerker signaleert en gaat preventief het gesprek aan met jongeren (en ouders waar nodig). Hierbij is coaching een belangrijke rol. Hij heeft veelvuldig contact met de groepen jongeren. Ook coacht hij jongeren individueel. De inzet kent dus een duidelijk preventief karakter. De ambulant jongerenwerker denkt mee in het oplossen van de overlast die sommige jongeren geven. Hierbij worden de jongeren actief betrokken en meegenomen in de oplossing. Het realiseren van een Jongeren Ontmoetingsplek (JOP) is een van de maatregelen. Het college heeft ingestemd met het voornemen om zowel in Lichtenvoorde als Groenlo een JOP te realiseren. Informerende gesprekken met de buurt hebben plaats gevonden waarna de vergunningsaanvraag is ingediend. De ambulant jongerenwerker werkt samen met Mazzel jongerenwerk, jongerenwerk uit de omliggende gemeentes, collega's van het sociaal team en openbare orde, politie, BOA's en onderwijs. De verschillende preventieve platformen en regionale samenwerkingsverbanden bieden hiervoor een mooie basis. Samenvattend is er sprake van een duidelijke positionering van het ambulant jongerenwerk in de gemeente waarbij nieuwe initiatieven kunnen worden voorbereid en uitgerold.

Daarnaast zijn ook dit jaar de huiskamers binnen het Marianum veelvuldig bezocht. De afgelopen periode is gebleken dat er sprake is van verzwaring van problematiek van jongeren op locatie het Marianum in Lichtenvoorde. Als pilot is in het najaar van 2022 een extra huiskamer alleen voor de bovenbouw in Lichtenvoorde gestart (gefinancierd door het Marianum voor twee dagdelen tot het einde van het schooljaar 2022/2023). De extra huiskamer in Lichtenvoorde bleek niet het gewenste effect te hebben waardoor dit geen vervolg heeft gekregen. De verzwaring van de problematiek maakt dat de inzet van de huiskamercoach alleen niet voldoende bleek en de coach ook niet alleen verantwoordelijk kan zijn in de huiskamer. Daardoor is besloten de huiskamer van het Marianum in Lichtenvoorde vanaf maandag 23 oktober tijdelijk te sluiten. Er zijn nieuwe afspraken gemaakt tussen Mazzel, het Marianum en de gemeente zodat de huiskamer in Lichtenvoorde in 2024 weer geopend kan worden. Met een stevige, pedagogisch geschoolde coach in de huiskamer. Het Samenwerkingsverband Slinge Berkel heeft aangegeven door bezuinigingen vanaf 2024 niet meer mee te kunnen financieren aan de huiskamers.

Kwaliteit (indicator)

2. Thuiswonen met een beetje hulp

Ambitie

Inwoners krijgen een steuntje in de rug om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen en deel te nemen aan het dagelijks leven.

Doelstellingen

Doel 2.1: Inwoners anticiperen tijdig op het ouder worden en nemen maatregelen om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen

Inwoners nemen op tijd maatregelen, ondersteund door gemeentelijke maatregelen, informatie en subsidie.

Kwaliteit (toelichting)

Alle 65+ers in Oost Gelre worden elk jaar aangeschreven, waarin de mogelijkheid voor een vrijwillige adviseur wordt benoemd. Zo kunnen inwoners advies inwinnen bij een woonconsulent. Op dit moment zijn er 7 vrijwillige woonconsulenten. Naar aanleiding van de aanschrijving hebben 80 inwoners zich gemeld voor een bezoek door de woonconsulent. Hieruit zijn 44 subsidieaanvragen voortgekomen voor woningaanpassingen.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.2: Inwoners die hun huishouding (weer) zelfstandig willen kunnen uitvoeren, kunnen gebruik maken van reablement-ondersteuning

We leren inwoners hoe ze met nieuwe technieken/manieren langer het huishouden zelf kunnen doen, waardoor professionele hulp bij het huishouden wordt beperkt of later nodig is.

Kwaliteit (toelichting)

Ter voorbereiding op de pilot heeft een WO-student onderzoek gedaan naar de voorwaarden voor invoering. Eind 2023 zijn de eerste gesprekken gevoerd met Powerful ageing, de organisatie die de pilot zal gaan uitvoeren. Begin 2024 zal de pilot starten.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.3: Mantelzorgers worden goed ondersteund

Mantelzorgers zorgen ervoor dat hun naaste zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen. Dit zorgt vaak voor een grote belasting van deze mantelzorger. Door ondersteuning beschikbaar te stellen die aansluit bij de vraag van de mantelzorger kan overbelasting van mantelzorgers worden voorkomen.

Kwaliteit (toelichting)

De individuele ondersteuning is aangeboden. Ook is er een aantal cursussen gegeven en zijn themabijeenkomsten georganiseerd voor mantelzorgers. Hierin stonden verschillende onderwerpen en thema's centraal die voor mantelzorgers relevant kunnen zijn. Een aantal was gericht op mantelzorgers van inwoners met beginnende dementie.

Daarnaast is er geparticipeerd in het mantelzorgkamp voor jongeren. De vrijwilligers die het kamp organiseren zijn ondersteund bij het vormgeven van het kamp. In samenwerking met Mazzel is er aandacht besteed aan het thema mantelzorg door jongeren.

GGNet heeft mantelzorgondersteuning in groepsverband en individuele gesprekken aangeboden aan inwoners van onze gemeente die voor iemand zorgen met psychische kwetsbaarheid.

Maandelijks is er een artikel in de lokale pers geplaatst om mantelzorg en vormen van ondersteuning extra onder de aandacht te brengen.

Alle ingeschreven (jonge) mantelzorgers hebben een jaarlijkse mantelzorgwaardering ontvangen.

Ook zijn mantelzorgers op individueel niveau ondersteund, door mantelzorgconsulenten of via inzet van een hulp bij mantelzorg vrijwilliger.

Daarnaast is er ondersteuning geboden aan inwoners, waarbij sprake is van ontbrekende mantelzorg door weinig of geen sociaal netwerk. Ook deze ondersteuning vindt plaats door inzet van een hulp bij mantelzorg vrijwilliger.

Op het gebied van wonen zijn voorbereidingen gestart om het beleid rond mantelzorgwoningen te verbeteren. Dit moet begin 2024 leiden tot nieuw beleid.

Professionals op gebied van zorg en welzijn worden doorlopend geïnformeerd over de ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers in Oost Gelre.

Mantelzorgconsulenten participeren in diverse lokale en regionale overleggen om het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en andere naasten op zoveel mogelijk plaatsen onder de aandacht te brengen, behoeften te signaleren en het ondersteuningsaanbod waar nodig aan te passen of te ontwikkelen.

Kwaliteit (indicator)

3. Meedoen met een beetje hulp

Ambitie

Met een (klein) beetje hulp kan iedereen in Oost Gelre (weer blijven) meedoen.

Doelstellingen

Doel 3.1: Inwoners die beperkingen ervaren in hun dagelijks functioneren ontvangen handvatten om weer te kunnen participeren (preventie is het uitgangspunt)

Om te kunnen participeren moeten basisvoorwaarden op orde zijn. Zorgen om schulden, werkloosheid, de weg niet weten in de bureaucratie kunnen participatie in de weg staan. Ondersteuning bij het oplossen van deze drempels is dan nodig, maar ook inzet om het voorkomen van het (weer) ontstaan van deze drempels (inzet op preventie). We ondersteunen inwoners die soms even hulp nodig hebben, zodat ze daarna zelf de draad weer op kunnen pakken.

Kwaliteit (toelichting)

Inwoners met beginnende schulden worden actief benaderd voor ondersteuning. In 2023 zijn 680 meldingen opgepakt. De meeste meldingen van betalingsachterstanden zijn afkomstig van zorgverzekeraars. Om dichterbij de inwoners ondersteuning te bieden, werken de cliëntondersteuners nu ook vanuit de locaties Stads- en Dorpskamer. Inwoners die leun/steuncontacten nodig hebben ontvangen die nu vanuit het sociaal team. In 2023 waren er 18 actieve casussen en zijn 23 casussen afgesloten.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.2: Nieuwkomers vinden snel hun weg in de samenleving

Nieuwkomers kunnen een beroep doen maatschappelijke begeleiding en ondersteuning.

Kwaliteit (toelichting)

Nieuwkomers worden de eerste 8 maanden, vanaf het moment dat ze een woning krijgen binnen onze gemeente, begeleid door Vluchtelingenwerk. Zij regelen alles qua maatschappelijke begeleiding. Daarnaast worden ze vanuit de gemeente gekoppeld aan een maatje die hen wegwijs maakt binnen de gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.3: Voorkomen van problematische schulden

Problematische schulden drukken zwaar op huishoudens en zorgen voor veel stress. We willen voorkomen dat schulden ontstaan. Indien inwoners wel schulden hebben, ondersteunen wij hen bij het oplossen van hun schulden.

Kwaliteit (toelichting)

We zetten vroegsignalering in om schulden zoveel mogelijk te voorkomen. De kern van vroegsignalering is het in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken. Afgelopen jaar zijn er 647 signalen gemeld. Deze signalen worden opgepakt vanuit het team Cliëntondersteuning. Daarnaast zetten we SOM (Schuldhelp op Maat) en de formulierenbrigade in. Het aantal aanvragen voor een schuldregelingen weten we door deze maatregelen laag te houden, rond de 10 per jaar. Er is een stijgende lijn in het aantal meldingen. Deze stijging maakt dat het team Cliëntondersteuning overloopt qua werkzaamheden en er een wachtlijst is ontstaan. We zijn bezig extra personele inzet te realiseren.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.4: Voorkomen van uitsluiting door een laag inkomen

Huishoudens met een laag inkomen moeten mee kunnen doen aan sport en cultuur.

Kwaliteit (toelichting)

We voorkomen hiermee belemmeringen voor inwoners met een laag inkomen om mee te doen.

De kindregelingen worden uitgevoerd door Fijnder. Dit betreft bijdragen voor sport en cultuur, zwemlessen en een laptop voor school. Aanvullend kan men een beroep doen op het jeugdfonds voor sport en cultuur. Volwassenen met een structureel laag inkomen kunnen een beroep doen op het volwassenfonds voor sport en cultuur. Dit kan voor bijvoorbeeld het lidmaatschap van een sportclub of de bibliotheek. Op 4 juli heeft de raad een amendement aangenomen en per 1 juli 2023 is de kindregeling verruimd van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. 350 kinderen hebben gebruik gemaakt van de kindregeling (de bijdrage wordt per huishouden toegekend).

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.5: Jongeren die mantelzorgtaken verrichten kunnen blijven meedoen met hun leeftijdsgenoten

Mantelzorg op jonge leeftijd maakt dat jongeren onvoldoende 'jong' kunnen zijn en dezelfde dingen kunnen doen als hun leeftijdgenoten. Dit belemmert mogelijk hun ontwikkeling. Wij willen deze belemmeringen wegnemen.

Kwaliteit (toelichting)

We ondersteunen jonge mantelzorgers door actief via verschillende kanalen ondersteuningsmogelijkheden te delen. Dit kan op individueel niveau zijn, maar ook in het aanbod van groepsactiviteiten. Zo hebben er in juni twee activiteiten voor jonge mantelzorgers plaatsgevonden. Tijdens de Week van de Jonge Mantelzorger hebben we verschillende artikelen gepubliceerd om bewustzijn voor en over deze groep te creëren. Een groep jongeren die een mantelzorgkamp voor jongeren organiseert, ontvangt hierbij ondersteuning. Er is ook een nieuwe flyer voor jonge mantelzorgers ontwikkeld. Alle jonge mantelzorgers hebben in november een mantelzorgwaardering ontvangen. Ook zijn er in november verschillende activiteiten aangeboden. Onze mantelzorgconsulent is aangesloten bij meerdere eerstejaars klassen van het Marianum om over het onderwerp jonge mantelzorger te praten.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.6: Elke inwoner is voldoende digitaal vaardig en taalvaardig

Niet kunnen lezen en schrijven of niet digitaal vaardig zijn brengt schaamte met zich mee bij inwoners. Hulp vragen is vaak moeilijk. We ondersteunen inwoners bij hun digitale vaardigheid en taalvaardigheid. Hierbij sluiten we aan bij de mogelijkheden van de inwoner. Voor iedere laaggeletterde inwoner zijn er plekken/projecten in de buurt bereikbaar waar zij hun vaardigheden kunnen verbeteren.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben in 2023 een nieuwe IDO-plek (Informatiepunt digitale overheid) opgezet. Daar kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, Donorregistratie, Coronacheck, rijbewijs en zorg. De medewerkers van het Informatiepunt helpen hen zoeken naar de juiste informatie op de sites van de overheid.

De bibliotheek biedt in samenwerking met de Stichting Lezen en Schrijven verschillende cursussen aan. Deze cursussen worden goed bezocht en voorzien duidelijk in een behoefte.

Kwaliteit (indicator)

Thema 4 - Zorg wie dat nodig heeft

Ambitie

De gemeente heeft de afgelopen jaren op het gebied van sociale voorzieningen een stevig fundament gebouwd voor onze inwoners. Inwoners die dat nodig hebben ontvangen ondersteuning. Tegelijkertijd moeten we constateren dat de wereld in beweging is en er veel onzekerheden op ons afkomen. Juist daarom hebben we de ambitie om het solide fundament van onze sociale voorzieningen intact te laten. We willen er zo voor zorgen dat zorg voor iedereen bereikbaar en op een hoog peil blijft, zodat onze inwoners thuis kunnen blijven wonen als zij dat willen en zodat onze kinderen een veilige omgeving hebben om in op te groeien.

1. Goede zorg voor iedereen

Ambitie

Iedere inwoner heeft recht op passende en goede zorg.

Doelstellingen

Doel 1.1: Iedere inwoner ontvangt de voorziening/zorg die noodzakelijk is.

Wij zijn verantwoordelijk voor een dekkend zorglandschap, zodat elke inwoner (zowel jeugdigen als volwassenen) de zorg of voorziening ontvangt die noodzakelijk is. Deze hulp of voorziening verstrekken wij via een geschikte (gecontracteerde) zorgaanbieder (Zorg in natura). Inwoners kunnen gebruikmaken van een Persoonsgebonden budget (pgb) om de ondersteuning in te kopen, indien dat gewenst en mogelijk is. Bij ondersteuning mag wet- en regelgeving niet in de weg staan en kijken we over de grenzen heen van de Participatiewet, Wmo en de Jeugdwet.

Kwaliteit (toelichting)

Sinds juli 2022 hebben wij andere contracten. Hiermee is geprobeerd om het zorglandschap zo volledig mogelijk dekkend te maken. Als na onderzoek blijkt dat een hulp-op-maat voorziening noodzakelijk is, wordt samen met inwoners gekeken wie deze zorg kan leveren. Als het lukt, kiezen we voor een aanbieder die een contract heeft. Als een aanbieder beter passend bleek, maar geen contract had, hebben we gekozen voor een individuele overeenkomst of een pgb. Voorop staat dat de inwoner passende zorg/hulp ontvangt. Dit jaar zien we meer individuele overeenkomsten, maar minder pgb-indicaties.

We kijken daarnaast ook naar wat we in onze gemeente zelf kunnen aanbieden. Hierbij kijken we over de grenzen heen van de verschillende wetten. Sinds februari 2023 is de arbeidsmatige dagbesteding bij Fijnder gestart. Deze voorliggende voorziening biedt een mogelijkheid voor inwoners om een zinvolle dagbesteding te hebben waar men arbeidsmatig bezig kan zijn zonder dat daar werkdruk bij komt kijken. Er kunnen ook

arbeidsmatige vaardigheden geleerd worden waardoor de kansen op doorstroom naar arbeid vergroot kunnen worden. Aan het begin waren er geen aanmeldingen. Inmiddels zijn enkele mensen aangemeld. Klanten in arbeidsmatige dagbesteding zijn echter vaak gehecht aan bestaande structuren en 'overplaatsen' blijft ingewikkeld. Dit maakt dat we blijven investeren in gesprekken met Fijnder en zorgaanbieders.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.2: Inwoners ontvangen kwalitatief goede zorg of een goede voorziening

Wij monitoren de zorg die onze inwoners ontvangen en grijpen in bij zorg die onder de maat is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan goede hulp bij het huishouden of een goed functionerende rolstoel. Vanzelfsprekend werken we hierbij datagedreven.

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben in juni via een extern bureau een klanttevredenheidsonderzoek laten uitvoeren. Hierbij zijn alle inwoners aangeschreven die een hulp-op-maat voorziening hebben. Daarnaast hebben wij in november rondetafelgesprekken gevoerd met inwoners die een Wmo of Jeugd hulp-op-maat voorziening hebben. We wilden ook een rondetafelgesprek voeren met inwoners die bekend zijn bij het Ondersteuningsteam. Helaas is dat, dit jaar, niet gelukt.

Alle voorbereidingen zijn gereed om een klanttevredenheidsonderzoek uit te voeren onder de klanten van onze hulpmiddelenleverancier Kersten. Dit doen we samen met de gemeenten Berkelland, Oude IJsselstreek, Montferland en Winterswijk.

Inwoners kunnen klachten en bezwaren indienen. Dit jaar hebben wij 9 bezwaren gehad; 2 gingen over een Wmo hulp-op-maat voorziening en 7 betroffen een afwijzing van een gehandicaptenparkeerkaart (GPK). Regionaal hebben wij een toename gezien van het aantal bezwaren op afwijzingen van een GPK. Hierover is een gesprek gevoerd met de organisatie waar we deze onderzoeken laten doen. Een duidelijke reden is echter niet gevonden. Meerdere bezwaren zijn na een mediation gesprek niet verder doorgezet. We hebben 1 formele klacht binnengekregen en daarnaast hebben enkele inwoners via de mail laten weten ontevreden te zijn. Hier hebben wij actie op ondernomen door contact op te nemen met deze inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 1.3: Zorggeld wordt rechtmatig besteed

Wij zien toe op rechtmatige besteding van zorggelden. Bij vermoedens van misbruik, grijpen wij in.

Kwaliteit (toelichting)

In onze klanttevredenheidsonderzoeken zijn vragen opgenomen over de rechtmatigheid van de zorg die de inwoner ontvangt. Ook tijdens rondetafelgesprekken hebben wij hierover gesproken. Daarnaast hebben enkele inwoners contact opgenomen om aan te geven dat een hulp (betref vrijwel altijd hulp bij het huishouden) niet kwam volgens afspraak. Wij hebben toen gecontroleerd wat er gedeclareerd werd. Na de zomer hebben wij bekeken hoeveel % van de huishoudelijke hulp verzilverd werd in de zomerperiode. Bij een aantal zorgorganisaties hebben wij uitvraag gedaan, omdat we zagen dat ze in de zomervakantie procentueel net zoveel declareerden als in andere maanden. Als laatste hebben wij recent enkele casussen ingebracht bij de ondermijningstafel. Hier kwamen verbeter- en actiepunten uit.

Wij handelen nu vooral op basis van signalen achteraf, echter is het belangrijk om dit aan de voorkant op te pakken, omdat bekend is dat we maar een heel beperkt zicht hebben op rechtmatigheid, zorgfraude en ondermijning als we alleen handelen op signalen achteraf. We hebben namelijk met kwetsbare inwoners te maken die niet altijd in staat zijn om een niet-pluis-gevoel op te merken. Hier is al aandacht voor, lokaal doen we wat kan, echter is extra regionale inzet nodig op toezicht. Dit wordt in 2024 opgepakt.

Kwaliteit (indicator)

2. Zorg bij veilig en gezond opgroeien

Ambitie

Kinderen en jongeren in Oost Gelre, die dat nodig hebben, ontvangen ondersteuning met als doel dat ze veilig en gezond opgroeien.

Doelstellingen

Doel 2.1: Kinderen (en ouders) ontvangen ondersteuning die nodig is om gezond en veilig op te groeien

Door inzet van noodzakelijke maatwerkvoorziening kun je je als jongere zo goed mogelijk ontwikkelen en deelnemen aan het dagelijks leven.

Kwaliteit (toelichting)

Een aantal medewerkers heeft de training Verklarende Analyse gevolgd. Dit in het kader van de uitrol van het toekomstscenario. De overige medewerkers zullen het komende jaar deze training volgen.

Afgelopen najaar zijn twee ervaren jeugdconsulenten gestart. Het team is daarmee uitgebreid en op inhoud

versterkt. Dit maakt dat we meer aandacht kunnen hebben voor verdere kwaliteitsverbetering qua werkprocessen. Deze extra inzet heeft geleid tot een aanzienlijke kwaliteitsimpuls in verslaglegging, beoordelingen en casuïstiekbesprekingen. De interne toetsing qua jeugdwetbeoordelingen is verbeterd waardoor we verder stappen nemen om jeugdhulp toegankelijk te houden voor diegenen die het nodig hebben.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.2: Bij onveilig opgroeien is er sprake van een goed functionerende veiligheidsketen

Een goed functionerende veiligheidsketen moet voorkomen dat kinderen en jongeren onveilig opgroeien. Betrokken organisaties uit deze veiligheidsketen (bijvoorbeeld de Jeugdbescherming Gelderland, Veilig Thuis en de Raad voor de kindbescherming) trekken steeds meer en eerder samen op met de jeugdconsulenten en het Ondersteuningsteam (OT). Kinderen (en ouders) ervaren de veiligheidsketen als een helder en logisch traject, zonder dat zij met veel overdrachten tussen de organisaties te maken krijgen.

Kwaliteit (toelichting)

Scholing op de Top 3 methodiek is voortgezet in 2023 en zal ook in 2024 een vervolg krijgen. De scholing wordt breder uitgezet dan enkel bij jeugdconsulenten, passend binnen de visie van het toekomstscenario. Voor 2024 staat een doorontwikkeling in de richting van het toekomstscenario gepland. Hierbij gaat het om het vergroten van de inhoudelijke deskundigheid maar ook het verbeteren van de integrale samenwerking op de afdeling en met onze ketenpartners in het veiligheidsdomein.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 2.3: Het belang van het kind staat altijd voorop bij complexe gebeurtenissen in het leven van een kind

De jeugdconsulenten en medewerkers van het Ondersteuningsteam voldoen aan de beroepscode en kwaliteitsregister jeugd. Bij tegenstrijdige belangen en/of veiligheidsvraagstukken handelt een jeugdconsulent in het belang van het kind volgens de beroepscode jeugd.

Kwaliteit (toelichting)

De beroepscode en registratie bij Stichting Kwaliteitsregister Jeugd zijn voor jeugdconsulenten en generalisten van het Ondersteuningsteam gewaarborgd. Naast het handelen volgens de beroepscode zijn er

in Oost Gelre aandachtsfunctionarissen (collega's) beschikbaar om veiligheidsvraagstukken mee af te stemmen.

Kwaliteit (indicator)

3. Zorg bij thuiswonen en participeren

Ambitie

Inwoners kunnen met ondersteuning/zorg zo lang mogelijk thuis blijven wonen en deelnemen aan het dagelijks leven.

Doelstellingen

Doel 3.1: Er is een vangnet voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen en te participeren

We passen maatwerkvoorzieningen toe op het gebied van de Wmo om mogelijk te maken dat inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren. Denk hierbij aan ondersteuning op het gebied van huishoudelijke taken, daginvulling, begeleiding, woningaanpassing, laagdrempelig voorliggend openbaar vervoer (ZOOV) en beschermd wonen. Zo kunnen inwoners blijven participeren zonder hun netwerk te overbelasten.

Kwaliteit (toelichting)

Om te bepalen wat nodig is voor een inwoner, doen Wmo-consulenten onderzoek. Zij vragen eerst uit wat het effect is wat de inwoner wil bereiken, dus welke hulpvraag heeft diegene. Daarna wordt in kaart gebracht welke beperkingen of aandoeningen maken dat de inwoner niet zelfredzaam is of onvoldoende kan participeren. De volgende stap is kijken wat er nodig is en hoe dit gerealiseerd kan worden. Er wordt dan gekeken naar eigen kracht, netwerk, voorliggende voorzieningen en andere wetgeving (Jeugdwet en Participatiewet). Als dat doorlopen is, kan het zijn dat het nodig is dat de gemeente (aanvullend) een maatwerkvoorziening afgeeft, zodat de inwoner het gewenste effect kan bereiken. Eind 2023 hadden 1.535 inwoners een Wmo-maatwerkvoorziening. Hulp bij het huishouden (755 inwoners) en vervoersvoorzieningen (760) waren de belangrijkste ondersteuningsvormen. Daarna volgen begeleiding (293 inwoners) en woonvoorzieningen (143 inwoners).

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.2: Het aanbod van wonen met zorg sluit aan op de lokale vraag

We stellen een nieuwe woon- en zorgvisie op.

Kwaliteit (toelichting)

Medio 2023 zijn wij gestart met de voorbereiding. Deze moet in 2024 leiden tot een lokale woon- en zorgvisie waar de lokale ambities en doelstellingen in beschreven staan. De data voor de lokale woon- en zorgvisie worden eind 2023 verzameld en vertaald naar uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden in het eerste kwartaal van 2024 besproken en getoetst met interne en externe stakeholders. Samen willen we komen tot een gedragen lokale woon- en zorgvisie waar de lokale ambities en doelstellingen uit voortvloeien.

In regionaal verband is gestart met de dataverzameling op het gebied van wonen en zorg om te komen tot een regionale woonzorgvisie. Lopende het proces is gekozen om de doelgroep te versmallen naar ouderen. In deze visie zal de nadruk op de regionale spreiding liggen.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.3: Overbelasting van mantelzorgers voorkomen

Mantelzorgers zorgen ervoor dat hun naaste zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen. Dit zorgt vaak voor een grote belasting van deze mantelzorger. Door ondersteuning beschikbaar te stellen die aansluit bij de vraag van de mantelzorger kan overbelasting worden voorkomen.

Kwaliteit (toelichting)

Er is individuele ondersteuning aangeboden. Ook is er een aantal cursussen gegeven en zijn er themabijeenkomsten georganiseerd voor mantelzorgers. Hierin stonden verschillende onderwerpen en thema's centraal die voor mantelzorgers relevant kunnen zijn. Een aantal was gericht op mantelzorgers van inwoners met beginnende dementie.

Daarnaast is er geparticipeerd in het mantelzorgkamp voor jongeren. De vrijwilligers die het kamp organiseren zijn ondersteund bij het vormgeven van het kamp. In samenwerking met Mazzel is er aandacht besteed aan het thema mantelzorg door jongeren.

GGNet heeft mantelzorgondersteuning in groepsverband en individuele gesprekken aangeboden aan inwoners van onze gemeente die voor iemand zorgen met psychische kwetsbaarheid.

Ook zijn mantelzorgers op individueel niveau ondersteund, door mantelzorgconsulenten of via inzet van een hulp bij mantelzorg vrijwilliger.

Professionals op gebied van zorg en welzijn worden doorlopend geïnformeerd op de ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers in Oost Gelre.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.4: Als dementievriendelijke gemeente ondersteunen we inwoners met dementie en hun netwerk

We ondersteunen inwoners met dementie en hun huisgenoten en netwerk met hulp op maat.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben eind juni samen met het netwerk ouderen en veerkracht een bijeenkomst georganiseerd voor mensen met een beginnende vorm van dementie en hun mantelzorgers, hun naasten en andere belangstellenden. Het thema van deze avond is: 'Onbegrepen gedrag bij dementie'. In het najaar van 2023 heeft een actie in lokale supermarkten plaatsgevonden om dementie te herkennen. Ook is er een workshop voor mantelzorgers georganiseerd.

Sinds dit voorjaar is de nieuwe versie van de 'wegwijzer dementie' beschikbaar met alle informatie rondom dementie en het aanbod binnen onze gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.5: Voor inwoners die niet (zelfstandig) kunnen wonen is passende woonruimte beschikbaar

Maatwerkvoorzieningen gericht op beschut en beschermd wonen zijn voor inwoners beschikbaar.

Kwaliteit (toelichting)

In Oost Gelre zijn locaties voor beschut en beschermd wonen beschikbaar. Niet alle locaties voldoen. Met een lokale aanbieder lopen gesprekken over een andere locatie.

Met de beide woningcorporaties zijn gesprekken gestart over het beschikbaar stellen van een woning voor crisisopvang. In Lichtenvoorde zijn geschikte woningen gevonden. In de raadsvergadering van december 2023 is besloten tot aankoop van de panden. Dit moet 6 crisisplekken mogelijk maken en 6 beschut wonen plekken (ter vervanging van een locatie elders in Oost Gelre).

Met Marga Klompé lopen gesprekken over de nieuwbouw van de Molenberg.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.6: Inwoners die beschermd wonen in onze gemeente kunnen doorstromen naar zelfstandig wonen

Door een gebrek aan geschikte sociale huurwoningen blijven deze inwoners onnodig lang in de zorg. Jaarlijks inventariseren we de behoefte bij deze doelgroep.

Kwaliteit (toelichting)

De beperkte beschikbaarheid van goedkope huurwoningen maakt dat de afspraak met de woningcorporaties om woningen voor uitstroom beschikbaar te stellen niet altijd nagekomen kan worden. Inwoners moeten langer dan wenselijk van Beschermd wonen gebruik maken. Er is regionaal overleg over dit probleem met de woningcorporaties.

In het najaar van 2023 kwam een woning aan de Tongerlosestraat beschikbaar. De raad heeft in december besloten tot aankoop. Dit moet de herhuisvesting van 6 cliënten beschut wonen binnen Lichtenvoorde mogelijk maken.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.7: Onze preventiestructuur draagt eraan bij dat inwoners met onbegrepen gedrag, psychische en/of multiproblematiek met ondersteuning toch zelfstandig kunnen wonen. We willen opname in de maatschappelijke opvang voorkomen

Diverse interventies kunnen er gezamenlijk voor zorgen dat inwoners met vaak grote psychische en/verslavingsproblemen toch hun huis kunnen behouden en zelfstandig kunnen blijven wonen. Onderdeel van deze interventies is de uitbreiding aanbod op het raakvlak van maatschappelijke opvang die lokaal aangeboden wordt. Zo kunnen we voorkomen dat mensen hun eigen woonplek verliezen en dat ze opgenomen worden in maatschappelijke opvang buiten de gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

De Stads- en Dorpskamer zijn 9 dagdelen per week open. Er is een extra casusregisseur gestart binnen het sociaal team. Met ProWonen en de Woonplaats zijn gesprekken gestart over het beschikbaar stellen van woningen voor lokale crisisopvang. In december heeft de raad besloten een woning in Lichtenvoorde aan te kopen ten behoeve van crisisbewoning. Ook met Stichting HIER is over deze crisiswoningen gesproken in het kader van het bieden van ondersteuning aan de inwoners. Met de Woonplaats zijn gesprekken gaande

over het beschikbaar stellen van een woning in Groenlo. Eind 2023 is er in de media aandacht besteed aan hoe inwoners meldingen kunnen doen als zij zich zorgen maken om een mede-inwoner.

Kwaliteit (indicator)

Doelstellingen

Doel 3.8: Bij onveiligheid is er sprake van een goed functionerende veiligheidsketen

Bij onveilige situaties, huiselijk geweld en verwarde personen is er sprake van een goed sluitende veiligheidsketen.

Kwaliteit (toelichting)

Er is lokaal periodieke afstemming met Veilig Thuis, de raad voor de kindbescherming en de gecertificeerde instellingen (GI).

De samenwerking met Jeugdbeschermingstafel verloopt naar tevredenheid. De samenwerking met de expertisetafel vraagt een doorontwikkeling waardoor complexe zaken ook daadwerkelijk breed gedragen en opgepakt worden in de regio.

Het perspectiefteam wordt in de regio geëvalueerd. Er wordt een strategie bepaald waarmee het bereik van een perspectiefteam kan worden vergroot.

Intern zijn de eerste stappen gezet richting een teamoverstijgende casuïstiekbespreking waarmee we (nog meer) integraal kijken en werken aan problematiek.

Kwaliteit (indicator)

Financieel overzicht Programma 2

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	44.860	51.802	50.288	1.514
Baten	-6.098	-12.012	-12.860	848
Gerealiseerd resultaat	38.763	39.790	37.428	2.362

Beleidsindicatoren Programma 2

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	1,5	4,2	2022
Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	20	21	2022
Onderwijs	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	DUO	1,6%	2,1%	2022
Sport en recreatie	Niet sporters	%	RIVM	40,0%	47,9%	2022

Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	999,7	726,1	2022
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	75,3%	73,4%	2023
Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	CBS	147,0	230,3	2022
Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	432,5	196,1	2023
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	12,0%	11,1%	2023
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,4%	1,0%	2023
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,2%	-	2023
Sociaal domein	Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	aantal per 10.000 inwoners	GMSD	610	-	2022
Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	1%	1%	2022
Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	3%	4%	2022
Sociaal domein	Werkloze jongeren	% van alle jongeren van 16 t/m 22 jaar	CBS	1%	1%	2022

Bron: [waarsstaatjegemeente.nl](https://www.waarsstaatjegemeente.nl), cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Programma 3 - Werken

Leeswijzer

Programma 3 behelst alles wat we doen in het belang van een goed ondernemersklimaat, een goede werkgelegenheid en een goede bereikbaarheid. Dit zijn immers belangrijke ingrediënten en belangrijke motoren voor onze lokale economie. Binnen dit programma zijn er drie speerpunten voor de komende periode:

- Ondersteuning op maat aan de agrarische sector, met het oog op de ontwikkelingen waar agrarische ondernemers mee te maken hebben of nog krijgen.
- De verdubbeling van de N18 om zo de bereikbaarheid van de hele Achterhoek te verbeteren en de regio beter te kunnen positioneren als regio met een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
- Een volwaardige laadinfrastructuur in de openbare ruimte zodat Oost Gelre voorbereid is op een toename van elektrische voertuigen, die bovendien een bijdrage leveren aan onze klimaatdoelstellingen.

Sterke lokale economie

Ambitie

Ook de komende periode heeft de gemeente de ambitie om het woon- en werkklimaat van de gemeente verder te verstevigen en uit te bouwen. We willen meer banen en diversiteit van banen, goede voorzieningen, een goede bereikbaarheid en een prettige omgeving voor de bewoners en voldoende vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. We kijken daarbij nadrukkelijk naar zowel de bedrijventerreinen als naar ons buitengebied, dat ook een grote stempel drukt op onze lokale economie. We benutten de optimale ligging van onze gemeente aan de N18.

De agrarische sector is een belangrijke pijler onder onze economie. De sector verschaft veel werkgelegenheid en draagt bovendien bij aan een aangenaam woon- en leefklimaat voor de inwoners en recreanten. Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen juist heel goed hand in hand gaan. De schoonheid van ons coulissenlandschap, de bossen en andere natuurgebieden in de Achterhoek zijn waardevol; ook in economische zin. Voor onze agrariërs, maar ook voor de belangrijke groeiende toeristische sector.

Oost Gelre is een actieve samenleving, waarin de inwoners en ondernemers houden van onze evenementen en waarin mensen samenkomen in sport, muziek en historie. Oost Gelre is een echter evenementengemeente, dat bekend staat om zijn vele kleine en grote evenementen die regionale en ook

landelijke uitstraling hebben. Ze zorgen voor een grote impuls voor onze lokale economie en leefbaarheid. De gemeente heeft bovendien een prachtig buitengebied dat bekend staat om zijn coulisselandschap. De gemeente wil daarom niet alleen de bestaande evenementen en toeristische sector versterken, maar ook alle ruimte bieden aan ondernemers, inclusief onze agrarische ondernemers, om nieuwe initiatieven te ontplooiën.

Bestuurlijke kaders

- Vrijtijdsagenda Achterhoek 2020-2030
- Uitvoeringsagenda vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2023
- Strategisch marketing plan
- Beleidsnota recreatie en toerisme
- Vaarbeleid Gracht Groenlo 2016

Wat willen we bereiken?

De lokale en regionale economie krijgt de ruimte om zich te ontwikkelen en te versterken

- We dragen zorg voor huisvestingsmogelijkheden door lokale bedrijvigheid te faciliteren op de bedrijventerreinen in Groenlo en Lichtenvoorde. We zetten daarbij in op zowel uitbreiding als inbreiding op onze bestaande bedrijventerreinen door samen met de ondernemers plannen op te stellen voor een toekomstbestendig bedrijventerrein.
- We hebben aandacht voor de kwaliteit van onze bestaande bedrijventerreinen door samen met de ondernemers plannen op te stellen voor een toekomstbestendig bedrijventerrein.
- We geven ruimte aan nieuwe economische dragers in het landelijk gebied.

Kwaliteit (toelichting)

Medio 2023 is onderzoek gedaan naar uitbreidingswensen voor zowel de lokale als regionale bedrijventerreinen. Tevens is aandacht besteed aan de kansen op herontwikkeling van bestaande bedrijventerreinen. Dit onderzoek heeft gediend als basis voor onze inbreng voor het Regionale Programma Werklocaties dat we in 2023 hebben opgesteld. Verder heeft het geleid tot het starten van het project Toekomstbestendig bedrijventerrein de Kamp. We zijn in november gestart met een ondernemersbijeenkomst op de Kamp om een plan te ontwikkelen voor de toekomst en te werken aan het verbeteren van de collectiviteit op het terrein. Voor dit project is een provinciale subsidie aangevraagd en toegekend.

In samenspraak met IKGL wordt op bedrijventerrein Lindebrook onderzocht wat de kansen voor parkmanagement zijn. Op Lindebrook hebben we ook de Open Bedrijvendag mede gefaciliteerd.

De opdracht voor een lokatiestudie voor het nieuwe lokale bedrijventerreinen in Lichtenvoorde en Groenlo is medio juni uitgezet. De lokatiestudie is in volle gang en de resultaten worden in Q1 van 2024 verwacht.

in 2023 hebben we verschillende bedrijfsbezoeken georganiseerd zowel met het college als geheel, met de wethouder als ambtelijk. Door meer bij de ondernemers aan tafel te zitten blijven we goed op de hoogte van de uitdagingen die op hen en ons af komen en kunnen we daarop schakelen.

Verder zijn we verbonden aan de regionale thematafels en zitten structureel aan bij IKGL bestuursvergaderingen. ook onderhouden we de contact met (centrum) ondernemersverenigingen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Grootschalige industriële bedrijvigheid kan zich ontwikkelen op de Laarberg

Op Regionaal bedrijvenpark De Laarberg bieden we vestigingsmogelijkheden aan grote bedrijven, ook in de zwaardere milieucategorieën. We herbestemmen het Biobased Transitiepark naar een regulier bedrijventerrein. We breiden de Laarberg uit met een derde fase, zodat we ook na 2026 nog aan de vraag naar een regionaal bedrijventerrein kunnen voldoen.

Kwaliteit (toelichting)

De contacten op de de Laarberg zijn geïntensiveerd. Naast het ruimtelijk overleg is er structureel klantoverleg en is ook het gezamenlijke accountoverleg met de gemeente Berkelland in het leven geroepen. Hiermee is de afstemming op het gebied van vraag en aanbod uit de markt verbeterd.

De bijeenkomsten van de aandeelhouders, raad van commissarissen en vereniging van eigenaren hebben we bijgewoond. Vooralsnog is er nog voldoende uitgeefbaar terrein op de Laarberg. in 2023 is het bestemmingsplan Laarberg Noord in procedure gebracht.

Wel hebben we uit onderzoek opgemaakt dat we ook na 20230 nog behoefte hebben aan regionaal bedrijventerrein voor grootschalige bedrijvigheid in een hoge milieucategorie. Omdat procedures hiervoor vaak lang duren is in de aandeelhoudervergadering van december 2023 besloten dat we aan de slag gaan met een haalbaarheidstudie voor een volgende fase van Laarberg (Fase3).

In het regionale Programma Werklocaties is de toekomstige uitbreidingsambitie opgenomen.

Uitdaging nummer 1 op Laarberg (net als op alle andere bedrijventerreinen) is de netcongestie. In 2023 is gestart met een onderzoek voor het inrichten van een Smart Energy Hub op Laarberg.

Verder werken we samen met de VVE, politie en brandweer binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Het centrum van Groenlo en Lichtenvoorde beschikt over een compact en vitaal winkelgebied

We realiseren compacte en vitale winkelgebieden door uitvoering te geven aan het Programma Geef Lichtenvoorde Kleur en Programma Stad Groenlo.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is ingezet op het versterken van contacten met ondernemers en het versterken van de organisatiegraad. Provincie Gelderland heeft vanuit het programma SteenGoedBenuttten financiële ondersteuning verleend bij de aanstelling van de procesmanager voor het centrum. Er is een klankbordgroep opgericht voor Lichtenvoorde waarin ook ondernemers goed vertegenwoordigd zijn.

Eind 2023 zijn de gesprekken met de ondernemers gestart over de aanstelling van een centrummanager. Dit zal zijn vervolg krijgen in 2024.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Innovatie en duurzaamheid

We beschikken over bedrijven die tot de top van de Nederlandse maakindustrie behoren en dat onze regio producten maakt die wereldwijd gewild zijn. We willen deze innovatieve en duurzame maakindustrie stimuleren. Ook crossovers tussen de diverse bedrijfstakken zijn in opkomst (Smart Industry). We willen creatieve industrie faciliteren en stimuleren. Op dit gebied worden in regionaal verband activiteiten ondernomen. Om concurrentiekracht te houden, te innoveren en kennis te kunnen laten ontwikkelen is het noodzakelijk dat deze voorzieningen aanwezig zijn. De gemeente heeft hierin een faciliterende rol.

Kwaliteit (toelichting)

Op het gebied van innovatie en duurzaamheid zijn in 2023 een aantal stappen gezet. We zetten in op een duurzame sterke samenwerking met de ondernemers in onze gemeente. We hebben de contacten geïntensiveerd. Hierbij is samenwerking ontstaan bij de plannen over verduurzaming van onze werklocaties. Op bedrijventerrein de Kamp spelen onderwerpen als energie, vergroening, klimaatadaptatie enz. een rol bij de op te stellen toekomstvisie. Ook het verbeteren van de organisatiegraad op de terreinen is een vorm van innovatie waarbij de gezamenlijke aanpak van uitdagingen voordelen op gaat leveren.

Op regionale schaal zijn we aangesloten bij de ontwikkeling van DOA (Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek) en op lokaal niveau onderzoeken we de mogelijkheden van een Smart Energy Hub. Met IKGL is het thema netcongestie onder de aandacht gebracht. Vanuit team economie hebben we in 2023 binnen een aantal projecten inbreng gehad waarmee we de integraliteit hebben vergroot.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Faciliteren van de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector

- We geven perspectief aan de agrarische sector.
- We willen ruimte bieden voor alternatieve invullingen als er onvoldoende toekomstperspectief is voor agrariërs en zij besluiten te stoppen.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben naar aanleiding van de omgevingsvisie een programma voor het landelijk gebied voor Oost Gelre opgesteld. Daarin staan de maatregelen benoemd waarmee we aan de slag gaan in 2024. Het gaat onder andere om evalueren en herzien van het VAB-beleid en het verbeteren van de communicatie.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Behouden en stimuleren van evenementen

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We willen de procedures en regels voor evenementen zo eenvoudig mogelijk maken en houden.
- we faciliteren (grote) evenementen als het bloemencorso in Lichtenvoorde, de 'Slag om Grolle' in Groenlo en de talloze andere evenementen die Oost Gelre zo aantrekkelijk maken

Kwaliteit (toelichting)

In Oost Gelre zijn veel en grote evenementen georganiseerd. We omschrijven onszelf dan ook met trots als Evenementengemeente. De vele evenementen vormen een bindende factor in de gemeente en zijn veelal georganiseerd vanuit verenigingen en lokale vrijwilligersnetwerken. Team economie heeft diverse netwerkbijeenkomsten gefaciliteerd rondom de evenementen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Stimuleren recreatie en toerisme

De marketing en promotie van de parels van Oost Gelre dient samen met onze ondernemers en de regio verder te worden geprofessionaliseerd en uitgebouwd. De vrijetijdsagenda Oost Gelre is vastgesteld en de te varen koers voor de komende periode is helder geformuleerd in de agenda.

Kwaliteit (toelichting)

Oost Gelre is een toeristische gemeente van formaat. Uit onderzoek is gebleken dat Oost Gelre in omzet de grootste toeristische gemeente van de Achterhoek is.

Dit is gestimuleerd door het toeristisch product aantrekkelijk te maken en houden. Dit doen we door onder andere routeontwikkeling, nieuwe toeristische producten, seizoensverlenging faciliteren en bedrijfsbezoeken.

We staan open voor nieuwe ontwikkelingen en denken mee in de uitdagingen van onze toeristische ondernemers.

Kwaliteit (indicator)

Bereikbaarheid en Smart Mobility

Ambitie

Het is voor de gemeente van groot belang om alle kernen bedrijvig en leefbaar te houden. De bereikbaarheid binnen en naar de gemeente krijgt daarom alle aandacht. De gemeente zet zich voortdurend in om een goede basismobiliteit te verzekeren, waarbij openbaar vervoer hand in hand gaat met een fijnmazig netwerk. Verder heeft de gemeente de ambitie dat er op termijn een opgewaardeerde N18 met ongelijkvloerse kruisingen gerealiseerd kan worden in de Achterhoek. Dat moet ervoor zorgen dat de gemeente sneller bereikbaar is voor bedrijven, en de gemeente aantrekkelijker wordt om in te werken en in te wonen.

Bestuurlijke kaders

Wat willen we bereiken?

De bereikbaarheid binnen de gemeente is goed

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Er is proactieve aandacht voor verkeersveiligheid volgens het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV);
- We voeren het stappenplan uit voor 30km/u binnen de bebouwde kom bij geen vrijliggend fietspad;
- De gemeente is actief in het stimuleren van veilig rijgedrag en bewustwording (campagnes).

Kwaliteit (toelichting)

De fietspaden langs de Lievelderweg, tussen Groenlo en Lievelede, zijn inmiddels grotendeels voorzien van kantmarkering, het kruispunt Lievelderweg-Hamelandweg in Lievelede is afgerond en voor de Oude Winterswijkseweg in Vragender worden de tijdelijke verkeersmaatregelen uitgewerkt om de werkzaamheden in goede banen te leiden.

De Esstraat is bijna af en wacht nog op een nieuwe coatinglaag die helaas door de weersomstandigheden niet aangebracht kon worden in het najaar. De Jaartsveld in Groenlo is afgerond en De Schans in Groenlo wordt in het voorjaar van 2024 aangepast.

In november hebben we in samenwerking met bureau Kragten een fietsverlichtingscampagne georganiseerd op het parkeerterrein bij SV Grol in Groenlo. Een mooie actie met een goed resultaat.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Versterken openbaar vervoer in en naar de Achterhoek

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We zetten ons in om betrouwbare bus- en spoorverbindingen in de regio te behouden en te verbeteren (zowel Doetinchem-Arnhem als Winterswijk-Apeldoorn);
- We zetten ons in voor een efficiënt en fijnmazig lokaal openbaar vervoer, waarbij wij openstaan voor nieuwe initiatieven ((Smart) Mobility as a Service);
- We zetten in op Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) op buslijnen 73 (Winterswijk - Enschede) & 74 (Doetinchem - Enschede) en passen onze busstations daar op aan;
- We waarborgen dat lijn 72 (Lichtenvoorde - Neede) op een veilige en efficiënte wijze door de gemeente kan blijven rijden met goede haltevoorzieningen.

Kwaliteit (toelichting)

De doorgang van de RegioExpres zal zorgen voor een betere bereikbaarheid van de Achterhoek. Met de komst van de RegioExpres rijden er eind 2026/2027 vijf treinen per uur tussen Arnhem en Doetinchem. Op de spoorlijn Winterswijk - Apeldoorn, waar station Lichtenvoorde-Groenlo aan ligt, is er de wens om de dienstregeling te verbeteren. Zodat ook doordeweeks een rechtstreekse verbinding naar Apeldoorn mogelijk is (reistijdwinst van 55 naar 37 minuten).

Samen met de regio Achterhoek werken we aan slimme en duurzame mobiliteit. Een nieuwe versie van de GAON app, het Achterhoekse alternatief op het MaaS concept, begint steeds meer vorm te krijgen. Steeds meer ritmogelijkheden komen in de app te staan, zoals ook ritdelen.

Bij wegaanpassingen op wegen die samenvallen met de busroute van buslijn 72 wordt een zorgvuldige afweging gemaakt tussen verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Dit gaat in goed overleg met Arriva en hulpdiensten. Daarnaast wordt in het project Varsseveldseweg (gedeelte tussen Het Gele Park en de Patronaatsstraat) een extra bushalte gerealiseerd.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

De regionale bereikbaarheid van onze gemeente is goed

- We blijven streven naar een 2x2-baans 100 km/uur N18 met ongelijkvloerse kruisingen, maar pakken ook versneld knelpunten aan ter bevordering van de doorstroming en veiligheid in samenwerking met Rijkswaterstaat, provincie en de regio Achterhoek;
- We zetten ons samen met de EUREGIO in voor een verbetering van de oost-west verbinding A1, A15 met het Duitse achterland;
- We blijven inzetten op ZOOV, buurtbussen en op innovatieve mobiliteitsconcepten als Netmobiel, mobiliteitshubs, deelauto's & deel(elektrische)fietsen, Gaon en (Smart) Mobility as a Service;
- We willen de mobiliteit tussen toeristisch-recreatieve attracties in de Achterhoek optimaliseren van laagdrempelig en bijzonder vervoer.

Kwaliteit (toelichting)

In opdracht van de regio Achterhoek wordt er voor september 2023 door een adviesbureau gekeken naar de mogelijkheid voor 2x2 100km/u, maar ook naar het 'aanvaardbare alternatief' voor de N18. Gemeenten Oude IJsselstreek en Oost Gelre zitten in de werkgroep, samen met de regio, provincie en Rijkswaterstaat. De Achterhoek Raad heeft gekozen voor een aanvaardbaar alternatief plan, 2 x 2 80km/uur, voor de N18 gedeelte Varsseveld tot Groenlo.

In het mobiliteitsplan van de regio Achterhoek wordt het terugdringen van oneigenlijk gebruik van de Deventer Kunstweg alsmede het vergroten van de veiligheid van de Deventer Kunstweg benoemd. Ook de provincie Gelderland en gemeente Berkelland staan achter deze maatregelen. Bij deze partijen is het opwaarderen van de Deventer Kunstweg dus geen agendapunt. Het opwaarderen van de Vredenseweg om te zorgen voor een betere verbinding Laarberg - Vreden is wel een onderwerp waar de betrokken partijen zich in kunnen vinden.

De eerste mobiliteitshub op busstation Lichtenvoorde is gerealiseerd. Alleen de pakketkluisen moeten nog aangebracht worden. De provincie Gelderland heeft een ontwerp gemaakt voor een busstation met mobiliteitshub aan de Barkenkamp in Groenlo en zoekt naar financieringsmogelijkheden.

Financieel overzicht Programma 3

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	1.725	1.925	2.017	-92
Baten	-1.214	-1.496	-1.771	276
Stortingen	0	0	1.035	-1.035
Gerealiseerd resultaat	512	429	-789	1.218

Beleidsindicatoren Programma 3

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 20.000-50.000 inw.	Jaar
Economie	Funciemenging	%	LISA	58,7%	50,2%	2022
Economie	Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	148,6	167,6	2022

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Programma 4 - Dienstverlening

Leeswijzer

In dit hoofdstuk gaan we in op de koers die we willen volgen binnen het vierde programma: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening. Binnen dit programma benoemen we twee belangrijke speerpunten:

- Intensivering van de aanpak van ondermijning.
- De implementatie van de Omgevingswet, mede gelet op de ruimte voor initiatieven van burgers en ondernemers.

Integrale veiligheid en ondermijning

Ambitie

De gemeente Oost Gelre gaat voor een veilige woon- en leefomgeving waar je prettig kunt wonen, werken en recreëren. Ongewenste situaties proberen we te voorkomen of pakken we aan door dit vroegtijdig te signaleren. Daarnaast krijgt ondermijning geen voet aan de grond in Oost Gelre door onder andere het creëren van een veilig buitengebied, het weerbaar maken van inwoners, bedrijven en verenigingen en aanpakken van misstanden. Tot slot zorgen we ervoor dat we voorbereid zijn op crisissen zodat we niet verrast worden en onze inwoners, bedrijven en verenigingen op ons kunnen rekenen.

Bestuurlijke kaders

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving

We zorgen voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving waarbij we ongewenste situaties voorkomen, signaleren of indien nodig aanpakken.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben er veel activiteiten plaatsgevonden die bij hebben bijgedragen aan een veilige woon- en leefomgeving. Dit doen we als gemeente niet alleen, maar altijd in samenwerking met externe partijen zoals de Politie, Omgevingsdienst Achterhoek Oost, Fijnder, Dorpsbelangenverenigingen, bedrijven, verenigingen en onze inwoners.

Hieronder worden enkele activiteiten beschreven die bij hebben gedragen aan het zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving:

- overlast van jeugd in Groenlo en Lichtenvoorde is direct aangepakt in samenwerking met de ambulante jongerenwerker, jeugdagent en omwonenden. Overlast van jeugd is een terugkerend thema dat zich op verschillende locaties binnen de gemeente voordoet. Er wordt continu ingezet op het voorkomen en minimaliseren van de overlast door jeugd;
- er is door de werkgroep gewerkt aan een veilig buitengebied. Aan de werkgroep nemen o.a. LTO, Dorpsbelangenverenigingen, Waterschap, Stichting Marke Vragenderveen, Platform Veilig Ondernemen, politie en gemeente. Het doel van de werkgroep is om het buitengebied veilig en leefbaar te houden;
- er zijn integrale controles gehouden op thema's als arbeidsmigranten, buitengebied en op bedrijventerreinen;
- er is nazorg verleend aan ex-gedetineerden, zodat zij een goede start kunnen maken;
- er zijn bestuursrechtelijke maatregelen genomen zoals gebiedsontzeggingen en gedragsaanwijzingen om overlast van personen in de buurt tegen te gaan
- er is een convenant veilige school opgesteld met als doel de veiligheid in en rondom de school te waarborgen;
- er is een rioolwateronderzoek uitgevoerd met als doel zicht te krijgen op het drugsgebruik in Oost Gelre. Enerzijds gaat het om de soorten drugs die gebruikt worden in onze gemeente en anderzijds zal blijken of het drugsgebruik, in verhouding met andere gemeenten, in onze gemeente afwijkt. De uitkomsten van dit onderzoek zijn in 2024 bekend.

Tot slot is door de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan Achterhoek Oost 2023 - 2026 aangenomen. Hiermee zijn de onderstaande prioriteiten en focuspunten voor de komende jaren vastgesteld;

- ondermijnende criminaliteit; met de focus op milieucriminaliteit, drugscriminaliteit en zorgfraude;
- zorg en veiligheid; met de focus op personen met onbegrepen gedrag en huiselijk geweld en kindermishandeling;
- jeugd en veiligheid; met de focus op drank- en drugsgebruik, jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast;
- digitale veiligheid; met de focus op digitale weerbaarheid en bieden van handelingsperspectief voor een gerichte aanpak van digitale veiligheid;
- leefbaarheid; met de focus op het versterken van de samenwerking met de politie en implementeren van wijkgericht werken.

Door de focus te leggen op deze prioriteiten gaan we zorgen voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving, nu en in de toekomst.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Wij zijn samen met de ondernemers, verenigingen en inwoners weerbaarder tegen ondermijning

Wij zijn samen met de ondernemers, verenigingen en inwoners weerbaarder tegen ondermijning, waarbij misstanden worden voorkomen of gestopt doordat deze vroegtijdig worden gesignaleerd.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is er een plan van aanpak ondermijning opgesteld. Met de aanpak van ondermijning willen we voorkomen dat (georganiseerde) criminaliteit ons gezag ondermijnt en dat het vertrouwen in het openbare bestuur wordt aangetast. Onderdeel van het plan van aanpak is het weerbaarder maken van ondernemers, verenigingen en inwoners.

In 2023 is hieraan gewerkt door:

- voorlichting te geven aan dorpsbelangenverenigingen en ouderenorganisaties op het gebied van ondermijning en cybercriminaliteit;
- voorlichting te geven aan erfbetreders zodat er extra oren en ogen zijn in het signaleren van ondermijnende activiteiten;
- bedrijfsbezoek op het gemeentehuis te organiseren met als doel ondernemers weerbaar te maken;
- in Vragender een informatiebijeenkomst te organiseren naar aanleiding van een drugsdumping;
- het thema ondermijning aandacht te geven op de Zomermarkt in Lichtenvoorde.

Tot slot zijn er bewustwordingsbijeenkomsten voor een groot deel van de medewerkers van de gemeente georganiseerd. Enerzijds om onze medewerkers weerbaarder te maken tegen verschillende vormen van ondermijning, maar ook om deze vormen te kunnen signaleren en herkennen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

De gemeente beschikt over een adequate crisisstructuur

De gemeente beschikt over een adequate crisisstructuur die onder andere voldoende opgeleid, getraind en beoefend is om toekomstige crisis aan te kunnen.

Kwaliteit (toelichting)

Om te kunnen beschikken over een adequate crisisstructuur is er onder andere het volgende gedaan:

- medewerkers met een functie in de crisisorganisatie hebben deelgenomen aan opleidingen, trainingen en oefeningen;

- er heeft een bestuurlijke oefening plaatsgevonden waar het scenario 'cybercrime' is beoefend;
- alle bereikbaarheidsgegevens van organisaties en medewerkers zijn geactualiseerd;
- de gegevens van alle gemeentelijke opvanglocaties zijn geactualiseerd en;
- er heeft een oefening bij Lesli vuurwerk plaatsgevonden.

Kwaliteit (indicator)

Regionale en grensoverschrijdende samenwerking

Ambitie

De gemeente wil actief blijven bijdragen aan de Achterhoek en deze samen met de andere gemeenten in de regio versterken op sociaal-maatschappelijk en economisch vlak. De samenwerking binnen Regio Achterhoek/Achterhoek Ambassadeurs en Sociaal Domein Achterhoek blijft daarom hoog in het vaandel staan. Daarnaast hebben we oog voor het belang en de potentie van grensoverschrijdende samenwerking met onze Duitse buurgemeenten. Grensoverschrijdende samenwerking biedt over en weer volop kansen: voor onze ondernemers en onze inwoners, vanuit economisch, maatschappelijk en vanuit toeristisch-recreatief perspectief. Daarom blijven we inzetten op de EUREGIO en ondersteunen we de inzet van Achterhoek Ambassadeurs bij grensoverschrijdende samenwerking en de projecten en netwerken die daaruit voortvloeien.

Bestuurlijke kaders

Wat willen we bereiken?

Euregionale samenwerking bevorderen

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Benutten (Europese) subsidiemogelijkheden.
- Continueren samenwerking tussen de Duitsland coordinatoren van de Achterhoekse gemeenten.
- We hebben een pro-actieve rol in de (EUR) regionale samenwerking.

Kwaliteit (toelichting)

Oost Gelre is actief op het gebied van Euregionale samenwerking. Bestuurlijk en ambtelijk zijn we aangehaakt en hebben we deelgenomen aan verschillende bijeenkomsten. Samen met de regionale collega's bereiden we de EUREGIO raad voor. We zijn is gestart met het project Euregionaal Netwerk

Arbeidsmigranten. Dit project heeft als doel de aanpak van uitbuiting van arbeidsmigranten in de EUREGIO in een grensoverschrijdend kader te versterken.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Grensoverschrijdende samenwerking in het algemeen

In dit kader zijn er het afgelopen jaar zijn verschillende cursussen Duits gegeven aan toeristische ondernemers en detailhandel. In samenwerking met de Grenzhoppers Business School wordt het cursusaanbod verder doorontwikkeld.

Kwaliteit (toelichting)

Op dit gebied hebben we het afgelopen jaar verschillende activiteiten uitgevoerd zoals grensoverschrijdende netwerkbijeenkomsten, ook onderzoeken we momenteel samen met de IKGL (ondernemers) de mogelijkheden aan te sluiten bij het Internationale netwerkbureau.

Kwaliteit (indicator)

Dienstverlenend en meedenkend

Ambitie

We willen dat de dienstverlening van de gemeentelijke organisatie in de brede zin aansluit op wat de buiten- en binnenwereld van ons vraagt. Daarbij zetten we in om, mede in de geest van de Omgevingswet, de samenwerking met onze inwoners verder te verdiepen. We willen er zo voor zorgen dat we maximaal aansluiten op de behoeften van de inwoner, ondernemer en organisaties, maar dat we tegelijkertijd realistisch zijn in wat haalbaar is.

Bestuurlijke kaders

Wat willen we bereiken?

Integreren van burgerinitiatieven binnen de organisatie

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- wij faciliteren en omarmen burgerinitiatieven vanuit ons vertrouwen in de samenleving. Wij vinden het daarbij belangrijk dat initiatieven die publieke voorzieningen aanbieden en/of een beroep doen op gemeenschapsgeld, representatief zijn en passen in het algemeen belang.

- verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie. We zijn transparant, duidelijk en eerlijk over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners en gemeenteraad betrokken worden. Ook wordt het proces vanuit de organisatie goed geborgd om zaken tijdig af te handelen.

Kwaliteit (toelichting)

We zijn in goed contact met onze samenleving en vinden het belangrijk dat onze inwoners worden betrokken bij ons beleid. Ook staan wij er positief tegenover dat inwoners zelf het initiatief nemen om met ideeën voor beleid te komen. Om dit beter in onze organisatie te borgen, gaat in 2024 een kwartiermaker hier invulling aan geven.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Inwoners, ondernemers en instellingen zijn tevreden over onze dienstverlening en werken graag met ons samen

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We zijn één organisatie, met medewerkers die met elkaar met plezier en vakmanschap werken aan de opgaven waar Oost Gelre voor staat. De organisatie werkt integraal en opgavengericht, over afdelings- en teamgrenzen heen.
- We organiseren de dienstverlening zo veel mogelijk dichtbij onze inwoners. Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet. We leven ons in en achterhalen de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Onze grondhouding is “ja, mits”, en we proberen binnen de wettelijke kaders al het mogelijke te doen om zaken voor elkaar te maken
- We weten wat er in de samenleving speelt, wat dat van ons vraagt en spelen daarop in. Onze rolinvulling is daarbij afhankelijk van het (maatschappelijk) vraagstuk.
- We hebben de basis op orde. We weten wat we moeten doen, kunnen dat ook en hebben daarbij grip op ons huishoudboekje.
- We ontwikkelen ons naar een organisatie die flexibel, communicatief en netwerkend is. Zo kunnen we inspelen op wat de inwoner van ons verwacht.

Kwaliteit (toelichting)

We zijn één organisatie die samen verantwoordelijk is om onze inwoners en ondernemers goed te dienen. We hebben de basis op orde en blijven in ontwikkeling, net als onze communicatie richting onze inwoners. We informeren tijdig en volledig.

Optimale dienstverlening in 2023

Dagelijks zijn we bezig om onze dienstverlening te verbeteren. We vinden het belangrijk om te weten hoe de samenleving onze dienstverlening ervaart. Zowel de wijze van communiceren als kanaalvoorkeur, maar kijken ook welke onderwerpen er in de samenleving spelen. Daarom zijn we continu aan het monitoren om onze kanalen te optimaliseren en voeren we onderzoeken uit om onze dienstverlening te toetsen en te verbeteren.

Ons KCC is in 2023 verder geprofessionaliseerd. We hebben het KCC uitgebreid met een flexibele schil. Daardoor is onze continuïteit van dienstverlening beter gewaarborgd. Ook hebben we de eerstelijns dienstverlening verbeterd door de medewerkers te trainen in gesprekstechnieken waardoor de 2e lijn meer ontlast wordt. We streven ernaar zoveel mogelijk vragen in één keer goed te beantwoorden dan wel "warm" door te verbinden naar de vakafdelingen.

Piekdrukke bij het team burgerzaken

Verder hebben we in 2023 drie verkiezingen georganiseerd. Verkiezingen voor het Waterschap en Provinciale Staten vonden plaats in maart en 2e Kamerverkiezingen in november. Tot slot had het team Burgerzaken dit jaar te maken met: De inschrijvingen van Oekraïense vluchtelingen op Marveld; Een groot aantal toenemende sinds Corona; Een inhaalslag van naturalisaties na de Corona periode - tijdens de Corona-periode was het moeilijk om aan buitenlandse documenten te komen - na de verkiezingsuitslag zien we een toename van aanvragen voor naturalisaties; Meer vestigingen van nieuwe inwoners vanuit het buitenland - dit betreft ook een inhaalslag na Corona.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren worden actief betrokken bij het uitwerken en evalueren van beleid

We starten een jongerenforum van 15-35 jaar waar we op regelmatige basis mee gaan sparren over uiteenlopende onderwerpen. Over wat zij missen en wat zij graag anders zouden zien. Ook willen we de betrokkenheid van jongeren stimuleren bij onderwerpen die juist hen aangaan.

Kwaliteit (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Financieel gezond

Ambitie

Oost Gelre staat er financieel gezond en stabiel voor, en we hebben de ambitie om dit zo te behouden. Dat is echter geen vanzelfsprekendheid. Op dit moment zijn er al diverse crises die een risico kunnen vormen voor onze financiële positie. Dat dwingt de gemeente om kritisch te blijven ten aanzien van de taakstelling, van bestaande en nieuwe plannen, van investeringen en om te onderzoeken waar er externe financieringsmogelijkheden zijn. Bezuinigingen zijn onwenselijk, maar kunnen niet uitgesloten worden. We willen daarom transparant zijn in de plannen, duidelijk communiceren over de inkomsten en uitgaven, en zo een eerlijke overheid zijn richting onze inwoners en ondernemers.

Bestuurlijke kaders

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente zijn en blijven

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we zijn transparant over onze plannen en communiceren duidelijk over inkomsten en uitgaven;
- we zetten ons in om financiële middelen te verweren door o.a. gebruik te maken van subsidiemogelijkheden;
- we zetten in op preventie en zijn 'streng aan de poort' om de kosten van Jeugdhulp en Wmo beheersbaar te houden.

Kwaliteit (toelichting)

Zowel op begrotingsbasis als uiteindelijk bij de jaarrekening is sprake van een positief resultaat.

Kwaliteit (indicator)

Financieel overzicht Programma 4

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	7.282	6.538	6.617	-79
Baten	-497	-822	-1.107	285
Stortingen	-100	-100	198	-298
Gerealiseerd resultaat	6.886	5.816	5.312	504

Beleidsindicatoren Programma 4

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	7	8	2022
Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,5	1,4	2023

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Veiligheid	Gewelds- en seksuele misdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,7	3,0	2023
Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,5	1,1	2023
Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde	aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,0	4,4	2023
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	in euro's	COELO	707	867	2023
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	in euro's	COELO	797	949	2023

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk	Begroting
Bestuur en ondersteuning	Formatie	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,45	6,31
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,22	6,04
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 607	€ 624
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	7,32%	0,18%

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk	Begroting
Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	13,32%	13,06%

Paragrafen

Inleiding

De voorschriften (Besluit begroting en verantwoording) stellen een aantal paragrafen verplicht, die we zowel in de begroting als in het jaarverslag moeten opnemen.

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Verbonden partijen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Onderhoud kapitaalgoederen
6. Grondbeleid
7. Lokale heffingen

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Wij leggen een relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Dat geeft inzicht in de robuustheid van onze rekening. Het weerstandsvermogen is de verhouding van de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover wij kunnen beschikken om niet-begrote kosten op te vangen.

Beleid weerstandsvermogen

Het beleid over integraal risicomangement en het aan te houden weerstandsvermogen hebben wij uitgewerkt in de Nota Risicomangement en weerstandsvermogen. Op basis van informatie uit de risico-inventarisatie doen we een uitspraak over de mogelijke financiële gevolgen van de gedefinieerde risico's. De kans en financiële impact van alle individuele en gezamenlijke risico's is hiermee bepaald, zodat we een uitspraak kunnen doen over de te verwachten schadelast. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen ontstaat op basis van inzicht in de risico's, de financiële consequenties en de mogelijkheden om deze risico's te beheersen of af te dekken. Het is noodzakelijk om risico's te onderkennen maar niet mogelijk om alle financiële risico's volledig af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit (incidenteel en structureel)

Incidentele weerstandscapaciteit (x €1.000)	
Rekeningresultaat	5.997
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	11.728
Totaal	17.725

Tabel 2.1 incidentele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit (x € 1.000)	
Onbenutte belastingcapaciteit voor gemeentelijke belastingen en heffingen	1.300
Rentebaten algemene reserve (vrij besteedbaar)	129
Totaal	1.429

Tabel 2.2 structurele weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit volgens risico simulatie

De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we jaarlijks bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening op basis van de op dat moment gewaardeerde risico's.

Op basis van ons risicoprofiel hebben wij een berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. We hebben ruim 30 risico's beschreven en gekwantificeerd.

De berekende gemiddelde schadelast bedraagt € 1.577.500 en de maximale schadelast is becijferd op € 2.180.000. De uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen wordt via een ratio berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit

De ratio van het weerstandsvermogen geeft aan hoe het weerstandsvermogen gewaardeerd wordt. Bij het bepalen van de ratio's gaan we uit van de gemiddelde schadelast. Dit resulteert in de weerstandsratio in tabel 2.3.

Weerstandsratio = Ratio weerstandsvermogen		
Weerstandsratio	Ratio	Waardering
Totaal weerstandsvermogen	12,3	Uitstekend

Tabel 2.3 Weerstandsratio

Wij streven een waardering na die minimaal als voldoende wordt omschreven. Dit komt erop neer dat sprake is van voldoende weerstandsvermogen als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger of gelijk is dan de benodigde weerstandscapaciteit (dus $\geq 1,0$). Uiteindelijk kunnen we concluderen dat onze weerstandscapaciteit uitstekend is.

Risico-inventarisatie gemeente Oost Gelre

De voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit relevante risico's staan in onderstaande risico-inventarisatie. Voor elk risico hebben wij:

- Oorzaak en gevolg in beeld gebracht;
- De beheersmaatregelen ter voorkoming en ter beheersing genoemd;
- Het risico gewaardeerd (kans en financieel gevolg ingeschat).

[Verkorte beschrijving van de belangrijkste financiële risico's](#)

In onderstaande tabel treft u een verkorte beschrijving van de belangrijkste financiële risico's aan:

Projecten en Investerings	
Bouwgrondexploitatie	<p>Bij de grondexploitaties gaat het om prognoses van opbrengsten en kosten. De feitelijke kosten en opbrengsten kunnen bij realisatie afwijken van wat gepland is.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Dekking van eventuele verliezen door aanwending van de reserve bouwgrondexploitatie.</p> <p>Jaarlijkse herziening en beoordeling van de Grex om tijdig te kunnen bijsturen.</p>
Regionaal bedrijventerrein De Laarberg	<p>Bij de exploitatie van bedrijventerreinen gaat het om prognoses van opbrengsten en kosten. De feitelijke kosten en opbrengsten kunnen bij realisatie afwijken van wat gepland is.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Jaarlijkse herziening en beoordeling van de Grex om tijdig te kunnen bijsturen.</p>
Gemeentelijk vastgoed	<p>Mogelijke afwaardering van boekwaarde gemeentelijk vastgoed.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Herbestemming van gemeentelijk onroerend goed.</p>
Onderwijshuisvesting	<p>Verzoek om bijdrage in de bekostiging van nieuwbouw en/of renovatie van schoolgebouwen.</p> <p>Maatregel:</p>

Projecten en Investerings	
	Opstellen van een (meerjaren) integraal onderwijshuisvestingsplan (nieuwbouw en vervangende nieuwbouw) om de financiële gevolgen in beeld te hebben.
Open einde regelingen	
Leerlingenvervoer	Overschrijding budget door groter beroep op deze voorziening. Maatregel: Sturen op schoolkeuze (school in woonplaats).
Wmo	Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Wmo te kunnen bekostigen. Maatregel: Contract- en leveranciersmanagement (CLM) - w.o. monitoring.
Jeugdwet	Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Jeugdwet te kunnen bekostigen Maatregel: Contract- en leveranciersmanagement (CLM) - w.o. monitoring. Risico- en kostenverevening op tekorten binnen samenwerkingsverband acht Achterhoekse gemeenten.
Participatiewet	Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Participatiewet te kunnen bekostigen. Maatregel: N.v.t.
Minimabeleid	Overschrijding budget minimabeleid. Maatregel: N.V.T. (open einderegeling)

Projecten en Investerings	
Aansprakelijkheid	
Inkoop- en contractmanagement	<p>Risico op schadeclaims en/of mislopen aanbestedingsvoordelen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Inrichten van een contractmanagementsysteem en betrekken van inkoopadviseur bij aanbestedingstrajecten.</p>
Vergunningverlening, handhaving en toezicht	<p>Aansprakelijkheid van gemeente voor schade tijdens een evenement als gevolg van toezicht falen. Aansprakelijkheid van gemeente voor schade na afgifte van een bouwvergunning.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Afsluiten van een risicoaansprakelijkheidsverzekering.</p>
Ketenbeheer	
Gesubsidieerde instellingen	<p>Misbruik en/of oneigenlijk gebruik van subsidies, niet voldoen aan prestatieafspraken.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Periodiek contact tussen beleidsmedewerker en gesubsidieerde instelling.</p>
Discontinuïteit zorg aan inwoners	<p>Risico dat zorgaanbieders zich terugtrekken uit de markt of failliet gaan en de zorg duurder moet worden ingekocht.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Periodiek contact tussen CLM en zorgaanbieder.</p>

Verbonden partijen en deelnemingen	
Fijnder	<p>De inkomsten uit detachering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is lager dan geraamd.</p>

Verbonden partijen en deelnemingen	
	<p>Maatregel:</p> <p>Focus op governance, actief managen van risico's, monitoren ontwikkelingen.</p>
BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	<p>Dividend is lager dan verwacht.</p> <p>Maatregel:</p> <p>N.v.t.</p>
VNOG	<p>Financieel tekort kan niet worden opgevangen binnen eigen begroting of weerstandsvermogen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Focus op governance, actief managen van risico's, monitoren ontwikkelingen.</p>
Garantstellingen en gewaarborgde geldleningen	<p>Risico dat door de gemeente verstrekte geldleningen niet (volledig) worden terugbetaald en/of aangesproken wordt op afgegeven garantstellingen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Leningen en garanties worden enkel verstrekt aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen met uitzodering van de achtervang overeenkomst met WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw)</p>
Middelenmanagement	
Bouwleges	<p>Risico op lagere inkomsten uit bouwleges dan geraamd.</p> <p>Maatregel:</p> <p>N.v.t.</p>
Taakstellende bezuinigingen	<p>Niet realiseren taakstellende bezuinigingen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Bewaking voortgang realisatie via reguliere tussentijdse rapportages.</p>

Verbonden partijen en deelnemingen	
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	<p>Risico is dat de inkomsten uit het Gemeentefonds afwijken van wat in de begroting geraamd is door: Ontwikkelingen in het accres (ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven); ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven (bijvoorbeeld aantal inwoners/woonruimten); effecten van taakmutaties (bijvoorbeeld bij nieuwe taken voor gemeenten); effecten van onder- en overschrijdingen van het plafond van het BTW compensatiefonds; de mogelijkheid van een eenzijdige korting door een nieuw kabinet.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Op de voet volgen van ontwikkelingen en tijdig vertalen van de circulaire naar de begroting.</p>
Financiering en rente risico	<p>Als gevolg van een stijgende inflatie en toenemende onzekerheid kan aanleiding zijn voor een stijging van de rente. Pas wanneer de inflatie een structurele werking krijgt (mede als gevolg van een bovengemiddelde stijging van de lonen en salarissen) wordt een rentestijging reëel teneinde de inflatie te beteugelen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Door een spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille aan te brengen beheersen we het renterisico op de vaste schuld. Door onze langlopende financiering te realiseren binnen de kaders van de renterisiconorm wordt het renterisico van de langlopende schuld op verantwoorde wijze beheerst.</p>

Bedrijfsvoering	
Werving en ontslag van personeel.	<p>Toename wachtgeld- en/of pensioenverplichtingen door (politieke) ontwikkelingen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>N.v.t.</p> <p>Tekort aan gekwalificeerd personeel.</p> <p>Maatregel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overdragen van kennis van oudere naar jongere collega's, • We werken aan goede (secundaire) arbeidsvoorwaarden om daarmee een aantrekkelijke werkgever te blijven.
Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel	<p>Verschil tussen aanwezige en gewenste competenties (ontwikkeling ambtenaar 3.0).</p> <p>Maatregel:</p> <p>We zetten het instrument strategische personeelsplanning in. We brengen in beeld welke formatie nu en in de toekomst nodig is. Daarnaast stellen we vast over welke competenties onze medewerkers moeten beschikken.</p>
Cybersecurity en privacy	
Informatiebeveiliging	<p>Gemeenten zijn voor steeds meer beleidsterreinen verantwoordelijk en maken daarbij gebruik van de mogelijkheden van informatie-uitwisseling. Bij de uitwisseling van informatie kunnen beveiligings- en privacy risico's voordoen die een groot impact kunnen hebben (financieel en imago).</p> <p>Maatregel:</p> <p>Sinds 1 januari 2020 hanteren we de Baseline Informatiebeveiliging Overheden als norm voor de informatieveiligheid in onze gemeente. De BIO is een doorontwikkeling van de BIG en is meer gericht op managen van de risico's. We voeren een baseline toets BIO uit en jaarlijks een audit uit conform de ENSIA systematiek. De mogelijkheid tot het verzekeren van schade als gevolg van security incidenten wordt onderzocht.</p>

Bedrijfsvoering	
Wet- en regelgeving	
Fiscale regels	<p>Niet voldoen aan fiscale bepalingen met naheffing en boetes tot gevolg.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Inhuur van een fiscalist voor een dagdeel per 2 weken en door permanente educatie van medewerkers financiën en periodieke scholing van budgethouders.</p>
Omgevingswet	<p>Om de financiële impact van de invoering van de Omgevingswet te kunnen bepalen zou er naast het Dialoogmodel ook een landelijk Effectenmodel verschijnen om de financiële effecten in de exploitatiefase in beeld te kunnen brengen. Dit model komt er niet, maar wel een zogenaamde Werkwijze structurele effecten Omgevingswet.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Een risicoanalyse uitvoeren mede aan de hand van het Dialoogmodel en de Werkwijze structurele effecten Omgevingswet om de financiële impact na invoeringsdatum in beeld te brengen.</p>

[Nadere toelichting van de belangrijkste financiële risico's](#)

Btw-compensatiefonds

De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds (BCF) en het bijbehorende plafond leiden conform het Financieel Akkoord Rijk/VNG met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Bij overschrijding van dit maximum worden gemeenten gekort op hun uitkering uit het Gemeentefonds.

Evenals in voorgaande jaren is geen sprake van een overschrijding van het maximum. Het eventueel overschot wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en zal bij de afrekening van het boekjaar door het rijk worden uitgekeerd.

Ontwikkeling van de algemene uitkering

De algemene uitkering kent voor 2023 een fors positieve ontwikkeling van bijna € 1,7 miljoen welke in het bijzonder wordt veroorzaakt door een hoger accres als gevolg van de loonkosten en prijsstijgingen. Door de trapje op trapje af methodiek worden de gemeenten gecompenseerd door het rijk. De decentralisatie-uitkering stijgt met € 1,1 miljoen ten opzichte van de primaire begroting met name door de toevoeging van middelen voor de energietoeslag 2023 van € 714.000 en voor de invoeringskosten van de omgevingswet is

een bedrag van € 234.000 uitgekeerd. De integratie-uitkering sociaal domein is verhoogd met € 754.000 ten opzichte van de primaire begroting vooral als correctie op de sterk gestegen (loon)kosten in de zorg. Ten opzichte van de primaire begroting 2023 ad € 56,5 miljoen bedraagt de totale uitkering uit het gemeentefonds werkelijk € 60,0 miljoen. Een stijging van de totale algemene uitkering van € 3,5 miljoen.

Opschalingskorting

De opschalingskorting is een aantal jaren opgenomen als drukmiddel om te komen tot grotere gemeenten (100.000+) Zowel in beleidsmatige als praktische zin is hier niets van terecht gekomen. Ook voor 2023 is de opschalingskorting bevroren. In het coalitieakkoord van het demissionaire kabinet is deze voor 2026 alsnog ingevoerd, ondanks hevige protesten van VNG en gemeenten.

Openeinderegelingen

Minimabeleid, schuldhulpverlening en leerlingenvervoer zijn zogenoemde open einderegelingen waarbij ook in 2023 het beroep op de schuldhulpverlening is toegenomen. De uitgaven voor minimabeleid blijven voor 2023 onder de begrote ramingen. De regeling leerlingenvervoer kenmerkt zich vooral dat door omstandigheden de kosten aanzienlijk kunnen oplopen.

Wmo

Ten opzichte van de primaire begroting zien we in 2023 een lagere uitgave. Hierbij dient te worden aangetekend dat door de nog af te rekenen lumpsum financiering dit de nodige onzekerheden met zich meebrengt.

Jeugdzorg

Als gemeente zijn we niet de enige verwijzer op grond van de jeugdwet maar wel verantwoordelijk voor alle kosten. Ook gecertificeerde instellingen (GI's), huisartsen en kinderartsen kunnen doorverwijzen. Hier hebben wij dus beperkte invloed op de doorverwijzingen en dit vormt een risico. We zetten vol in op preventie en verdere samenwerking met de huisartsen (middels de Praktijkondersteuners Huisartsen). Doel is om te normaliseren en dure verwijzing naar tweedelijns zorg te voorkomen. De samenwerking met de huisartsen is inmiddels structureel waarbij zorgverzekeraar Menzis al co-financier functioneert voor de inzet van Praktijk Ondersteuners Huisartsen gericht op jeugd GGZ. Met de GI's worden afspraken gemaakt op Gelders niveau middels de Gelderse Verbeteragenda Jeugd. Doel is de dienstverlening te verbeteren waarbij ook de samenwerking (het samen optrekken) tussen gemeentelijke teams en de GI's een belangrijk speerpunt is. Er speelt echter ook een ontwikkeling richting caseloadverlaging bij diezelfde GI's en er volgt daarnaast een invoering van een landelijk vastgesteld tarief voor alle GI's die een kostenverhoging behelzen. Naast het feit dat GI's ook verwijzen op grond van de jeugdwet, gaan we als gemeente dus ook meer betalen voor de inzet van deze GI's zelf.

Op verwijzingen binnen de jeugdzorg hebben we dus niet altijd invloed. Daarnaast zijn er zeer intensieve vormen van jeugdhulp die ook zeer kostbaar zijn, zoals Jeugdzorg Plus en daarnaast ook de huidige ombouw van deze Jeugdzorg Plus naar kleinschaligere (en dus duurdere) groepen. Hierbij mogen jeugdigen bijvoorbeeld niet langer worden afgezonderd. Of er jeugdigen in deze kleinschalige groepen terecht komen is moeilijk te voorspellen omdat kinderrechtvaarders dit bepalen middels een gerechtelijke uitspraak. Ook in 2023

is sprake van een toename op kosten van jeugdzorg. De kostenstijging wordt (groten)deels opgevangen door de extra middelen van het rijk voor jeugdzorg conform rechterlijke uitspraak nadat beroep is aangetekend door de VNG. Verder dient te worden aangetekend dat de halverwege het jaar 2022 gestarte lumpsum financiering van hulp op grond van de jeugdwet nog de nodige onzekerheden met zich meebrengt voor de komende jaren.

Participatiewet

We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen deelnemen aan het arbeidsproces en in de samenleving. Dit gaan we bereiken door integratie van de taken in het sociaal domein. Niet de wet staat centraal maar de vraag van onze inwoners. Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Deze uitvoering (zoals het verstrekken van uitkeringen en het zoveel mogelijk regulier aan het werk helpen van werkzoekenden en het ondersteunen door middel van bijzondere bijstand) hebben wij bij Fijnder belegd. Wij dragen echter de financiële risico's. In 2023 is het uitkeringsbestand met 1,5% gestegen. In 2023 was de rijksuitkering (BUIG budget) voldoende om de kosten van de stijging van het uitkeringsbestand op te vangen. Dit blijft voor de komende jaren wel een risico, met name vanwege de toename van het aantal statushouders waardoor we een verdere stijging van het uitkeringsbestand verwachten.

Inwoners met een arbeidsbeperking

Inwoners met een arbeidsmarktbeperking die onder de participatiewet vallen voor een groot deel onder de werking van de Participatiewet. Voor deze groep inwoners hebben we loonkostensubsidie beschikbaar om de beperkte loonwaarde te compenseren. Inmiddels zijn er 46 mensen met behulp van loonkostensubsidie aan de slag bij een reguliere werkgever. Daarnaast kunnen we een voorziening beschut werk toekennen. Een steeds grotere groep slaagt er dus op deze manier in om werk te vinden. De loonkostensubsidie en de kosten voor beschut werk moeten echter wel gefinancierd worden uit het BUIG-budget. Dus ook succesvolle plaatsingen met loonkostensubsidie houden een financieel risico in voor de gemeente.

Gebundelde uitkering (BUIG)

Wij ontvangen een gebundelde uitkering (de BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te bekostigen. De Participatiewet kent een budgetteringsystematiek. Dit is een financieringssysteem die zo is ingericht dat het gemeenten moet prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen en te houden. De gebundelde uitkering is een ongeoormarkt budget. Wij mogen een overschot op het budget vrij besteden, maar moeten een tekort op het budget in beginsel zelf opvangen.

Gemeenten die tekorten hebben op hun budget op grond van de PW moeten deze tekorten in beginsel opvangen uit eigen middelen. Gemeenten die een omvangrijk tekort hebben, kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde vangnetregeling. We hebben meermalen een beroep gedaan op deze vangnetregeling.

Uitvoering Wsw

De wijze van uitvoering van de Wsw ligt sinds 2022 bij Fijnder. Hierdoor is er 1 uitvoeringsorganisatie voor alle activiteiten van arbeidsmatige dagbesteding tot begeleiding naar regulier werk. De beschut binnen populatie wordt begeleid vanuit een werklocatie in Groenlo. Dit zijn eind 2023 74 werknemers. Er zijn 116

werknemers "buiten" gedetacheerd. De werknemers in detachering worden ook begeleid door Fijnder. Wel zijn er zorgen over het subsidieresultaat binnen de Wsw. Het subsidieresultaat is de som van de loonkosten enerzijds en de Wsw-subsidie anderzijds. Voor iedere sw-medewerker kan het subsidieresultaat worden vastgesteld. Bij het invoeren van de participatiewet is uitgegaan van een daling met ongeveer € 500 per SE per jaar. De bijdrage is gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen. Als gevolg hiervan was de bijdrage voor 2023 € 33.113 per SE.

Statushouders

Een steeds groter deel van ons uitkeringsbestand bestaat uit statushouders. Deze groep heeft vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt vanwege allerlei oorzaken (taal, relevante opleiding, trauma etc.). Uiteraard bieden we deze inwoners taal- en integratietrajecten aan. Desondanks lopen we het risico dat deze groep langdurig een beroep moet doen op een uitkering. Hierdoor kan er een tekort ontstaan op het BUIG-budget.

Schuldhulpverlening

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening. Hierin werken we samen met de Stadsbank Oost Nederland en de vrijwilligers van Schuldhulp Op Maat. Een andere wettelijke taak is vroegsignalering waarbij het doel is om onoplosbare schulden te voorkomen en zo snel mogelijk perspectief te bieden aan onze inwoners. Door de hoge inflatie zijn de kosten van levensonderhoud enorm gestegen. Het Rijk en de gemeente heeft hierop geanticipeerd door aanvullende ondersteuningsmaatregelen (energietoeslag lokale subsidie) aan te bieden. Daarnaast zijn uitkeringen en minimumloon fors verhoogd. We hebben in 2023 geen substantiële toename gezien van het aantal inwoners in financiële problemen. Dit blijft echter wel een risico aangezien de kosten van levensonderhoud hoog zijn en veel inwoners het maar net redden om de eindjes aan elkaar te knopen.

Bouwgrondexploitatie

Vanuit strategisch en financieel oogpunt is het noodzakelijk om minimaal 1 keer per jaar de ontwikkeling en verkoop van woningen en bedrijventerreinen herzien.

De afgelopen periode zijn diverse bouwkavels en bedrijfskavels verkocht. De financiële gevolgen brengen we bij de vaststelling van de bestemmingsplannen met bijbehorende exploitatieopzetten in beeld. Ook houden we al bij nieuwe bestemmingsplannen rekening met de uitspraak van de Raad van State over stikstof.

De nota grondbeleid is door u vastgesteld. Uitgangspunt voor bouwgrondexploitatie blijft een sluitende exploitatieopzet. Jaarlijks actualiseren we de exploitatieopzetten. Als hieruit blijkt dat een tekort ontstaat, verwerken we het verlies in de jaarrekening. Wij verwachten dat de exploitatie van zowel woningbouw als bedrijventerreinen minimaal kostendekkend is. In de nota grondbeleid gaan we nader in op de exploitaties en de maatregelen die nodig zijn om financiële risico's te beheersen. Bij de waardering van de gronden houden we rekening met invoering van de vennootschapsbelastingplicht en kiezen we voor de fiscaal meest gunstige optie.

Regionaal bedrijvenpark Laarberg

In de huidige economische situatie zijn er financiële risico's verbonden aan de bouwgrondexploitatie van

Laarberg. De risico's en onzekerheden kunnen we moeilijk inschatten. De financiële risico's hebben we verdisconteerd in het benodigde weerstandsvermogen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de lange looptijd van de exploitatie en het te verwachten exploitatieresultaat bij verschillende scenario's.

Planschadevergoeding

Bij bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met projectafwijking sluiten we een afwentelingsovereenkomst planschade af. Zo vergoedt de initiatiefnemer eventuele planschadekosten. Een tegemoetkoming in planschade als gevolg van de toekomstige ontwikkeling van bouwgrond bekostigen we binnen de exploitatieopzet van het plan.

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. Met de invoering van de Omgevingswet krijgt de gemeente meer decentrale ruimte om eigen beleidskeuzes te maken. Deze beleidsvrijheid zorgt voor een relatief grote kennisonzekerheid: Het effect van de keuzes kan zowel een financieel gunstig dan wel een financieel minder gunstig effect hebben voor burgers en bedrijven als ook voor de gemeente. Voor het berekenen van de kosten in de exploitatiefase gaan we gebruik maken van het landelijk ontwikkelde model "Werkwijze structurele effecten Omgevingswet". De uitkomsten van deze berekening kunnen aanleiding zijn om ramingen bij te stellen.

Wet Kwaliteitsborging Bouw

Vanaf 1 januari 2024 zal stapsgewijs de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) worden ingevoerd. Deze wet voorziet in een strenger bouwtoezicht en een betere aansprakelijkheidsregeling teneinde de kwaliteit van de bouw te verbeteren. Het nieuwe stelsel geldt eerst alleen voor bouwwerken in de laagste risicoklasse. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en simpele bedrijfspanden. De (financiële) gevolgen zijn voor ons als gemeente in de rol van vergunningverlener en handhaver nog niet in te schatten. In 2023 hebben we de leges aangepast aan het nieuwe vergunningenstelsel onder de Omgevingswet. Voor bouwmeldingen mogen wij geen kosten in rekening brengen. Momenteel is het niet in te schatten hoeveel capaciteit dit vergt van het team om deze bouwmeldingen te behandelen. Vanaf 1 januari 2024 gaan wij monitoren of de legeskosten dekkend zijn voor het behandelen van de vergunningaanvragen en de bouwmeldingen.

Fiscale risico's

Per 1 januari 2016 zijn overheidsbedrijven belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hierdoor worden wij, voor die activiteiten waar wij optreden als ondernemer, vennootschapsbelastingplichtig. Dit heeft organisatorische, administratieve en financiële gevolgen. Maar dit kan ook gevolgen hebben voor gelieerde partijen als verenigingen/stichtingen en gemeenschappelijke regelingen. Wij hebben geïnventariseerd welke activiteiten belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting en de fiscale openingsbalans is opgesteld. De vennootschapsbelasting kan ook een last in de begroting met zich meebrengen, over de fiscale winst moeten we vennootschapsbelasting betalen. De prognose is dat wij verliezen kunnen verrekenen zodat er geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Het boekenonderzoek naar de verbouwing van het Marianum door de Belastingdienst is afgerond. Deze

door meer gemeenten toegepaste fiscale constructie zogenoemde "schoolmodel" wordt door de Belastingdienst bestreden. De verwachting is dat in de loop van 2024 de rechtszaak zal worden behandeld.

Verzekeringsrisico's

Voor zowel materiële (gebouwen/kunstvoorwerpen e.d.) als immateriële zaken (aansprakelijkheid, fraudeverzekering en bestuurdersaansprakelijkheid e.d.) hebben we met verzekeringspolissen de risico's afgedekt. Jaarlijks heroverwegen we de verzekeringspolissen. In regionaal verband besteden we de diverse verzekeringen aan.

Vastgoed

De financiële risico's maken we door middel van een jaarlijkse update van het kwaliteitsniveau van de gebouwen en de financiële vertaling daarvan zowel op het niveau van groot onderhoud als op niveau van klachtenonderhoud inzichtelijk. De omvang van de bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen is op dit moment voldoende.

Een belangrijk financieel risico betreft de mogelijke waardedaling van het gemeentelijk vastgoed. Het gaat hierbij om vastgoed waarbij de gemeente voornemens is wijzigingen door te voeren zoals een bestemmingsplanwijziging, verkoop of sloop. Jaarlijks kijken we of er sprake is van een wijziging bij een van de gemeentelijke gebouwen. Als sprake is van een waardedaling corrigeren we dat bij de jaarrekening. Het financieel effect hiervan kan van redelijk grote omvang zijn en een fors negatief effect hebben op het rekeningresultaat en daarmee op de vrij besteedbare reserve.

Toereikende bestemmingsreserves voor onderhoudsvoorzieningen

Op basis van de beschikbare beheerprogramma's zijn de bestemmingsreserves op niveau. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zijn de financiële risico's voldoende afgedekt.

Financiële kengetallen

Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte onze gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen afdekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Kengetallen	Jaarrek. 2022	Jaarrek. 2023	Begrot. 2023	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote	74%	71%	89%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	60%	59%	77%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	35%	37%	30%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie (waarde van de grond t.o.v. geraamde baten)	4%	3%	1%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte Begroting	9,28%	6,73%	0,49%	Begr. en MJR >0%	Begr. of MJR >0%	Begr. en MJR < 0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	71%	71%	72%	<95%	95-105%	>105%
Weerstandsvermogen	934%	1214%	228%	>100%	80-100%	<80%

Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarmee Oost Gelre een bestuurlijke en financiële band heeft, zoals deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Het is niet onze bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee een verbintenis bestaat. We beperken ons tot de partijen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

Wat voor ons de verbonden partijen vaak ingewikkeld maakt, is dat we zowel bestuurder als klant zijn. Bovendien zijn er vaak meerdere deelnemers aan de verbonden partij. Wij zijn dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant en moeten dus onze bestuurlijke doelen en 'klantwensen' afstemmen met die van andere deelnemers. Dit alles maakt de aansturing van verbonden partijen complex. Centraal staat daarom de vraag hoe wij meer grip krijgen op het beleid, de financiën en het product van onze Wet gemeenschappelijke regelingen verbanden (Wgr).

De sturing op en verantwoording van verbonden partijen versterken we door:

- De planning- en control-cyclus van gemeenten en WGR-verband beter op elkaar af te stemmen'; het gaat daarbij om afstemmen van de onderlinge informatievoorziening via begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening;
- De overlegstructuren tussen gemeenten en WGR-verband verder te optimaliseren;
- Meer invloed uit te oefenen aan de voorkant van het beleidsproces; meedenken over visie, ambities en de vertaling daarvan naar kaders is effectiever dan achteraf uitkomsten toetsen;
- De begrotingsrichtlijnen tussen deelnemende gemeenten onderling af te stemmen en eenduidig te communiceren naar de verbonden partijen.

Veiligheidsregio Noord en Oost Nederland (VNOG)

De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Het bestuur van de VNOG, het Algemeen Bestuur, bestaat uit de 22 burgemeesters van de gemeenten. Ook in 2023 heeft de VNOG haar wettelijke taak uitgevoerd op het gebied van rampenbestrijding, brandweezorg, risico- en crisisbeheersing, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening.

Ook heeft de VNOG verder gewerkt aan de implementatie van de Toekomstvisie en bijbehorende Opdrachten die in 2020 zijn vastgesteld en in 2026 moeten zijn uitgevoerd en geborgd. Centraal in de Toekomstvisie staan de Opgaven van de VNOG, die de VNOG uitvoert als antwoord op de vragen die de samenleving aan haar stelt. Deze Opgaven zijn:

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)
1. Zelfredzaam & risicobewust
2. Vakbekwaam & deskundig
3. Sterke informatiepositie

4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)

Daarnaast heeft de VNOG in 2023 o.a. gewerkt aan:

- verdere doorontwikkeling van de crisisorganisatie n.a.v. evaluaties bijvoorbeeld omtrent de coronacrisis;
- voldoen aan veranderende wetgeving en goede aansluiting daarop (bijvoorbeeld Omgevingswet, inrichting vrijwillig brandweerbestel, Wet gemeenschappelijke regelingen, evaluatie Wet veiligheidsregio's);
- verdere uitrol programma Zelfredzaam & Risicobewust;
- uitvoeren van de huisvestingstaken conform de demarcatie-afspraken in de kazernes;
- het afronden van de vorming van de nieuwe meldkamer en het centrale werkgeverschap dat de VNOG hiervoor zal gaan vervullen.

Risico's

- Repressieve huisvesting (brandweerkazernes): de brandweerkazernes zijn in eigendom van ons als gemeente. In 2022 zijn er definitieve afspraken gemaakt over de demarcatie en heeft het college de regeling demarcatie vastgesteld. De voorgestelde begrotingswijziging 2023 laat een enorme stijging van de beheer- en onderhoudskosten zien voor de brandweerkazernes in Oost Gelre. De aankomende vier jaar worden deze kosten 1 op 1 doorberekend naar de desbetreffende gemeente. De aankomende jaren moet blijken hoe deze kosten zich voor onze gemeente gaan ontwikkelen.
- Door onder andere de coronacrisis en de oorlog in oekraïne is er een schaarste aan grondstoffen en gelden er sterke prijsstijgingen van het (brandweer)materieel. Dit geldt onder andere voor de aanschaf en uitrol van de nieuwe blusvoertuigen. De hogere prijzen en langere leveringstermijnen van brandweermaterieel en –materialen kan leiden tot stijgende kapitaallasten en over vier à vijf jaar kan dit leiden tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Tot slot is een overzicht van alle risico's opgenomen in de programmabegroting 2023- 2026 van de VNOG.

Fijnder

Sinds 2022 kennen we een nieuwe werkleerbedrijf, genaamd Fijnder. Het betreft hier een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk. De taken van Werkbaan Oost (SW) en SDOA (Participatiewet) worden nu door 1 organisatie uitgevoerd. Dit bevordert de doorgaande lijn (ontschotting) van arbeidsmatige dagbesteding naar regulier werk.

Voor 2023 heeft het Dagelijks Bestuur van Fijnder de volgende speerpunten meegegeven:

1. Duidelijke informatievoorziening

Passend bij doelstelling zoals geformuleerd in de begroting worden bestuur en raden in de positie gebracht om hun rol op een juiste wijze te vervullen. In 2023 is er een nieuwe Gemeenschappelijke regeling ontwikkeld waarin er meer mogelijkheden zijn voor de raden om invloed op Fijnder uit te oefenen.

2. Proactieve samenwerking

Fijnder heeft in 2023 de samenwerking met de lokale teams, ketenpartners, zoals Uvw ROZ, onderwijsinstellingen, RMC en andere gemeenten geïntensiveerd. Daarbij wordt actief bijgedragen aan de ontwikkelingen van lokale en landelijke initiatieven.

3. Werken vanuit de bedoeling

Bij het werken vanuit de bedoeling staat de inwoner centraal. De basis voor het werken vanuit de bedoeling is vastgelegd in de verordening sociaal domein. Dit gedachtegoed krijgt blijvende aandacht vanuit de dienstverlening van Fijnder

4. Ontwikkelen doorgaande ontwikkellijn en simpel switchen mogelijk te maken (inclusief arbeidsmatige dagbesteding)

Fijnder biedt een doorlopende ontwikkellijn van arbeidsmatige dagbesteding (vanaf 1e kwartaal 2023) naar een baan bij en reguliere werkgever. Hiervoor is een omgeving beschikbaar waarin op allerlei verschillende manieren gewerkt kan worden aan het opdoen van werkervaring en ontwikkelmogelijkheden.

5. Doorontwikkelen van lokale initiatieven

Voor een inwoner wordt de meest passende werkplek gezocht. Dit geschiedt bij voorkeur zo lokaal als mogelijk. Aan de werkgever wordt passende ondersteuning geboden om deze werkplekken te realiseren. Hiervoor is loonkostensubsidie een belangrijk instrument. Inmiddels werken er eind 2023 47 inwoners met loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever in de regio.

Het werkleerbedrijf voert ook de minimaregelingen en de bijzondere bijstand uit. Hier is de ontwikkeling ingezet om veel meer te kijken naar de hele leefsituatie van een aanvrager in plaats van de beoordeling of iemand recht heeft op een voorziening.

[Stadsbank Oost Nederland \(SON\)](#)

De SON is een samenwerkingsverband van 22 gemeenten in de Achterhoek en Twente. De SON beschikt over kennis en ervaring als financieel schulddienstverlener en verstrekker van sociale kredieten. In samenwerking met de ketenpartners werkt SON aan een oorzaakgerichte oplossing. Met oog voor het geheel en het besef dat schulden nooit alleen komen.

SON werkt interdisciplinair en is geografisch ingedeeld in een vijftal gebiedsteams (waaronder Gebiedsteam Achterhoek). Elk gebiedsteam bestaat uit een klantmanager, budgetconsulent, schuldregelaar, allround consulent en een administratief ondersteuner. Het doel is om de klanten maximaal faciliteren door middel van een integrale aanpak, discipline overstijgend.

De Stadsbank heeft in 2023 de werkwijze met de klantreis een richting gegeven waarbij de menselijke maat en vertrouwen voorop staat. Op deze manier sluit de Stadsbank beter en pro-actiever aan op wensen van inwoners gemeenten, maar ook om de expertise over de uitvoeringspraktijk voor gemeenten ter beschikking te stellen. In sociale of wijkteams, in projecten of ter onderbouwing van nieuwe beleidsinitiatieven.

Vanaf 2023 kennen we nieuw financieel model, dat hier vanzelfsprekend op aansluit. Belangrijk om te melden is ook dat de reguliere P&C-cyclus en de producten als begroting en jaarrekening (start bij primaire begroting) qua opzet, structuur en informatie(gehalte) worden gemoderniseerd. Het informatiegehalte wordt

vergroot, meer inhoudelijke toelichting en analyse bieden en het prettiger leesbaar maken. Op basis van een verscherpte koers en vernieuwd financieel model wordt ook gekeken naar de effectindicatoren.

Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is een gemeenschappelijke regeling van 7 Achterhoekse gemeenten die op verschillende terreinen samenwerken om gezamenlijk regionale opgaven te realiseren. Met ondernemers en maatschappelijke organisaties vormen de gemeenten de Achterhoek Ambassadeurs. Alle partijen zijn vertegenwoordigd aan Thematafels en in de Achterhoek Board. De controlerende en visievormende taak wordt uitgevoerd door de Achterhoek Raad met daarin gemeenteraadsleden uit de deelnemende gemeenten. Regio Achterhoek voert de regie op de algehele samenwerking en heeft vooral een faciliterende en adviserende rol richting de Achterhoek Board, de Thematafels en de Achterhoek Raad. Tevens richt Regio Achterhoek zich op het uitvoeren van de regionale lobby, regiomarketing en het subsidies.

Binnen het samenwerkingsverband staat de Achterhoek Visie 2030 centraal en de ambitie van de Achterhoek om in 2030 te excelleren als gezonde, schone, leefbare, gekwalificeerde, productieve en bereikbare regio. Ook Oost Gelre zet daarop in, en het beleid en de beleidsdoelstellingen van onze gemeente vinden daarmee goed aansluiting bij de regionale doelen uit de Achterhoek Visie.

2023 stond hoofdzakelijk in het teken van het uitvoering geven aan de regionale visie en de lobby daarop. De lobby richt zich voor een belangrijk deel op het op de kaart zetten van de Achterhoek en het vragen om prioriteit bij provincie en het Rijk voor de Achterhoekse opgaven. Zo heeft de regio dit jaar een Lentefestival in Den Haag georganiseerd voor Tweede Kamerleden, zijn er tal van werkbezoeken aan de Achterhoek georganiseerd voor provinciale en landelijke bewindvoerders en politici, is ingezet op de Tweede Kamerverkiezingen en is de Achterhoek Monitor 2023 gepresenteerd met daarin economische en maatschappelijke trends in de regio, met nadruk op thema's zoals vergrijzing, ontgroening, en arbeidsmarktontwikkelingen.

Daarnaast heeft samenwerkingsverband dit jaar ingezet op het opstellen van een aanvraag voor een nieuwe regio deal in het kader van de vijfde tranche. Een regio deal is een overeenkomst met het Rijk waarmee regionale ambities en opgaven gerealiseerd kunnen worden op het gebied van demografie, economie, duurzaamheid en ruimte. De regio deal is vooral een financieringsinstrument om projecten mogelijk te maken die bijdragen aan de regionale doelstellingen. Met de nieuwe aanvraag hoopt de regio een vervolg te geven aan de eerdere Regio Deal Achterhoek die eind 2022 afliep. Begin 2024 wordt duidelijk of de regio hiervoor in aanmerking komt en de regio samen met Rijk en de andere partners de regio deal verder kan uitwerken. Naar verwachting zal die dan ingaan per 2025.

NV Rova

De afvalinzameling door de ROVA, met het systeem van het omgekeerd inzamelen, levert aanhoudend een goed beeld op ten aanzien van de afvalscheiding als ook de klanttevredenheid. Hoewel de landelijke doelstellingen voor 2020 afvalscheiding al lange tijd ruimschoots zijn behaald wordt doorlopend ingestoken op een goed scheidingsgedrag. Eind 2022 is er voorwerk verricht om in 2023 om steekproef gewijs controles uit toe voeren op het controleren van verkeerde afvalstromen PMD en mogelijk GFT. Dit is een opstart voor de komende jaren waarbij het doel is om qua scheidingspercentage zo hoog mogelijk uit te komen zodat

deze afstromen zo doorkunnen als grondstoffen voor het maken van nieuwe producten zonder tussensortering met als bijkomend doel om de afvalstoffenheffing acceptabel en betaalbaar te houden voor onze inwoners.

Naast de afvalinzameling verzorgt de ROVA de taken behorend bij de uitvoering Beheer Buitenruimte in de gemeente. Belangrijke doelstelling is dat we financieel de komende jaren het groenonderhoud passend willen houden binnen de begroting. Dat is een uitdaging, maar we ons op blijven inzetten om financieel rond het begrote bedrag te blijven. Knelpunt voor de komende jaren is de gevolgschade aan beplanting/bomen als gevolg van de droge jaren en de weersextremen die wellicht nog gaan volgen. Verder zetten we ons samen met ROVA in op het versterken van de biodiversiteit, het opstellen van een ecologisch werkprotocol in relatie tot de reguliere beheer en onderhoudstaken en zoeken hierbij raakvlakken met andere stakeholders zoals Waterschap, Provincie etc.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

De ODA heeft meer handhavingzaken gehad dan verwacht. Dit heeft te maken met het naleefgedrag van enkele aandachtsbedrijven en handhaving op het gebied van asbestverwijdering. Door een groter beroep op specialistische adviezen was op dat terrein een duidelijke toename te zien. Dit is relateerbaar aan de ontwikkelingen bij bouw en ruimtelijke ontwikkeling. De tijdige afdoening van WABO vergunningen is niet overeenkomstig de doelstelling. Dit had te maken met een inhaalslag voor oudere vergunningen die waren blijven liggen door personeelstekort.

Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM)

De coöperatie Agem heeft in 2022 een organisatietransitie in gang gezet. Deze is vooral gericht op het slagvaardiger kunnen opereren binnen met name de organisatieonderdelen Agem ontwikkeling en Agem levering. Als lid hebben de achterhoekse gemeente enkel nog zeggenschap over het Achterhoekse Energieloket. Dit loket heeft in 2022 een flinke toename gezien van afname van diensten. Daarnaast heeft het loket haar activiteiten op het gebied van energiebesparing en duurzame energieopwekking geïntensiveerd. In 2022 heeft het loket de uitvoering van de subsidieregeling Verduurzamen woningen Oost Gelre en de Toekomstbestendig Wonen Lening van de gemeente overgenomen. Dit heeft naar tevredenheid plaatsgevonden. Overname was erop gericht opdat inwoners voor een breed scala aan diensten gericht op verduurzaming van de woning hiervoor in hoofdzaak bij één loket terecht kunnen.

Dimpact

Dimpact is de Coöperatieve vereniging van, voor en door gemeenten. Dimpact helpt ons om de digitale dienstverlening verder te ontwikkelen. De leden zijn de eigenaar van de coöperatie en sturen de ontwikkelingen aan. De digitale innovatie van dienstverlening aan inwoners en bedrijven moet versneld worden, en dat kunnen we niet alleen. Samen staan we voor dezelfde uitdagingen en ambities. Daarom ligt samen organiseren voor de hand. Sinds 2006 zijn wij lid van de vereniging Dimpact. Ook is Dimpact de partij die voor ons (40 gemeenten, 3 miljoen inwoners) landelijke ontwikkelingen probeert te vertalen naar een stuk digitale informatievoorziening en bedrijfsvoering. Verder vertegenwoordigt Dimpact ons in overleggen (bijv. VNG en VNG Realisatie), waarin landelijke afspraken gemaakt worden over het realiseren en invoeren van ontwikkelingen. Te denken valt hierbij aan de informatiehuishouding rond de Omgevingswet, invoering zaakgericht werken, informatiebeveiliging. Ook organiseren zij de samenwerkingsprocessen voor collectieve

vraagbundeling, collectieve aanbesteding en collectief contractmanagement ten behoeve van doorontwikkeling en beheer van ICT-diensten. Dit resulteert voor de leden in een gezamenlijk verworven portfolio. Dimpact is bezig uitvoering te geven aan het programma Beyond 23. Dit houdt o.a. in vervanging van de huidige Esuite voor een nieuwe variant gebaseerd op common Ground. Ook wordt er gewerkt aan KISS een front-end voor het KCC. Hierdoor wordt het mogelijk in een oogopslag de status van een zaak oid van een inwoner te zien.

[Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers \(ECAL\)](#)

Het ECAL beheert, maakt archiveren toegankelijk en stelt archieven beschikbaar van de deelnemende overheidslichamen overeenkomstig de Archiefwet. Daarnaast zorgt het ECAL voor het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord. Sinds 2019 gebeurt dit ook voor digitale archiefbescheiden met het e-Depot.

De gemeente Oost Gelre kampt met een achterstand in over te dragen archieven. In 2023 is een begin gemaakt met het overdragen van de achterstanden. Het archiefblok Groenlo 1933-1990 is inmiddels formeel overgedragen waarna er nog drie archiefinventarissen op de rol staan voor aankomende jaren. Daarnaast is er een begin gemaakt met het plaatsen van archieven van civieltechnische projecten in het e-Depot. Hiermee is het eerste digitale plaatsingsproject van de gemeente Oost Gelre van start gegaan.

[GGD](#)

GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de Publieke gezondheid. Deze taken liggen vast en worden omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook de taken af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4-18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten voor de publieke gezondheidszorg en voor de JGZ op basis van bijdragen per inwoner aan de GGD. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere (maatwerk)producten aan.

De Bestuursagenda 2019 - 2023 is bedoeld als kader en gaat uit van de volgende vier prioriteiten:

1. NOG Gezondere jeugd
2. NOG Gezondere leefomgeving
3. NOG Gezonder oud worden
4. NOG Gezondere leefstijl

[Laarberg](#)

In ontwikkeling is een volgende fase van het terrein. Het beschikbare areaal is vrijwel volledig verkocht of in optie gegeven. Een bestemmingsplanprocedure is in voorbereiding. Door de stikstofproblematiek is de bestemmingsplanprocedure voorlopig "on hold" gezet. Inmiddels is door de raad een beleidskader vastgesteld. Bij nieuwe bedrijfsvestigingen zal op basis van dit kader nu steeds maatwerk geleverd gaan worden om te voorkomen dat bedrijven op slot gaan. Het opstellen van het Regionale Programma Werklocaties (RPW) is afgerond. Inmiddels is de vraag naar kavels nog meer aangetrokken waardoor verdere uitbreiding van De Laarberg nodig is.

Overzicht verbonden partijen

1. De volgens de rekenkamer gedefinieerde verbonden partijen met een bestuurlijk en aanmerkelijk financieel belang.	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		verandering belang	resultaat	
						begin	eind	begin	eind		Financiële bijdrage	
						dienstjaar	dienstjaar	dienstjaar	dienstjaar		dienstjaar	
Gemeenschappelijke regelingen												
Regio Achterhoek	Doetinchem	Regio Achterhoek zet zich in voor een duurzaam vitale, aantrekkelijke en gezonde regio door samen met andere partners (bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties) de Achterhoekvisie 2030 en jaarplannen uit te voeren. Met deze agenda wil de regio een antwoord bieden op diverse ontwikkelingen die op de Achterhoek afkomen, zoals demografische krimp, economische uitdagingen en klimaat- en milieuproblematiek. Door krachten te	AB-Bestuurslid	Burgemeester A. Bronsvort, Plv. Wethouder B. Porskamp	7 gemeenten	7.150.000	6.808.000	15.429.000	12.579.000	geen	97.000	208.680

		<p>bundelen en slimme verbindingen te leggen kan de Achterhoek vitaal gehouden worden. Via Regio Achterhoek wordt er gewerkt aan een coöperatieve regio die nieuwe, onverwachte oplossingen ontwikkelt en toepast. Daarnaast zal invulling gegeven worden aan de Regio Deal Achterhoek die de regio heeft gesloten met het Rijk en waarmee een (extra) impuls gegeven wordt aan de regionale opgaven waar gemeenten voor staan.</p>										
<p>Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland</p>	<p>Apeldoorn</p>	<p>De veiligheidsregio werkt in nauw overleg met maatschappelijke partners aan een veilige leefomgeving. Zeven dagen per week, 24 uur per dag ligt de focus op het beheersen van risico's en het bestrijden van incidenten. Voortdurend goed voorbereid zijn in samenspraak met burgers, bedrijven en instellingen in de regio</p>	<p>AB-Bestuurslid</p>	<p>Burgemeester A. Bronsvoot, Plv. Wethouder J. Hoenderboom</p>	<p>22 gemeenten</p>	<p>17.323.913</p>	<p>7.210.151</p>	<p>35.566.035</p>	<p>26.018.735</p>	<p>geen</p>	<p>2.831.788</p>	<p>1.871.000</p>

		Noord- en Oost-Gelderland										
Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	Hengelo (Gld)	De Omgevingsdienst Achterhoek is voor overheden in deze regio (en namens deze overheden ook voor bedrijven en burgers) het aanspreekpunt voor vraagstukken op het gebied van milieu. De adviseurs bieden hoogwaardige kennis en expertise aan op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuadvies. Door de bundeling van kennis, de korte lijnen en het snel en efficiënt werken zijn de geleverde producten steeds van hoog niveau. Het doel van de ODA is om samen met haar opdrachtgevers zich dagelijks in te zetten voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving voor de inwoners en bedrijven in haar werkgebied.	AB-Bestuurslid	AB lid: Wethouder B. Porskamp Plv lid: Wethouder J. Hoenderboom	8 gemeenten	-134.000	500.000	2.878.000	2.609.000	geen	335.000	1.253.000

		resultaatgericht en levert in haar samenwerking met partners maatwerk; De dienst voert de opgedragen taken uit met betrokken, professioneel en kwalitatief goed personeel; De dienst heeft ambitie en wenst een voortrekkersrol te vervullen	AB-Bestuurslid	DB lid 2 : Wethouder J. Hoenderboom (van 20-2-2023 t/m 11-6-2023) AB lid 1: Wethouder E. Dusseldorp AB lid 2: Wethouder J. Hoenderboom								
Stadsbank Oost Nederland	Enschede	De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling 'van en voor' gemeenten. De missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dit doen door voortdurend te bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten	AB-Bestuurslid	Lid: Wethouder E. Dusseldorp	22 gemeenten	1.349.200	1.369.900	15.214.500	11.416.900	geen	288.900	207.363

Gebiedsonderneming Laarberg CV	Groenlo	Laarberg is het regionale bedrijvenpark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, versterken en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Vennoot	Vert : Wethouder A. Schutten	2 gemeenten							48% aandelen
Gebiedsonderneming Laarberg BV	Groenlo	Laarberg is het regionale bedrijvenpark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, versterken en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Lid raad van commissarissen Aandeelhouder	Vert : Wethouder A. Schutten Plv vert: Wethouder J. Hoenderboom	2 gemeenten							48% aandelen
Alliander NV			Aandeelhouder	Vert: Wethouder A. Schutten Plv vert: Wethouder B. Porskamp	Niet in kaart gebracht							395.494 aandelen

<p>coöperatieve vereniging "Dimpact" u.a.</p>	<p>Enschede</p>	<p>Gemeenten staan allemaal voor dezelfde uitdagingen, zoals digitalisering, antwoord geven, zaakgericht werken en ketensamenwerking. Elke gemeente heeft daarbij te kampen met onvoldoende middelen, kennis en capaciteit. Samenwerken met elkaar ligt dan voor de hand. Dimpact is een coöperatieve vereniging 100% van, voor en door gemeenten. De Dimpact- gemeenten hebben de handen ineen geslagen om vraagstukken rondom dienstverlening en bedrijfsvoering gezamenlijk op te pakken.</p>	<p>Lid vereniging</p>	<p>Vert: Wethouder J. Hoenderboom</p> <p>Plv vert: Wethouder A. Schutten</p>	<p>Thans 31 gemeenten lid</p>							
---	-----------------	--	-----------------------	--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

Inleiding

Ook in 2023 hebben we weer mooie slagen gemaakt in het optimaliseren van onze bedrijfsvoeringsprocessen. Zo zijn we continue bezig om onze organisatie zo adequaat mogelijk te ondersteunen en te adviseren. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering draagt eraan bij dat ook de doelstellingen uit de andere programma's worden gehaald. Bij bedrijfsvoeringsprocessen valt te denken aan financiële, informatiekundige, ict, personele, communicatie en juridische processen en ondersteuning en advies. Collega's uit deze disciplines worden in toenemende mate zo vroeg mogelijk bij een vraagstuk te betrekken. Dit draagt bij aan de kwaliteit van dienstverlening en besluitvorming.

In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen die aan de orde zijn binnen de bedrijfsvoering van onze organisatie.

Communicatie in het hart van beleid

Het lijkt erop of met de definitieve invoering van de Omgevingswet, communicatie belangrijker wordt. Eigenlijk is dat niet per se zo. In de gemeente Oost Gelre werken we naast het informeren van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, al een aantal jaren met inwonerparticipatie. We merken dat de belangstelling voor participatie vrij groot is wanneer er veranderingen (op welk gebied dan ook) aan de directe leefomgeving van inwoners worden verwacht.

Om te bepalen of 'informeren' of 'participeren' nodig is, maken we voor programma's, projecten en activiteiten goede stakeholderanalyses. Dit gebeurt door een communicatieadviseur samen met de diverse collega's die aan dat onderwerp werken. Dat heeft als voordeel dat iedereen die hieraan meewerkt weer even scherp heeft voor wie we het uiteindelijk doen. Daarbij blijkt uit de stakeholderanalyse meteen welke (publieks-)groepen we kunnen 'informeren' en welke (publieks-)groepen kunnen 'participeren'. Door dit op een vroeg moment te doen -bij de start van een nieuwe activiteit, project of programma- wordt al in het begin duidelijk hoe de communicatie- en participatiekalender voor die fase van het project, programma of activiteit eruit ziet. We kunnen daardoor als gemeente beter beslagen ten ijs komen en goed gebruik maken van de verschillende mijlpalen en communicatiemomenten met inwoners, ondernemers en/of maatschappelijke organisaties.

Personeelsbeleid

Doorontwikkeling 'Hart voor Oost Gelre'

In voorgaande jaarrekeningen hebben we nadrukkelijk aandacht besteed aan het doorontwikkelingstraject 'Hart voor Oost Gelre'. Ook in 2023 hebben we weer diverse stappen gezet in dit traject. We zien inmiddels dat de doorontwikkeling zijn vruchten afwerpt. We zijn dienstverlenend, professioneel en gericht op samenwerking zowel met collega's, in het samenspel tussen ambtelijke organisatie, college en raad en voor onze inwoners, ondernemers en instellingen. Dit blijft niet ongemerkt. Regelmatig ontvangen we nu complimenten dat we proactief handelen en over de wijze waarop we in gesprek zijn met onze inwoners en ondernemers.

Per 1 januari van dit jaar vormen teamleiders een managementlaag in onze organisatie. Via deze versterkte middenlaag bereikten we in het afgelopen jaar meer aandacht voor medewerkers. Deze aandacht werkt positief door in onze organisatie. Medewerkers ontwikkelen zich via een opleiding of vinden een andere functie. Vaak ook binnen onze organisatie.

Met ingang van dit jaar stopte de eerder opgezette programmastructuur ten behoeve van de doorontwikkeling. We pakten verdere acties op vanuit de lijn. Reden hiervoor is dat in de lijnorganisatie het daadwerkelijke proces plaatsvindt en het effect gevoeld wordt. Ieder MT-lid pakte één van de zgn. ontwikkelpijlers op, te weten:

1. Buiten met binnen verbinden.
2. Bestuurlijk en ambtelijk samenspel.
3. Aandacht voor groei en ontwikkeling.
4. Slimmer organiseren

Het MT werd hierin bijgestaan door diverse adviseurs uit de organisatie en ook dachten enthousiaste medewerkers uit de organisatie mee. In alle pijlers zijn dit jaar prioriteiten benoemd die we verder gaan oppakken. Een voorbeeld hiervan is het werken met team- en afdelingsplannen. In het laatste kwartaal is dit uitgezet en zijn plannen opgesteld door diverse teams en afdelingen. Komend jaar werken we met structuur en focus aan de hand van deze plannen.

Verder organiseerden we een event voor alle medewerkers waar via een opdracht voor alle teams/medewerkers een boost werd gegeven aan het werken over de grenzen van het eigen team/de afdeling. Naast aandacht voor afdeling- en team overstijgend werken, konden medewerkers workshops volgen die bijdroegen aan de ontwikkelingen van de doelen die we eerder stelden in het programma Hart voor Oost Gelre. In deze bijeenkomst werd ook het verhaal van Oost Gelre formeel vastgesteld: onze organisatievisie, kernwaarden en koers. Een mooie mijlpaal die richting geeft en ons helpt een toekomstbestendige en wendbare organisatie te realiseren.

In 2023 is het leiderschap-ontwikkeltraject voor alle leidinggevendenden in onze organisatie ontwikkeld en ook gestart. Door het volgen van dit traject krijgt leiderschap in onze organisatie (zowel de visie op als persoonlijk leiderschap) een boost. Goed leiderschap verhoogt de motivatie, betrokkenheid, prestaties en werkplezier van de medewerkers en de leidinggevendenden zelf.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt was er ook dit jaar. De vraag naar werk was en is groter dan het aanbod. We ondernamen diverse acties om de krapte te bedwingen. Zo hebben we deelgenomen aan het traineeprogramma Gelders Talent. Dit jaar eindigde de huidige editie, we kijken terug op drie maal een succesvolle inzet van een trainee. Een concreet resultaat is dat wij een deelnemer uit dit programma aan ons hebben weten te binden. Door deelname aan GeldersTalent en door in te zetten op het goed begeleiden van stagiaires/afstudeerders werkten we aan het verbeteren van ons imago bij de doelgroep die de arbeidsmarkt op komt.

Aanvullend besteden we zorg en aandacht aan de vacatureteksten. We schreven ze met de doelgroep in ons achterhoofd in een taal die past bij wie we zijn om zo mismatches te voorkomen. Als we nieuwe

medewerkers (o.a. tijdens de introductiedag) bevragen waarom ze bij ons gesolliciteerd hebben, krijgen we zaken terug als 'staat bekend als een fijne werkgever in de regio', 'voel me heel welkom' 'naast hard werken is er een fijne sfeer en wordt er prettig samengewerkt' De combi tussen goede arbeidsmarktcommunicatie en een goed welkom maakt dat we goed bekend staan als werkgever. Mede daardoor waren we het afgelopen jaar succesvol in onze werving en invulling van vacatures. Het is ons gelukt zo'n 30 vacatures succesvol in te vullen.

Ook in 2023 namen we de maatschappelijke verantwoordelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven op deelname aan de arbeidsmarkt. Dit doen we door SW-medewerkers via detachering (vanuit Fijnder) werk te laten verrichten in onze organisatie. Fijnder bedient naast SW medewerkers ook andere doelgroepen met een (mogelijke) afstand tot de arbeidsmarkt. Bij mogelijk passende vacatures zoeken we dan ook contact met hen. We vulden onze maatschappelijk verantwoordelijkheid ook in door afgesloten overeenkomsten met gecontracteerde partijen als het gaat om inzet flexwerkers, door in deze overeenkomst de voorwaarde Social Return op te nemen.

Formatie (fte)

De structurele formatie ligt iets boven de 196 fte (structureel ingezette fte en structurele vacatureruimte).

De cijfers in-/door- en uitstroom in 2023 zijn:

Instroom: 32 medewerkers (= instroom via tijdelijke of vaste arbeidsovereenkomst).

Interne doorstroom: 6 medewerkers.

Uitstroom: 16 medewerkers (het betreft uitstroom via een tijdelijke of vaste arbeidsovereenkomst, waarvan 10 op eigen verzoek, 2 AOW-gerechtigde leeftijd/keuzepensioen, 4 einde arbeidsovereenkomst).

Daarnaast werden in 2023 flexwerkers geworven, personen die via een payroll-/uitzend-/detachingsconstructie of als ZZP'er tijdelijk aan ons verbonden zijn. Dit speelt zich met name af in de afdelingen Ruimte & Economie en Mens en Samenleving. Redenen voor een focus op een tijdelijke, flexibele schil zijn met name werkdruk en de hoeveelheid projecten en aanvragen die spelen. Tot slot is het afgelopen jaar binnen onze organisatie ook extra tijdelijke inzet nodig geweest aanwezig ten behoeve van de opvang van Oekraïners en nieuwkomers.

We hebben in 2023 10 stagiaires/afstudeerders begeleidt en ook zijn trainees bij ons gestart. Daarnaast zijn 4 SW-medewerkers, via detachering vanuit Fijnder, werkzaamheden aan het verrichten bij ons.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in onze organisatie over 2023 (t/m 18 december 2023) bedraagt 5,54%. Binnen onze organisatie is dit -in vergelijking met 2022 een stijging, vorig jaar was het namelijk 4,7%. Het percentage van 2023, 5,54%, ligt onder het totale verzuimpercentage in de gemeentelijke sector, dit bedraagt nl 6,3% (percentage over het eerste halfjaar in 2023, cijfers over hele jaar nog niet bekend).

Het verzuim was met name hoog in de maanden februari, maart, november en december. Dit zijn de klassieke griepmaanden en we hadden te maken met een opvlamming van covid in november en december.

Vorig jaar was er sprake van een hoge stijging van het lange verzuim, dat is dit jaar niet het geval (3.05% toen t.o.v. 2.48% nu). Wij denken dat het organiseren van leidinggevenden dichterbij de medewerker hier

een positief effect in heeft gehad waardoor de aantallen in de klasse lang verzuim percentueel gedaald is. Helaas hadden we dit jaar te maken met een stijging van het extra lange verzuim (1 in 2022 en 6 in 2023). De belangrijkste oorzaken van lang of extra lang verzuim zijn volgens bedrijfsartsen enerzijds fysieke en fysiologische aandoeningen en anderzijds werkdruk en stress. We hebben hier aandacht voor. Werkdruk is onder andere om deze reden een actueel thema binnen onze organisatie. Op dit moment bevinden zich een aantal van deze ziektedossiers in de laatste fase van het re-integratieproces waardoor we verwachten dat het aantal dalende zal zijn de komende periode.

Aantrekkelijk werkgeverschap

In 2023 besteedden we aandacht aan het (verder) ontwikkelen van aantrekkelijk werkgeverschap. We kijken terug op de volgende resultaten:

Vergoedingsregeling woon-/werkverkeer

We werkten aan een vergoedingsregeling woon-/werkverkeer, passend bij de vervoersbewegingen van de medewerkers. Resultaat is dat we per 1 januari 2024 een vergoedingsregeling in voeren.

PAGO en RI&E

We voerden een PAGO (periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek) en een RI&E (risico inventarisatie en evaluatie) uit. De PAGO gaf ons inzicht, organisatie breed, in werk gerelateerde risico's als het gaat om de gezondheid en veiligheid van de medewerkers (niet individueel). De scores waren in het algemeen (zeer) positief. Thema's zoals feedback, management, betrokkenheid bij het team scoorden goed. Werkdruk en werkgeluk zijn de thema's die (meer) aandacht mogen hebben de komende jaren.

De wettelijk verplichte RI&E is ook uitgevoerd dit jaar. De resultaten geven ons het algemene beeld dat zaken goed geregeld zijn. Een aantal adviezen uit de RI&E punten pakken we op, zoals geconcentreerd kunnen werken in het pand.

Agressieprotocol

Als werkgever kun je veel doen in het kader van agressie, het 100% voorkomen kunnen we helaas niet. We hebben het afgelopen jaar het agressieprotocol geactualiseerd. Medewerkers zijn meegenomen in het herkennen van soorten agressie, hoe je moet handelen bij een agressie-incident, hoe je het interventieteam oproept, hoe je een melding van een agressie-incident doet, maar ook heel belangrijk: wat de norm van onze organisatie is rondom agressie. Deze is: emoties mogen er zijn, agressie tolereren we niet.

[Integriteit en ondermijning](#)

Bestuurlijke en ambtelijke integriteit

Om als gemeente een betrouwbare en integere partner te zijn, besteden we aan dit onderwerp blijvend aandacht. We willen dat zowel bestuurders als ambtenaren integriteitstekwesties herkennen en ernaar handelen. Daarom bevorderen we een sfeer waarin we hier open over spreken. Dat geldt voor raadsleden, collegeleden en de ambtelijke organisatie.

Het is van belang dat ambtenaren, wethouders en raadsleden alert zijn op mogelijke onverenigbaarheid van nevenfuncties en handelingen die ze verrichten. We werken transparant doordat ambtenaren hun nevenfuncties melden bij hun leidinggevende. Vanuit het oogpunt van bestuurlijke transparantie publiceren

we de nevenfuncties van de politieke ambtsdragers op onze website en deze zijn ook in 2023 actueel gehouden. Ook de declaraties van bestuurders zijn opvraagbaar en op de gemeentelijke website in te zien.

Gedragscodes

Er zijn naast het wettelijk kader (Gemeentewet) ook gemeentelijke gedragscodes van toepassing. Eén code voor de integriteit van collegeleden, één code voor de integriteit van raadsleden (beide door de gemeenteraad op 22 november 2022 opnieuw vastgesteld) en één voor medewerkers (integriteitsbeleid). Zij vormen een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. We beschikken over een integriteitscoördinator die adviseert over integriteitskwesties. Daarnaast zijn er vertrouwenspersonen (extern en intern) aan wie meldingen kunnen worden gedaan. Dat gebeurt op basis van de Gedragscode voor medewerkers of in het kader van de zogenaamde klokkenluidersregeling. Dit geldt ook voor integriteitskwesties.

Ambtseed – belofte / Verklaring Omtrent Gedrag / bijeenkomsten-trainingen

Onze nieuwe medewerkers leggen een ambtseed of –belofte af. Dit geldt op vergelijkbare wijze voor tijdelijke krachten (uitzendkrachten, gedetacheerden, payrollers etc.). Zij hebben een schriftelijke verklaring afgelegd die vergelijkbaar is met de ambtseed. Verder vragen we voor elke medewerker die nieuw in dienst komt een Verklaring Omtrent Gedrag aan.

In 2023 hebben de trainingen rondom integriteit niet de geplande aandacht gekregen. Het volle programma rondom de organisatieontwikkeling heeft in 2023 de trainingen rondom integriteit naar achteren gedrongen. Dit betekent natuurlijk niet dat het onderwerp van de agenda is verdwenen.

Ondermijning

We hebben als gemeente het RIEC (het Regionaal Informatie en Expertise Centrum) convenant ondertekend. Dat geeft ons met betrekking tot de aanpak van ondermijning de mogelijkheid om informatie uit te wisselen met belangrijke partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst.

Specifiek met betrekking tot het onderwerp ondermijning werken we samen met het RIEC aan bewustwording rond dit onderwerp waarbij ook de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) aandacht krijgt. Ook in 2023 heeft het RIEC in een aantal Bibob onderzoeken meegedacht en geadviseerd.

Daarnaast zijn er bewustwordingsbijeenkomsten voor een groot deel van de medewerkers van de gemeente georganiseerd. Dit waren algemene en functie specifieke trainingen. De trainingen waren bedoeld om:

- kennisverbreding maar ook kennisuitwisseling tussen medewerkers
- medewerkers weerbaarder te maken tegen verschillende vormen van ondermijning;
- het leren herkennen en signaleren van vormen van ondermijning en het geven van handelingsperspectief over hoe hiermee om te gaan.

Tot slot zijn signalen van ondermijning integraal besproken op de ondermijningstafel met als doel het onderzoeken of er sprake is van ondermijnende criminaliteit en als daar sprake van is, het aanpakken ervan.

Informatiemanagement

De inspanningen op het terrein van Informatiemanagement worden gevoed vanuit de Nederlandse Digitale Agenda en de Europese Digitale Agenda. Hierin zijn de ambities van de Overheid vastgelegd om als Overheid klaar te zijn voor de informatiesamenleving van de toekomst. Denk hierbij aan continu door ontwikkelen van digitale producten zoals E-dienstverlening, en een snelle en goede infrastructuur. Dit betekent investeren op: informatietechniek, processen en ambtelijke capaciteit. Naast deze “directe” investeringen is investering op twee aanverwante gebieden noodzakelijk. Allereerst voor privacy en informatiebeveiliging. Door alle nieuwe mogelijkheden nemen de risico's in de informatiebeveiliging namelijk sterk toe. Hierdoor is extra investeren in cybersecurity noodzakelijk. Ook stijgt de auditlast. We moeten aan steeds meer eisen voldoen. Zowel aan landelijke- als ook aan Europese wetgeving. Ook hebben we de taak om te zorgen dat we aan AVG voldoen. Sinds april hebben we weer een privacyofficer in huis waardoor we weer op sterkte zijn. Er wordt vol op ingezet op bewustwording en het voldoen aan de wettelijke eisen. Het effect van investeren in o.a. de digitale dienstverlening is dat de gemeente bij blijft bij de nieuwe eisen die gesteld worden. Inmiddels hebben we 85 e-diensten online staan voor inwoners en ondernemers. In 2023 zijn door de inwoners 901 reisdocumenten en 1237 verhuizingen doorgegeven waarvan 627 volledig automatisch zijn verwerkt. Ook zijn er ca. 930 meer meldingen gedaan, 620 aanvragen via het Omgevingsloket online binnengekomen.

Financiën, planning & control

De financiële en planning en control functie voorziet het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie van actuele, volledige en relevante informatie ter ondersteuning van de gemeentelijke beleidsontwikkeling en – uitvoering.

Planning en control (P&C), of sturing en beheersing, gaat over de instrumenten waarmee we onze kaders en doelstellingen vastleggen waarmee we monitoren wat daarvan terecht is gekomen en vervolgens hierover verantwoording afleggen. Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat gaat het kosten? Op welke punten kan en hoe moet er worden bijgestuurd? Hebben we bereikt wat we voor ogen hadden? Dit zijn de vragen die onder ‘planning en control’ vallen en waarop achtereenvolgens de begroting, de bestuursrapportage, de slotwijziging en de jaarrekening antwoord geven. De P&C-cyclus biedt een instrumentarium dat college, raad en ambtelijke organisatie helpt om succesvol te kunnen opereren.

Begrotingsapp

Publicaties van de kadernota, programmabegroting, bestuursrapportage, slotwijziging en de jaarstukken vindt plaats via de begrotingsapp van Pepperflow. We streven naar een meer compacte programmabegroting en -verantwoording die de raad beter in staat stelt haar kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen. De beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen worden zo SMART mogelijk beschreven en output en outcome (indicatoren) worden waar mogelijk en zinvol aan het P&C instrumentarium toegevoegd. Deze doorontwikkeling van het P&C instrumentarium is in samenspraak met het bestuur (college en raad) verder vormgegeven in 2023.

Interne beheersing

Wij willen een organisatie zijn waar de uit beheersingsoogpunt relevante bedrijfsprocessen continu (en zichtbaar) financieel 'in control' zijn. Het 'in control' zijn houdt in dat we zowel de opzet, bestaan als (goede) werking van de beheersmaatregelen vaststellen. De noodzakelijke (verbijzonderde) interne controle is afgestemd op de beschreven risico's en getroffen beheersmaatregelen. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen worden vastgelegd in een rapportage die voor aanvang van de interim controle die de accountant in de maand oktober uitvoert beschikbaar is. De bevindingen en aanbeveling naar aanleiding van deze controle worden door de accountant vastgelegd in een managementletter die net als het rapport van bevindingen bij de jaarrekeningcontrole in het auditcommittee wordt besproken.

Juridische kwaliteitszorg

Een klein team juristen ondersteunt de organisatie bij vragen van juridische aard. Ook het college krijgt gevraagd en ongevraagd advies. Hierdoor adviseren we in een vroeg stadium vanuit juridisch oogpunt, maar ook met een praktijkgerichte blik over beleid, procedures en andere zaken.

Mediation

Het is belangrijk dat wij goed contact hebben met bewoners, bedrijven en anderen. Het liefst kiezen we voor mediation boven oplossingen die via bezwarenprocedures, klachtenprocedures of de juridische weg tot stand komen. Daarom is het mooi dat we over een eigen registermediator beschikken. Zij is in staat om gesprekken te leiden tussen diverse partijen en om belangen helder te krijgen. Net als voorgaande jaren is in 2023 geprobeerd om in gesprek te gaan met bezwaarden voordat de formele bezwaarschriftenprocedure werd gestart. In 12 gevallen hebben bezwaarden gekozen voor een informeel overleg (mediation), begeleid door de mediator. Er hebben 12 gesprekken plaatsgevonden. Er zijn 9 bezwaarschriften naar aanleiding van deze gesprekken ingetrokken.

Daarnaast werken wij samen in de Mediators Groep Achterhoek +. Binnen deze groep kunnen mediators voor elkaars gemeente ingezet worden. In 2023 is in 1 geval gebruik gemaakt van externe mediators uit deze mediatorpool. Dit betreft een mediation tegen een verkeersbesluit waarbij 10 bezwaren zijn ingediend. Deze mediation wordt eind 2023 opgestart en zal in 2024 nog doorgaan.

Om de dienstverlening te verbeteren zijn in de organisatie in 2023 mediationvaardigheidstrainingen georganiseerd. Ook in 2024 worden deze trainingen georganiseerd.

Bezwarencommissie

De gemeente heeft een onafhankelijke adviescommissie voor bezwaarschriften. De adviescommissie adviseert het college over bezwaren die binnenkomen. We nodigen bezwaarden uit om eerst in gesprek te gaan. Samen met de bezwaarmaker onderzoeken we dan of er naast een bezwarenprocedure nog andere wegen zijn die tot een oplossing kunnen leiden. Als bezwaarschriften tijdens het informele traject niet worden opgelost, dan worden deze behandeld tijdens een hoorzitting. De adviescommissie voor bezwaarschriften houdt gemiddeld genomen 10 hoorzittingen per jaar.

In 2023 zijn er 44 bezwaarschriften ingediend. Hiervan zijn er 20 weer ingetrokken. Er zijn 9 bezwaarschriften ingetrokken naar aanleiding van informeel overleg onder begeleiding van onze mediator. De overige bezwaarschriften zijn door bezwaarden uit eigen beweging ingetrokken of naar

aanleiding van contact met de behandelend ambtenaar van het bestreden besluit. Eén bezwaarschrift is tijdens een hoorzitting ingetrokken.

Bij 3 bezwaarschriften heeft de adviescommissie voor bezwaarschriften afgezien van horen vanwege kennelijke niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift. De overige zaken worden via de reguliere procedure van de adviescommissie voor bezwaarschriften behandeld.

AVG

Privacy staat in onze grondwet. Het geldt voor iedereen. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor onze personeelsleden.

Per 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Een groot verschil tussen de AVG en de Wbp is de nu geldende verantwoordingsplicht. Organisaties en bedrijven moeten nu kunnen aantonen dat zij zich aan de privacywet houden. Je er aan houden is niet voldoende, je moet dit kunnen laten zien. Hiervoor legt de AVG verschillende verplichtingen op. Denk bijvoorbeeld aan een datalek- en incidentenregistratie.

Belangrijk is de inbedding van privacy in de organisatie. Iedereen moet bewust bekwaam handelen. Daarom wordt er veel aandacht besteedt aan bewustwording. De AVG wordt continue op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij de medewerkers. Dit gebeurt op individueel en afdelingsniveau, maar ook organisatie breed.

Digitale weerbaarheid is belangrijk in onze digitale samenleving. Steeds vaker wordt door hackers gebruik gemaakt van gijzelsoftware waarbij grote sommen (los)geld wordt gevraagd om de data weer vrij te geven. Deze dreiging neemt steeds meer toe. Het is daarom extra belangrijk, dat er zorgvuldig en vertrouwelijk met alle persoonsgegevens wordt omgegaan. Dat medewerkers bewust zijn van de risico's en weten waar ze alert op moeten zijn. Vaak schuilt achter een hack een menselijke fout.

Sinds april 2023 hebben we de vacature van privacyofficer weer kunnen invullen en hebben we een bekwaam iemand in dienst. De aandachtspunten voor privacy liggen met name op het gebied van bewustwordings en het voldoen aan wetgeving op dit gebied. Er zijn 6 datalekken geregistreerd en in 2023 was het niet noodzakelijk om een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens te doen.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. Gemeenten moeten door middel van ENSIA elk jaar over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen verantwoording afleggen gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

Het normenkader is vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Met ENSIA is ook de verantwoordingsystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten (PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Inkomen (SUWInet) samengevoegd en gestroomlijnd. Uitgangspunt is het horizontale verantwoordingsproces aan de

gemeenteraad. Dit vormt de basis voor het verticale verantwoordingsproces aan de nationale partijen die een rol hebben in het toezicht op informatieveiligheid.

DigiD en Suwinet

Op basis van de antwoorden uit de zelfevaluatie is er voor de DigiD en Suwi aansluitingen een concept-Collegeverklaring opgesteld. Een EDP auditor heeft vervolgens de zelfevaluatie en Collegeverklaring getoetst aan de geldende normen en vastgesteld dat:

- voor de DigiD aansluitingen met kenmerk 1002775(iBurgerzaken), de DigiD aansluiting met als kenmerk 999845(E-suite) wordt aan de eisen voldaan.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

De BAG is een onderdeel van het overheidsstelsel van basisregistraties. De BAG bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente. Denk aan persoonsgegevens, namen en adressen van bedrijven en eigenaren van percelen. In verschillende wetten is de kwaliteit van deze gegevens gewaarborgd. Deze registraties zijn essentieel voor een goede dienstverlening van de overheid. Ze zijn van groot belang voor openbare orde en veiligheid, bestrijding van fraude en bij de voorbereiding van nieuw beleid. Organisaties met een publieke taak, zoals ministeries, waterschappen, politiekorpsen en veiligheidsregio's zijn verplicht de authentieke gegevens uit de registraties te gebruiken.

De BAG is vastgelegd in een wettelijke regeling, waarin onder andere kwaliteitsborging en privacybescherming zijn opgenomen. Gemeenten zijn "bronhouders" van de BAG. Zij zijn verantwoordelijk voor het opnemen van de gegevens in de BAG en voor de kwaliteit ervan. Uit de rapportage over de BAG blijkt, dat de gemeente Oost Gelre de score van 83 % heeft behaald. Hier is een minimale score van 75% vereist.

Basisregistratie Grootchalige Topografie

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een digitale kaart van Nederland waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd.

Uit de rapportage over de BGT blijkt dat de gemeente Oost Gelre de maximale score van 100% (150 punten) heeft behaald. Er wordt een minimale score van 110 punten (75%) vereist.

Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Ook de BRO maakt onderdeel uit van de basisregistraties. De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. In de komende jaren wordt de BRO stapsgewijs voltooid.

Basisregistratie Personen

De Basisregistratie Personen (BRP) is eveneens onderdeel van het stelsel van basisregistraties van de Nederlandse overheid. Alle overheidsinstellingen en bestuursorganen (zoals bijvoorbeeld de Belastingdienst) zijn verplicht voor hun taken gebruik te maken van die gegevens. Het gaat daarbij onder andere om naam, geboortedatum, geboorteplaats, verblijfplaats en familierelaties. Aan de hand van de

persoonsgegevens wordt bijvoorbeeld een identiteitskaart verstrekt of wordt de hoogte van een studietoelage berekend.

De zelfevaluatie BRP bestaat uit twee delen. Een procesmatig gedeelte, dat aan de hand van een vragenlijst kijkt naar het procesmatige deel. Het tweede deel is het inhoudelijke controle waarbij aselect 50 persoonslijsten inhoudelijk gecontroleerd worden op juistheid van de gegevens. Voor wat betreft de kwaliteit van de persoonsgegevens scoort de gemeente Oost Gelre 100%. Ten aanzien van de processen is eveneens een score van 100% behaald.

Reisdocumenten

Ook de processen rondom paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten worden jaarlijks geëvalueerd. Dit gebeurt, net als bij de BRP, deels via ENSIA en deels via een zelfevaluatie. De resultaten van het onderzoek zijn tijdig aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aangeboden.

De Kwaliteitsmonitor bevat meerdere vragenlijsten, waarvan er drie gericht zijn op het aanvraag- en uitgifteproces van paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten. Voor de gemeente Oost Gelre werd op dit onderdeel een score van 100% behaald. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde norm.

Participatie

Zoals in de paragraaf 'In het hart van de organisatie' al is aangegeven, organiseren we al een aantal jaren inwonerparticipatie bij diverse activiteiten, projecten en programma's. Zo ook in 2023.

We betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het proces om mee te denken, ideeën aan te dragen en zorgen te delen. In 2023 hebben we digitale en fysieke participatie georganiseerd voor onder andere

- het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne, van statushouders en van alleenstaande minderjarige vluchtelingen
- het maken van een nieuwe Omgevingsvisie
- het vergunningentraject van de BMX-baan in Lichtenvoorde
- het inrichten van het terrein van de nieuwe corsohallen in Lichtenvoorde
- het opwekken van duurzame energie met windmolens en bij de verschillende (ontwerp)visies en
- plannen voor het bouwen van woningen.

Inwonerparticipatie kan op verschillende niveaus: raadplegen, adviseren, coproduceren en meebeslissen.

Van groot belang is hierbij de vaststelling hoeveel ruimte er is voor inbreng. Hebben mensen invloed of ook zeggenschap? Gaan meningen en keuzes van inwoners verschil maken op de plannen of de ontwerpen? Is er geen ruimte, dan heeft het geen nut om met participatie te beginnen.

In 2023 is met het hele proces van inwonerparticipatie weer meer ervaring opgedaan.

Participatie verbetert de kwaliteit van plannen

Het is van belang om ons te realiseren dat het organiseren van inwonerparticipatie niet per se gelijk is aan het verkrijgen van draagvlak. Ondanks het organiseren van participatie kunnen mensen het nog steeds niet eens zijn met de ontwikkeling waarvoor participatie wordt georganiseerd. Het doel van inwonerparticipatie is vooral de kwaliteit van de plannen verbeteren en streven naar begrip bij omwonenden en belanghebbenden voor het algemeen belang van de ontwikkeling.

Inwonerparticipatie vraagt een zorgvuldige voorbereiding langs vier vragen: waarom willen we in gesprek, waarover, met wie en hoe.

Neem tijd voor een goede voorbereiding

Communicatieadviseurs zijn in 2023 verder opgeleid voor het begeleiden van dit proces. Dé sleutel tot een goede effectieve participatie is: neem ruim de tijd aan de voorzijde van een programma/project/activiteit voor de voorbereiding van het participatieproces. Dat scheelt aan de achterzijde veel tijd en frustratie in het blussen van brandjes en het gladstrijken van kreukels, zowel bij collega's als bij inwoners en belanghebbenden. In een participatieproces liggen de strategieën Participatie en Communicatie in elkaars verlengde en werken altijd samen.

[Fraude en continuïteit](#)

Er is een risicoanalyse opgesteld waarbij tevens frauderisico's zijn onderkend.

[Rechtmatigheidsverantwoording](#)

Financiële onrechtmatigheden

Door de raad zijn op 19 december 2023 de grenzen vastgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze grens is 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves vastgesteld bij de jaarrekening. Daarnaast is de rapporteringsgrens vastgesteld op €50.000. De rapporteringsgrens van €50.000 houdt in dat we alle fouten die geconstateerd zijn en die hoger zijn dan €50.000 of meer toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Dit betreffen de volgende fouten > € 50.000:

Taakveld/ onderdeel	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring	Conclusie	Maatregel
	begroot	realisatie	verschil			
TV5.7	€ 2.837.551	€ 2.890.197	€ -52.646	Overschrijding van de lasten	Onrechtmatigheid, zie ook hoofdstuk "Begrotingsrechtmatigheid	Betreft hier een incidentele overschrijding (als gevolg van de weersituatie).
Europese aanbesteding – aankoop hardware			€ 66.000	Bedrag is niet aanbesteed, wat conform wet- en regelgeving wel had moeten	Onrechtmatigheid	In 2024 wordt ingezet op het afsluiten van een raamovereenkomst om hiermee te voldoen aan de wet- en regelgeving.

Formele (niet-financiële) onrechtmatigheden

Vanuit de verbijzonderde interne controle zijn enkele formele onrechtmatigheden geconstateerd. Dit betreffen onder andere subsidieaanvragen die niet tijdig zijn ingediend en voor enkele aanvragen is niet het voorschreven aanvraagformulier gebruikt. In het sociaal domein zijn tevens formele onrechtmatigheden geconstateerd. Het betreft hier de identificatieplicht. Conform de financiële wetgeving is de identiteit van de cliënt vastgesteld, echter in enkele gevallen is dit niet vastgelegd conform de vereisten van de financiële wetgeving. Daardoor is hier sprake van een formele onrechtmatigheid en geen financiële onrechtmatigheid.

Misbruik en Oneigenlijk Gebruik (M&O)

Voor de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening dient het college van burgemeester en wethouders een uitspraak te doen in hoeverre misbruik en oneigenlijk gebruik wordt voorkomen en bestreden, en/of de getroffen maatregelen werken.

De Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) adviseert in de Kadernota Rechtmatigheid 2023 om voor het invoeren van een M&O-beleid een overkoepelende nota vast te stellen die actueel wordt gehouden en voldoende wordt afgestemd op de meest recente wet- en regelgeving en de uitvoeringspraktijk.

Deze nota wordt in het voorjaar van 2024 door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld en vormt het toetsingskader voor de rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening.

Wet fido, schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo

De Wet financiering decentrale overheden (fido) en onderliggende regelingen in de vorm van Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), bevatten regels die de risico's voor gemeenten moeten beperken bij lenen en beleggen. Conform de aanbeveling in de kadernota rechtmatigheid 2023 wordt hierover gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering. De interne controle heeft géén onrechtmatigheden geconstateerd voor deze onderdelen.

Paragraaf 4: Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering lichten we de ontwikkelingen en beleidskeuzes voor 2023 toe. Onder andere komen de renteontwikkelingen, renterisiconorm, kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente Oost Gelre aan bod.

Ontwikkeling rentepercentage 2023

De financiering van onze activa vindt plaats met interne middelen (reserves en voorzieningen) en met extern aangetrokken geldleningen. De rentelasten van de financieringsmiddelen belasten we intern door aan de diverse producten door middel van de renteomslag. Voor het jaar 2023 hanteren we voor zowel de begroting, als de rekening een renteomslag-percentage van 2%. Gedurende het jaar 2023 hebben we twee geldleningen aangetrokken van in totaal € 11.000.000 en een gemiddeld rentepercentage van 3,06%.

Kasgeldlimiet (renterisico op korte schuld)

In de Wet Fido is een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen; de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet voor 2023 is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van € 79.964.000, ofwel € 6.796.940. Bij overschrijding moeten wij weer binnen de norm voor het kort geld (< 1 jaar) komen door het aantrekken van lang geld (> 1 jaar). Wij streven ernaar om - binnen de wettelijke grenzen van de kasgeldlimiet - optimaal gebruik te maken van deze financieringsbehoefte, tenzij we een rentestijging op de kapitaalmarkt (lang geld) voorzien. De voordelen hiervan zijn lagere rentekosten en maximale flexibiliteit in de leningenportefeuille.

Kasgeldlimiet (x €1.000)	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	8,5%
Omvang vlottende schuld		
Schuld in rekening courant	0	0
Overige geldleningen (geen vaste schuld)	10.142	13.529

Vlottende middelen		
Contant in kas	1	1
Tegoeden in rekening courant	537	98
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	15.120	19.581

Toets kasgeldlimiet (x €1.000)	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023
Totaal netto-vlottende schuld	-/- 5.516	-/- 6.151
Toegestane kasgeldlimiet	6.092	6.797
Ruimte	11.608	12.948

Tabel 2.5 Kasgeldlimiet

De netto vlottende schuld per kwartaal bedraagt voor 2023:

Netto vlottende schuld (x €1.000)	Werkelijk 2023
1 ^e kwartaal	-/-12.862
2 ^e kwartaal	-/-9.354
3 ^e kwartaal	-/-9.688
4 ^e kwartaal	-/- 6.151

De wet FIDO schrijft voor dat de toezichthouder vooraf geïnformeerd moet worden als de kasgeldlimiet drie opeenvolgende kwartalen wordt overschreden. Dat is in 2023 niet het geval.

Renterisiconorm (renterisico op lange schuld)

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het primitieve begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze renterisiconorm in 2023 weergegeven:

Renterisiconorm (x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Renteherzieningen	0	0	0
Aflossingen	11.166	11.516	10.238
Renterisico	11.166	11.516	10.238
Vastgestelde renterisiconorm	20%	20%	20%
Renterisiconorm	15.993	15.993	14.768
Toets renterisiconorm (x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Renterisico	11.166	11.516	10.238
Renterisiconorm	15.993	15.993	14.768
Ruimte	4.827	4.477	4.530

Uit de tabel blijkt dat de gemeente Oost Gelre in 2023 binnen de wettelijke normen (volgens de wet FIDO) is gebleven.

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan door het verstrekken van leningen en gemeentegaranties. Het treasurystatuut bepaalt dat uitgezette gelden en garanties alleen tot stand mogen komen als zij een publieke taak dienen.

Het uitzetten van gelden wanneer overtollige middelen aanwezig zijn, is toegestaan als zij een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door overmatig risico aan te gaan.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de samenstelling van de verstrekte geldleningen en gemeentegaranties per ultimo 2023, onderverdeeld naar risicogroep:

Risicogroep	(hypothecaire)zekerheid	Restant schuld (x € 1.000)
1. Woningcorporaties	Ja	23.460
2. Instellingen ouderenzorg	Ja	244
3. Nutsbedrijven		0
4. Sport en culturele instellingen		240
5. Ambtenaren	Ja	1.367
6. Stg Careaz		1.496
7. Gebiedsonderneming Laarberg		4.750
8. SvN		3.100
9. Stadsverwarmingsnet		367
10. Toekomstbestendig wonen		2.000

In de tabel zijn geldleningen en garanties verstrekt voor het verrichten van de publieke taak. De onder 4 verstrekte gelden ondersteunen zes instellingen met een sportief of sociaal-cultureel doel. De geldleningen aan ambtenaren zijn verstrekt op grond van de destijds bestaande hypotheekregelingen.

Leningenportefeuille

De leningenportefeuille vermeldt de omvang, het verloop en de gemiddelde rente van de opgenomen geldleningen voor de financiering van gemeentelijke taken.

Leningenportefeuille (inclusief mutaties)	Bedrag (x €1.000)	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2023	68.872	1,04%
Reguliere aflossingen in 2023	11.516	
Aangetrokken geldleningen in 2023	11.000	3,06%
Stand per 31 december 2023	68.356	1,19%

In 2023 zijn twee leningen aangetrokken bij de BNG met een gemiddeld rentepercentage van 3,06%.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lagere overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen hun geld niet meer kunnen onderbrengen bij reguliere banken, maar verplicht zijn dit bij het Rijk dan wel medeoverheid te doen. Dit geldt vanaf 2013. Het tijdelijk uitzetten van geld bij derden is verleden tijd.

Alle overtollige middelen in de schatkist moeten we aanhouden. Er zijn vier uitzonderingen: nazorgfondsen zoals die zijn ingesteld op basis van de wet Milieubeheer, middelen op een geblokkeerde rekening bij de belastingdienst, bestaande beleggingen (peildatum 4 juni 2012) en een drempelbedrag. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag voor 2023 voor onze omvang is 2% (dit percentage wordt gehanteerd bij een begrotingstotaal lager dan €500 miljoen) van het begrotingstotaal (€ 79.964.000), € 1.599.280. Dagelijks wordt het overschot van onze liquide middelen gestort naar het Rijk middels een rekening-courantrekening. Het bedrag aan liquide middelen per kwartaal was in 2023:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		2023			
(1)	Drempelbedrag	1599,28	1599,28	1599,28	1599,28
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	640	858	832	722
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	959	742	767	87
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	79.964	79.964	79.964	79.964
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner	79.964	79.964	79.964	79.964

	of gelijk is aan € 500 miljoen				
(4c)	Het deel van het begrotingstota al dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstota al kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstota al groter dan €500 miljoen is is het drempelbedra g gelijk aan € 10 miljoen, vermeerdert met 0,2% van het deel van het begrotingstota al dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedra g	1599,28	1599,28	1599,28	1599,28

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	57.589	78.054	76.586	66.434
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	640	858	832	722

Rentelasten 2023

In de jaarrekening 2023 gaan we voor zowel de rente over de eigen financieringsmiddelen als over nog aan te trekken externe financieringsmiddelen uit van een rentepercentage van 1,1%.

Het financieringsresultaat hebben wij verantwoord als bate via het taakveld treasury: (x € 1.000)

Externe rentelasten*	470
Rente over eigen vermogen	834
De aan de producten toe te rekenen rente	1.304
De werkelijk toegerekende rente (investeringen)	1.437
Financieringsresultaat**	133

* Externe rentelast betreft de rente over aangetrokken geldleningen.

** Financieringsresultaat vloeit voort uit de extreem lage rentestand waar tegenover staat dat aan bepaalde investeringen een vast rentepercentage wordt toegerekend welke hoger is dan de marktrente.

De toegerekende rente hebben we voor de begroting 2023 vastgesteld op 1,1%. Als we het financieringsresultaat afzetten tegen de boekwaarde per 1 januari 2023 komen we uit op een afwijking van 0,0%; dit is binnen de toegestane marge van 0,5%.

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben ongeveer 620 ha. aan openbare ruimte en 40 gebouwen in beheer. Een belangrijk onderdeel van onze begroting richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en de gebouwen. Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is goed beheer noodzakelijk. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze continue taak een substantieel beslag op de budgettaire middelen.

Overzicht beheerplannen voor het jaar 2023

Beheerplannen	Door de raad vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2016	2027	Ja	Nee
Riolering	2016	2021 (1)	Ja	Nee
Groen		(2)	Ja	Nee
Openbare verlichting	2008	2012(3)	Ja	Nee

(1) Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt vervangen door het Wrp. Deze wordt in de raad van februari 2024 behandeld. Het Wrp heeft een looptijd van 4 jaren.

(2) Op jaarbasis is er een geactualiseerd inzicht in het te onderhouden groen.

(3) Het beleidsplan wordt in 2024 ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Wegen

In het wegenbeleidsplan 2017-2027 is het onderhoudsniveau voor asfalt en elementen (tegels, klinkers) opgenomen. Het niveau voor asfalt is beeldkwaliteitsniveau B (voldoende) en voor elementen het lagere niveau C (matig). Met behulp van de jaarlijkse visuele weginspectie, de vastgestelde onderhoudsniveaus en het beheerprogramma stellen we jaarlijks het onderhoudsprogramma op. Hierbij vindt afstemming plaats met andere disciplines zoals riolering en groen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast zijn er wegen die vervangen (rehabilitatie/reconstructie) moeten worden.

Areaal:

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: asfalt	1.370.198 m ²	53%
Verhard: elementen	1.211.773 m ²	47%
Totaal	2.581.971 m²	100%

In de afgelopen jaren zijn er geen wijzigingen in het beheerprogramma doorgevoerd. Een nieuw beheerprogramma is inmiddels geïmplementeerd.

Kwaliteit wegnnet

In het najaar 2023 is de laatste visuele inspectie uitgevoerd.

Financiën

De boekwaarde van wegen bedraagt per 31 december 2023 € 30,0 miljoen. De kapitaallasten bedragen voor 2023 € 2,1 miljoen.

Riolering

Samen met het Waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Winterswijk hebben we een Water en RioleringsPlan (Wrp) opgesteld. Basisgedachte achter het Wrp is dat een gedegen en integrale beleidsafweging plaatsvindt op het terrein van de verbrede watertaken, met raakvlakken naar de openbare ruimte, financiën en personeel. De riool- en watertaken gaan dus verder dan alleen de buizen onder de grond. Onder meer de gemalen, randvoorzieningen, sloten, greppels en wadi's dragen bij aan de bovenstaande doelen. In de raadsvergadering van februari ligt het Wrp ter vaststelling voor.

In 2022 is de markt uitgedaagd om op een innovatieve wijze samen met ons het beheer en onderhoud aan onze mechanische riolering vorm te geven. We zijn nu een bouwteamconstructie aangegaan met Remondis voor het beheer en onderhoud voor de komende 8 jaar met mogelijk 2 keer 2 jaar verlenging.

In 2016 is het afvalwaterakkoord Wintlicht ondertekend, een samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeente Winterswijk, Oost Gelre en het waterschap Rijn en IJssel.

Vanaf 2020 trekken we samen met de 11 gemeenten in de werkregio Achterhoek+ op voor de opgave uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). De stresstesten voor wateroverlast, droogte en hitte zijn afgerond en we werken toe naar een klimaatadaptatie strategie voor onze gemeente met een uitvoeringsprogramma. Voor 2 projecten ter bestrijding van hittestress hebben we subsidie ontvangen van de provincie. Deze 2 projecten zijn inmiddels uitgevoerd, het betreft het Remisepark n Lichtenvoorde en het dorpsplein in Marienvelde. Droogte is een groot probleem in de hele Achterhoek. We doen daarom actief mee in de regionale Aanpak Droogte Achterhoek. Wateroverlast bij hevige neerslag speelt vooral in Lichtenvoorde. Samen met het waterschap onderzoeken we mogelijke oplossingen. Inmiddels hebben we voor 4 projecten subsidie aangevraagd en deze zijn toegekend.

De boekwaarde van rioleringswerken bedraagt per 31 december 2023 € 20,0 miljoen. De kapitaallasten voor 2023 bedragen € 1,4 miljoen. De voorziening bedraagt per 31 december 2023 € 6,7 miljoen; dit bedrag is nodig om toekomstige investeringen vanuit het WRP te financieren.

Kengetallen:

Omschrijving	eind 2022	eind 2023
Vrijvalriolering	233 km	240 km
Inspectieputten	5.520 stuks	5.836 stuks
Kolken	13.650 stuks	13.500 stuks
Drainageleiding	3.700 m1	2.600 m1
Lijngoten	2.542 m1	2.704 m1
Drukunits	724 stuks	728 stuks
Drukunitsleiding	202 km	176 km
Gemaalunits	29 stuks	31 stuks
Gemaalunitpersleiding	5.0 km	7.3 km
Bergbezinkvoorzieningen	6 stuks	7 stuks
IBA's	28 stuks	28 stuks
Aansluitingen (woning en bedrijf)	13.982 stuks	13.448 stuks

Openbaar groen en water

Het openbaar groen wordt in de gemeente op kwaliteitsniveau B (basis) onderhouden. Samen met onze samenwerkingspartner ROVA die een heel groot gedeelte qua uitvoering van het beheer en onderhoud op zich neemt werken we dagelijks aan het openbaar groen. Financieel proberen we schommelingen te voorkomen en een stabiele lijn vast te houden net zoals de voorgaande jaren.

In 2023 hebben we qua circulariteit met het vrijgekomen materiaal vanuit het openbaar groen verder vorm gegeven aan de pilot Bokashi. Het blad wordt circulair verwerkt tot Bokashi en teruggebracht in de openbare ruimte. De pilot Bokashi is uitgebreid met maaisel afkomstig van extensief beheerde gras- kruidenvegetatie. In 2023 is er verder vorm gegeven aan de maaipilot en de monitoring daarvan. Meer variatie in de vegetatie en meer insecten worden zichtbaar en waargenomen.

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een ecologisch werkprotocol t.b.v. het beheer en onderhoud van het openbaar groen. We stellen dit ecologisch werkprotocol op om beter aan onze zorgplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming te kunnen voldoen. In 2024 ronden we dit ecologisch werkprotocol af. Door de pilots die we in 2023 verder vorm hebben gegeven en/of uitgebreid zijn we steeds beter in staat om het beheer en onderhoud van het openbaar groen circulair te krijgen, biodiversiteit te versterken en onze handelingen qua beheer en onderhoud beter af te stemmen op de aanwezige Flora en Fauna.

Openbare verlichting

Bij vervanging van masten en armaturen maken wij een duurzame en energiebewuste keuze. Eind 2018 heeft de raad extra budget beschikbaar gesteld voor het versneld vervangen door LED-verlichting. Vanaf 2020 zijn de eerste vervangingsprojecten uitgevoerd. Tot en met voorjaar 2023 zijn er in onder dit budget circa 1700 conventionele armaturen vervangen door LED exemplaren. In het kader van eerdere projecten waren er al circa 1600 armaturen vervangen. In totaal is er nu iets meer dan de helft van het totale areaal (6200 lampen) verLED.

In 2024 wordt met een nieuwe onderhoudsaannemer gestart met het verLEDden van de rest van het conventionele areaal. Dit wordt per dorp-/wijk verder uitgevoerd.

Civiel technische kunstwerken

Voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en complexe duikers) hebben wij een beheerplan uit 2022 met een doorkijk voor 10 jaar voor de periode 2023-2033.

In dit beheersplan is een onderhoudsregime opgenomen. Daarbij maken we verschil tussen jaarlijkse onderhoudskosten en de uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen. Kosten voor noodzakelijk groot onderhoud en/of vervangingen worden opgenomen in de komende meerjarenbegrotingen.

In 2023 is de oude spoorbrug in het fietspad van de Eibergseweg over de Groenlose Slinge vervangen door een nieuwe fietsbrug. Daarnaast is er een houten fietsbruggetje in het Flierbeekpark vervangen en is er groot onderhoud uitgevoerd aan een wandelbruggetje in het beekdal bij de ijsbaan in Lichtenvoorde.

Speelvoorzieningen

Jaarlijks wordt een onafhankelijke veiligheidsinspectie uitgevoerd naar de speeltoestellen en de directe omgeving. Elk kwartaal vinden omwille van veiligheid en functionaliteit inspecties van de speelvoorzieningen plaats. De geconstateerde gebreken worden direct hersteld zodat de toestellen aan het Attractiebesluit voldoen.

In 2023 zijn er ten aanzien van speelvoorzieningen een aantal wijzigingen. Zo heeft speeltuinvereniging De Els, maar ook De Bleek besloten om de speeltuinvereniging op te heffen. Gezamenlijk zijn we aan het kijken of we vanuit de visie 'BOS' (Bewegen Ontmoeten Spelen) een nieuwe invulling aan deze plek kunnen geven aan de Dhr. Schaepmanstraat in Lichtenvoorde en de voormalige speeltuin van De Bleek is geïntegreerd bij

in het schoolplein van Het Gele Park. Helaas merken we dat niet iedere speeltuinvereniging de onderhoudsadviezen heeft opgevolgd van afgelopen jaar. We gaan hierover in gesprek met de voorzitters. Positief om te melden is dat in 2023 opnieuw enkele speellocaties zijn opgeknapt en voorzien zijn van nieuwe speeltoestellen. Voorbeelden zijn Tongerlosestraat in Lichtenvoorde en Eschrand in Vragender. Ook in 2023 heeft de eerste Tender plaats gevonden waarbij we subsidie beschikbaar hebben gesteld aan organisaties/verenigingen voor activiteiten of investeringen die het bewegen, ontmoeten en spelen bevordert onder de verschillende doelgroepen.

Gemeentelijke gebouwen

Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is ook hier goed beheer noodzakelijk. Deze 38 gebouwen (en 4 kunstwerken) kunnen grofweg onderverdeeld worden in gebouwen voor eigen gebruik en gebouwen verhuurd aan derden. We beheren deze gebouwen volgens een meerjaren-onderhoudsplanning, als zodanig grotendeels verankerd in de meerjarenbegroting. Het kwaliteitsniveau dat we hanteren is functioneel, sober en duurzaam (kwaliteitsniveau 3 NEN 2767). Verder hanteren we de regierol en wordt de uitvoering van het beheer door derden gedaan.

Voor zover bekend zijn er geen financiële consequenties t.a.v. het beleidskader. De benodigde budgetten zijn in de begroting opgenomen. Voor een paar gebouwen is het onduidelijk wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. Hierdoor stellen we uit oogpunt van beheer gewenste vervangingen uit. Een paar gebouwen zullen (hoogstwaarschijnlijk) gesloopt gaan worden. Het verduurzamen (onder andere in het kader van Europese wetgeving EED en regionaal c.q. gemeentelijk beleid) van gemeentelijke gebouwen zal de komende jaren extra aandacht krijgen. Er is een inventarisatie gemaakt van te verwachten maatregelen. Er wordt bezien of deze werkzaamheden zo veel mogelijk in combinatie met reeds gepland onderhoud uitgevoerd kunnen worden. Extra middelen voor verduurzaming zullen verankerd moeten worden in de begroting. De beheerplannen zijn door NIBAG begin 2022 geactualiseerd en worden jaarlijks geïndexeerd. De financiële uitwerking is de grondslag voor de onderhoudsbudgetten.

Financiële uitwerking: aan onderhoud gebouwen wordt voor 2023 een bedrag uitgegeven van € 0,5 miljoen.

De reserve groot onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2023 € 3,4 miljoen.

Kengetallen

De kengetallen voor gemeentelijke gebouwen zoals opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanning betreffen 39 gebouwen (locaties) met een totaal BVO van 32.756 m² in onderhoud, bestaande uit:

- 4 gebouwen voor eigen personeel (inclusief serviceteam en villa RABO)
- 2 brandweerkazernes
- 3 gebouwen voor sport (verenigingen)
- 5 gebouwen voor recreatie (hertenkampen etc.)
- 8 gebouwen voor multifunctioneel gebruik
- 4 woningen
- 2 muziekkoepeles
- 4 overige (monumentale) gebouwen (stadstoren, stadsboerderij, Vion gebouwtjes en dodenhuisje alg. begraafplaats)

- 1 slooppand
- 4 scholen (tijdelijk)
- 2 gebouwen voor cultureel gebruik
- 4 kunstwerken + overig

Afschrijvingen

Wij hanteren voor de vervangingsinvesteringen de nota afschrijvingenbeleid.

Water

Het meeste oppervlaktewater in het bebouwde gebied is in eigendom overgedragen aan het waterschap Rijn en IJssel. Gezamenlijk met het waterschap zijn functies en eindbeelden bepaald van het oppervlaktewater. Praktische werkzaamheden worden op elkaar afgestemd in regulier overlegcyclus met het waterschap.

Het jaar 2023 was een dynamisch jaar qua water. In het voorjaar 2023 was het water hoog, waarna we 6 weken lang geen regen hebben gehad met overwegend noordoosten wind. Gevolg was dat we na 6 weken met een water tekort hadden te maken. Kijkend naar najaar 2023 hebben we te maken gehad met het natste najaar 2023 sinds jaren. Het water en de sloten stonden opnieuw goed vol. Deze extreme omstandigheden in 2023 laten zien dat ons oppervlakte watersysteem en sloten deze omstandigheden aan kunnen, maar ook dat we plekgewijs enkele knelpunten hebben waargenomen. Deze knelpunten hebben we deels opgelost en deels zal dit in 2024 verder worden opgepakt om ons watersysteem gezamenlijk met het waterschap robuust en dynamisch te houden bij dit soort weersextremen.

Paragraaf 6: Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid om de doelstellingen uit de programma's te kunnen realiseren. Transparantie van het grondbeleid is om meerdere redenen belangrijk. Niet alleen door het grote financiële belang en de risico's, maar ook in relatie tot de te halen doelstelling. Via het grondbeleid kunnen we beleidsvoornemens invullen. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van uitvoering van het grondbeleid en de actuele situatie van de totale grondexploitatie.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsinstrument. Geen doel op zichzelf, maar gereedschap om andere doelen te bereiken. Dit kunnen doelen zijn op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting of economie. In de nota grondbeleid is vastgelegd hoe wij het grondbeleid vormgeven. Kernbegrippen zijn: regie voeren, ten dienste van gemeentelijk beleid en verantwoorde risico's.

Actuele stand van zaken

In het boekjaar 2023 zijn de volgende complexen onderhanden:

Groenlo

Complex Brouwhuizen: bij dit complex is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met private partijen. Bestemmingsplan is vastgesteld in 2009. Ons aandeel is in kwantitatieve zin beperkt van omvang evenals de daaruit voortvloeiende financiële risico's. Eind 2023 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan voor Brouwhuizen fase 2 vastgesteld. De bedoeling is dat er 50 woningen komen in het gebied aan de noordkant van Groenlo. De boekwaarde bedraagt € 1.183.979.

Complex De Woerd: bestemmingsplan is vastgesteld in 2010. Het aantal woningen bedraagt 34. Kavelverkoop is gestart eind 2010. Alle kavels zijn verkocht. Het complex is in 2023 afgesloten met een verlies van € 317.481. Voor het verlies was een voorziening gevormd.

Lichtenvoorde

Complex Flierbeek fase II: Alle kavels zijn verkocht. Het complex is eind 2023 afgesloten met een winst van € 288.024.

Complex Van Ostadestraat: Door het vrijkomen van de onderwijsfunctie van de Hamalandschool aan de Van Ostadestraat kan hier een ontwikkeling van 9 sociale huur woningen worden gerealiseerd. De grond is verkocht aan de woningcorporatie. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt € 199.789. De verwachting is dat het complex eind 2024 gereed zal zijn. Er wordt een verlies verwacht van € 239.919.

Bedrijventerrein Lindebrook: Oplevering verwacht in 2026. De financiële risico's zijn gering. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt € 1.094.131. Er wordt een positief resultaat verwacht van € 1.683.353.

Lievelde

Complex Engelse Schans: bestemmingsplan is vastgesteld in 2009. Naast de gemeentelijke kavels (14) zijn er ook nog 4 kavels in particulier bezit. Alle kavels zijn verkocht. Het complex is in 2023 afgesloten met een winst van €14.874.

Complex Vossenburcht: bestemmingsplan is in 2021 vastgesteld. Er zijn 18 kavels, waarvan er 14 verkocht en geleverd zijn, 1 in optie en nog 3 te koop. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt €290.571. De verwachting is dat het complex in 2026 gereed zal zijn. Er wordt een verlies verwacht van €653.599. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd.

Mariënveld

- Complex de Boog: betreft nog 1 kavel die te koop is. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt €82.474.
- Complex Hof aan de Boog: Betreft een inbreidingslocatie voor woningbouw. Er zijn 15 kavels, die allemaal verkocht zijn. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt negatief €361.986. Verwachte oplevering in 2024 met een positief resultaat van €225.160.

Zieuwent

- Complex Zieuwent: Bestemmingsplan is vastgesteld in 2019. Het complex is in 2023 afgesloten met een verlies van €657.596. Voor dit verlies was een voorziening gevormd.

Harreveld

- Complex Looweg Harreveld: bestemmingsplan is in 2021 vastgesteld. Er zijn 12 kavels, die allemaal verkocht zijn. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt negatief €132.072. Het verwacht resultaat bedraagt negatief €66.432. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. De oplevering wordt verwacht in 2024.

Vragender

- Complex Kapelweg/Pastoor Scheepersstraat: Deze uitbreidingslocatie heeft middels participatieve wijze geresulteerd in het plan 'Kapelweg'. Het bestemmingsplan is op 5 juli 2022 vastgesteld. De boekwaarde per 31 december 20223 bedraagt €169.531. De oplevering wordt verwacht in 2026 met een verlies van €114.156. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd.

[Reservering voor risico's grondexploitatie](#)

In de staat reserves en voorzieningen voor het jaar 2023 hebben we ter afdekking van de risico's van grondexploitaties reserves gevormd (stand per 31 december 2023):

- Bestemmingsreserve Reserve grondexploitatie €529.300.

Op basis van de Nota Grondbeleid mag de reserve Bestemmingsreserve Reserve grondexploitatie maximaal €575.000 bedragen.

Voorziening voor verwachte verliezen

Voor de complexen waarbij een verlies wordt verwacht is een voorziening gevormd. De voorziening bedraagt per 1 januari 2023 €3.026.717. Het betreft de complexen Brouwhuizen, De Woerd, Zieuwent, Vossenburcht Lievelede, Harreveld Looweg, Van Ostadestraat, en Kapelweg Vragender. Door oplevering van de complexen De Woerd en Zieuwent, deels vrijval van complex Harreveld Looweg, Vossenburcht Lievelede, Kapelweg Vragender en Van Ostadestraat en door dotaties aan de voorziening in 2023 van complex Brouwhuizen bedraagt de voorziening per 31 december 2023 € 1.992.061.

De verliesvoorziening van complex Vossenburcht, complex Looweg Harreveld, Van Ostadestraat en Kapelweg Vragender zijn opgenomen tegen contante waarde. Complex Brouwhuizen is opgenomen tegen nominale waarde.

De verliesvoorziening op basis van nominale waarde van alle complexen bedraagt per 31 december 2023 € 2.042.351.

Afsluiting complexen

We ronden projectfasen gefaseerd af. Nadat deelfases in een complex gereed zijn volgt meteen de administratieve afhandeling, waardoor winstneming mogelijk is conform de nota grondbeleid.

Vanaf 1 januari 2017 moet de winst van grondexploitaties naar rato van de gerealiseerde kosten genomen.

De verwachte resultaten van de grondexploitatie:

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde in €	Genomen resultaat/verlies in €	Nog te verwachten resultaat in €	Verlies voorziening in €	Verw. oplevering
Brouwhuizen	1.183.979	500.000	968.245	968.245	2026
De Woerd	0	317.481	0	0	2023
Flierbeek fase II	0	-/- 3.463.819	0	0	2023
Lindebrook*	1.094.131	-/- 2.616.647	-/- 1.683.353	0	2026
Looweg Harreveld	-/- 132.072	66.432	66.432	65.129	2024
De Boog Marienvælde	82.474	-/- 35.918	-/- 25.024	0	2025

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde in €	Genomen resultaat/verlies in €	Nog te verwachten resultaat in €	Verlies voorziening in €	Verw. oplevering
Hof aan de Boog Mariënelde	-/- 361.986	-/- 454.530	-/- 225.160	0	2024
Engelse Schans Lievelede	0	-/- 61.422	0	0	2023
Vossenburcht Lievelede	290.571	653.599	653.599	615.901	2026
Van Ostadestraat	199.789	239.919	239.919	235.215	2024
Kapelweg Vragender	169.531	114.156	114.156	107.571	2026
Op den Bond Zieuwent	0	657.596	0	0	2023
Totaal	2.526.417	-/- 4.083.153	108.814	1.992.061	

-/- = winst

* Hierin heeft de gemeente een aandeel van 30%

De verliesvoorziening van Complex Vossenburcht, Complex Looweg Harreveld, Van Ostadestraat en Kapelweg zijn opgenomen tegen contante waarde. De nominale waarde per 31 december 2023 bedraagt respectievelijk €653.599, €66.432, €239.919 en €114.156.

[Gronden gepresenteerd onder materiële vaste activa](#)

Met de nieuwe BBV-voorschriften mogen niet-actieve grondexploitatiecomplexen per 1 januari 2016 niet meer onder de grondexploitaties geboekt worden, maar moeten gepresenteerd worden onder de materiële vaste activa.

Het betreft de volgende complexen:

- Complex Flierbeek fase III (Flierbos): Door toenemende behoefte aan woningbouw in Lichtenvoorde wordt de locatie Flierbeek fase III ontwikkeld voor woningbouw. Er is een eerste visie uitgewerkt waarbij ruimte is voor ongeveer 50 á 60 woningen voor alle doelgroepen. Het plan voorziet in particuliere kavelbouw, maar

ook in betaalbare huurwoningen en ruime gezinswoningen. Verachting is dat het plan in 2024 wordt vastgesteld.

- Voormalige Regenboogschool: door het samenvoegen van de Regenboogschool met 't Hof is het pand aan de Planetenstraat leeg komen te staan. Op deze locatie zullen 16 woningen gebouwd door een projectontwikkelaar. Verwachting is dat begin 2024 zal worden gestart met de bouw van de woningen.
- Richterspoort:: op deze locatie worden 2 gebouwen met 39 huur en koopappartementen gebouwd. Dit wordt ontwikkeld door een projectontwikkelaar. Bestemmingsplan is in november 2023 vastgesteld. Verwachting is dat in 2024 kan worden begonnen met de bouw.
- Voormalige Pastoor van Arsschool: door het samenvoegen van een aantal scholen in het nieuwe IEKC , is de pastoor van Arsschool aan de Aaltenseweg leeg komen te staan.
- Voormalige Jozefschool: door het samenvoegen van een aantal scholen in het nieuwe IEKC aan de Varsseveldseweg, is de Jozefschool aan de Schatbergstaat leeg komen te staan. Deze locatie zal door middel van een CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) worden ontwikkeld.
- Oude Papendijk: deze locatie is in 2023 aangekocht met het doel hier in de toekomst een nieuwe woonwijk te realiseren.

Overige gronden

De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt € 550.430.

- Voormalig gezondheidscentrum: op dit terrein heeft de Welkoop uit Zieuwent in 2016 een winkel gebouwd. De grond is in erfpacht uitgegeven. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt € 198.000.

Paragraaf 7: Lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van onze algemene dekkingsmiddelen.

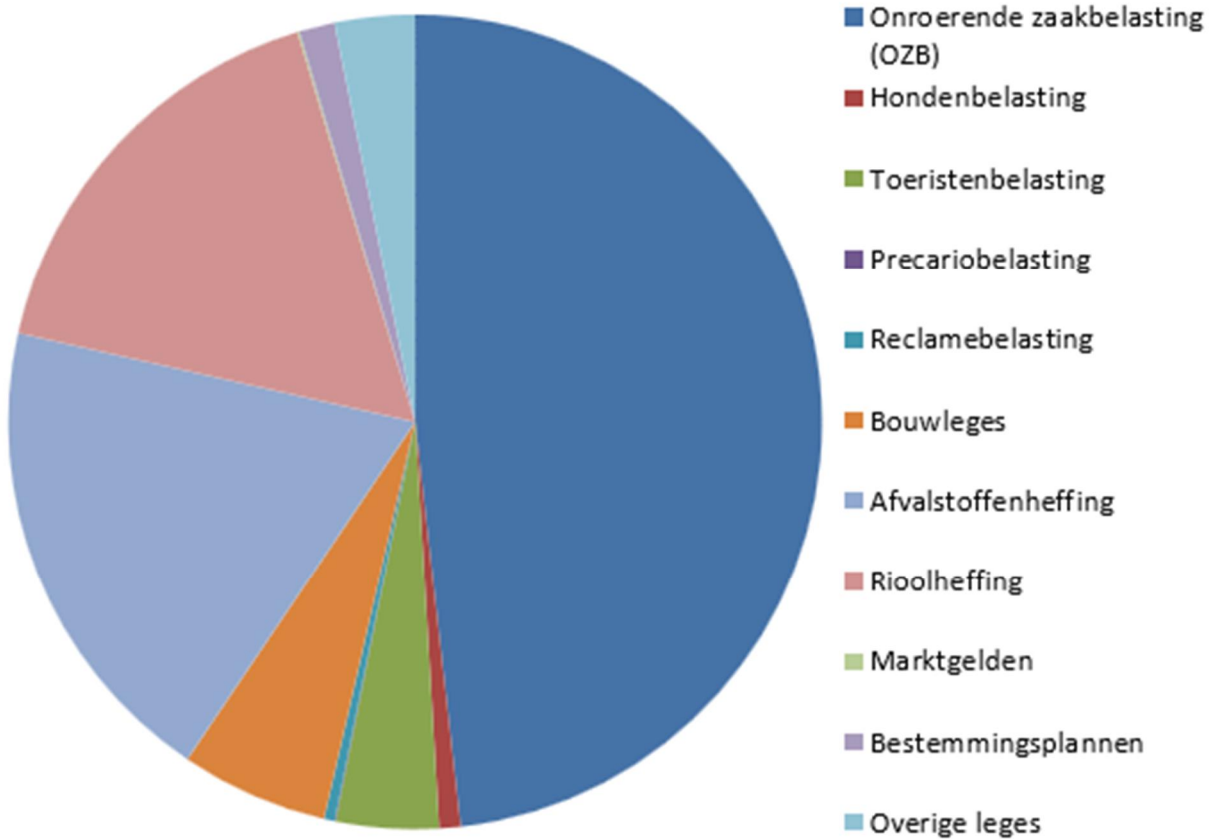
Overzicht lokale heffingen

De lokale heffingen bestaan uit belastingen en heffingen. De belastingen moeten de algemene uitgaven van de gemeente dekken en zijn in principe vrij besteedbaar. De heffingen dekken de kosten die wij maken voor individuele dienstverlening aan de burger (bijvoorbeeld rioolheffing en afvalstoffenheffing). Die zijn dus niet vrij besteedbaar.

In de jaarrekening 2023 hebben wij de werkelijke bedragen opgenomen voor de heffingen. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van de begroting 2023 en jaarrekening 2022 vermeld (x € 1.000).

Omschrijving	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Onroerende zaakbelasting (ozb)	6.717	7.007	6.995
Hondenbelasting	115	115	114
Toeristenbelasting	883	700	934
Precariobelasting	10	6	5
Reclamebelasting	60	59	60
Bouwleges	972	518	509
Afvalstoffenheffing	2.640	2.770	3.044
Rioolheffing	2.415	2.659	2.463
Marktgelden	11	19	17
Bestemmingsplannen	294	258	163
Overige leges	386	373	445

Totaal	14.503	14.484	14.449
---------------	---------------	---------------	---------------

Tarievenbeleid

Voor diverse lokale heffingen gelden wettelijke voorschriften. Zo geldt bij heffingen dat de opbrengst maximaal 100% van de kosten mag bedragen. Voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de overige lokale heffingen mogen de opbrengsten van de totale legesverordening de kosten niet overschrijden.

Algemene uitgangspunten

Onze heffingen zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid. De tarieven van de lokale heffingen worden jaarlijks gecorrigeerd met het inflatiepercentage. Voor het jaar 2023 gingen we uit van een inflatiecorrectie van 2%.

Kostendekkende tarieven

Voor de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing geldt het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid, inclusief omzetbelasting. De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing stellen we jaarlijks vast op basis van de verwachte kosten. De werkelijke kosten kunnen dus afwijken. Bij het samenstellen van de jaarrekening moet blijken of de heffingen correct zijn vastgesteld en verrekenen we eventuele verschillen.

Deze verschillen nemen we bij de eerstvolgende begroting mee in de berekening van de voorgestelde tarieven voor dat begrotingsjaar. Voor het rioolrecht is voor 2023 besloten tot een reductie van het tarief waarbij het tekort gedekt wordt door een onttrekking uit de reserve riolering.

Toerekening overhead

De overheadkosten rekenen we naar rato van de bestede formatie wat betrekking heeft op het taakveld. We hanteren de volgende overheadkosten: automatisering, huisvesting, overige personeelskosten, financiën en archief. Dit delen we door het aantal fte van de gehele organisatie. De overige overheadkosten rekenen we naar rato van het aandeel in de begrote lasten voor mutaties reserves gedeeld door het aantal fte. Het toegerekende bedrag voor overhead is het bedrag per fte vermenigvuldigd met inzet fte per taakveld.

Leges

De tarieven van de leges zijn opgenomen in de legesverordening die in december 2022 is vastgesteld. Om u inzicht te geven zijn de werkelijke lasten en opbrengsten per hoofdstuk weergegeven volgens de legesverordening. In deze tabel zijn geen overheadkosten gerekend. Simpelweg omdat wij niet kunnen garanderen dat deze kosten ook daadwerkelijk zijn toe te rekenen op hoofdstuk- en titelniveau en op een totaalniveau van de opbrengsten van de leges. Daarbij hebben veel hoofdstukken een te bescheiden omvang en staan daar ook geen opbrengsten tegenover.

Ook zijn niet alle personele lasten meegenomen. Wij werken niet met een urenregistratie en uren voor bijvoorbeeld bezwaar, handhaving en beleidsvorming moeten buiten de leges worden gehouden. Om die reden hebben wij bij de titels alleen de salarislasten vermeld voor de medewerkers burgerzaken (titel 1), vergunningverleners bouwen (titel 2) en vergunningverleners voor horeca en APV (titel 3). De conclusie is dat onze leges minder dan 100% kostendekkend zijn.

Hoofdstuk	Omschrijving	Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)	Saldo (x € 1.000)
Titel 1	Algemene dienstverlening	-601	0	-601
1.	Burgerlijke stand	- 17	34	17
2.	Reisdocumenten, rijbewijzen en overige leges	-277	282	5
3.	Verstrekking uit het kiezersregister	0	0	0
4.	Verstrekking ogv Wet Bescherming persoonsgegevens	0	0	0
5.	Vastgoedinformatie	0	0	0

6.	Overige publiekszaken	0	0	0
7.	Gemeentearchief	0	0	0
8.	Markten	-27	17	-10
9.	Winkeltijdenwet	0	0	0
10.	Kansspelen	0	0	0
11.	Kabels en leidingen	-140	432	292
12.	Verkeer en vervoer	0	5	5
13.	Leegstandwet	0	0	0
14.	Diversen	-59	65	6
Titel 2	Omgevingsvergunning	-2.130	837	-1.293
	Totaal	-3.251	1.672	-1.579

Ontwikkeling van de divers lokale heffingen

Onroerendezaakbelasting

Onze belangrijkste autonome inkomstenbron is de onroerendezaakbelasting. De waarde van het onroerend goed vormt de basis voor de belastingheffing. De hoogte van de OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

OZB	2022	2023
OZB-eigenaren woningen	0,133%	0,123%
OZB-eigenaren niet woningen	0,185%	0,187%
OZB-gebruikers niet woningen	0,154%	0,156%

Afvalstoffenheffing

De kosten voor het ophalen en verwerken van de afvalstromen van de huishoudens mogen wij doorberekenen aan onze burgers. De afvalstoffenheffing gebeurt volgens het Diftar. Diftar staat voor: geDIFferentieerd TARief afvalstoffenheffing; de vervuiler betaalt. Diftar betekent in de praktijk dat elk huishouden een basisbedrag betaalt. Daarnaast betalen de inwoners voor de hoeveelheid afval die zij aanbieden.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing (x €1.000)	
Kosten taakveld 7.3 afval, incl. omslagrente	€ 2.634
Inkomsten taakveld 7.3 afval, excl. heffingen	€ 362
Netto kosten taakveld 7.3 afval	€2.272
Toe te rekenen kosten	€ 125
Overhead	€ 34
BTW	€ 530
Totale kosten	€2.961
Opbrengst heffingen	€ 2.879
Dekkingspercentage	97,2%

Tabel 2.12 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

De toegerekende kosten bestaan uit kwijtschelding, 50% aan servicekosten voor de administratieve verwerking van de aanslagoplegging en 20% van de kosten van het straatvegen i.v.m. zwerfafval.

Ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing		
Afvalstoffenheffing	2022	2023
Vastrecht	€ 195,50	€ 205,00
Tarief per lediging (container)	€ 5,84	€ 5,84
Tarief per lediging (zak)	€ 1,20	€ 1,20

Tabel 2.13 Ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing

Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing mogen we een belasting heffen ter bestrijding van de kosten voor de gemeente die verbonden zijn aan:

- De inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater in een IBA
- De inzameling transport en verwerking van afvloeiend hemelwater
- Het treffen van maatregelen om de nadelige gevolgen van de grondwaterstand te beperken

We mogen deze heffing aan de gebruikers van het riool opleggen. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De aanslagoplegging en incasso is uitbesteed aan Vitens.

Berekening van kostendekkendheid rioolheffing (x €1.000)	
Kosten taakveld 7.2 riolering, incl. omslagrente	€ 3.041
Inkomsten taakveld 7.2 riolering, excl. heffingen	€ 2
Netto kosten taakveld 7.2 riolering	€ 3.039

Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 63
BTW	€ 740
Totale kosten	€ 3.842
Opbrengst heffingen	€ 2.464
Dekkingspercentage	64,13%

Tabel 2.14 Kostendekkendheid rioolheffing

De toegerekende kosten bestaat voor een deel uit straatvegen en kwijschelding.

Straatvegen doen we om drie redenen:

1. Voor het transporten van afvloeiend hemelwater
2. Het opruimen van zwerfvuil (zowel vanuit functionele als vanuit esthetische redenen)
3. Onkruidbestrijding (we willen geen ongewenste kruiden en grassen in de goot).

Een exacte verdeling tussen de drie redenen is niet te bepalen, maar omdat wij een groene gemeente zijn, is het aandeel bladafval en ongewenste kruiden relatief wat groter dan het zwerfvuil. Bladafval en ongewenste kruiden verstopt de kolken van het rioolstelsel en veroorzaakt gladheid en daarom weegt die functie zwaarder mee. Op grond van bovenstaande inschatting rekening wij 40% toe aan de rioolheffing, 40% aan wegenonderhoud en 20% aan de afvalstoffenheffing.

Ontwikkeling tarieven rioolheffing		
Rioolheffing	2022	2023
Tarief per m ³	€ 1,40	€ 1,45

Tabel 2.15 Ontwikkeling tarieven rioolheffing

Hondenbelasting

Wij mogen hondenbelasting opleggen. De opbrengst van de hondenbelasting is bestemd voor de algemene middelen. Dit betekent dat we de belasting niet specifiek hoeven besteden aan doelen die van tevoren zijn vastgesteld. Wij hebben voor de hondenbelasting een progressief tarievenstelsel vastgesteld, waarbij hondeneigenaar met meer dan één hond een hoger bedrag per hond betaalt.

Ontwikkeling tarieven hondenbelasting		
Hondenbelasting	2022	2023
Eén hond	€ 56,02	€ 57,14
2 ^e en elke volgende hond, per hond	€ 86,93	€ 88,66
Kenneltarief	€ 219,97	€ 224,37

Tabel 2.16 Ontwikkeling tarieven hondenbelasting

Toeristenbelasting

Wij heffen vergoeding voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding door personen die niet in de gemeente woonachtig zijn. De belasting wordt opgelegd aan degene die gelegenheid biedt tot verblijf.

Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting		
Toeristenbelasting	2022	2023
Per persoon per overnachting	€ 1,36	€ 1,39

Tabel 2.17 Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel staat wat een gemiddeld huishouden in de gemeente Oost Gelre in 2023 (en 2022) aan gemeentelijke heffingen heeft betaald.

Gezin wonend in een eigen huis (waarde €230.000) en één hond

	Situatie 2022	Situatie 2023
Onroerende zaakbelasting	€ 377,54	€ 385,05
Hondenbelasting	€ 56,02	€ 57,14
Afvalstoffenheffing (gemiddeld aantal ledigingen)	€ 213,50	€ 223,00
Rioolrecht (bij een verbruik van 120 m ³)	€ 168,00	€ 198,00
Totaal	€815,06	€863,19

Gezin wonend in een huurhuis en één hond

	Situatie 2022	Situatie 2023
Hondenbelasting	€ 56,02	€ 57,14
Afvalstoffenheffing (gemiddeld aantal ledigingen)	€ 213,50	€ 223,00
Rioolrecht (bij een verbruik van 120 m ³)	€ 168,00	€ 198,00

Gezin wonend in een huurhuis en één hond		
Totaal	€437,52	€478,14

Tabel 2.18 Situatie lokale lastendruk gemiddeld huishoudens

De belastingdruk per inwoner is het totaal van de opbrengsten van de onroerendezaakbelasting, rioolrechten en afvalstoffenheffing gedeeld door het totaal aantal inwoners. Onderstaand overzicht geeft het verloop over de jaren 2019 t/m 2023 van de omringende gemeenten.

Belastingdruk per inwoner (in €)	2019	2020	2021	2022	2023
Aalten	281	287	311	318	326
Berkelland	416	396	458	420	479
Bronckhorst	414	456	477	452	461
Montferland	387	405	427	429	454
Oost Gelre	334	387	377	412	437
Oude IJsselstreek	377	422	402	414	424
Winterswijk	407	432	438	441	464

Tabel 2.19 Belastingdruk per inwoner

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Wij zijn bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. Bij ons is het kwijtscheldingsbeleid van toepassing op de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. We passen het meest ruime kwijtscheldingsbeleid toe en verlenen automatisch kwijtschelding aan bijstandsgerechtigden.

In 2023 hadden we 230 automatische kwijtscheldingen. Daarnaast hebben we 127 verzoeken om

kwijtschelding ontvangen. Van deze 127 verzoeken hebben we 20 aanvragen afgewezen, 2 gedeeltelijk toegekend en de rest volledig toegekend.

Kwijtschelding		
	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023
Verleende kwijtschelding	€ 112.551	€ 113.743
Aantallen	339	357

Tabel 2.20 Kwijtschelding

Paragraaf 8 : Wet Open Overheid

Wet open overheid

Vanaf 1 mei 2022 vervangt de Woo de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het uitgangspunt van de Woo is dat overheidsinformatie openbaar en goed vindbaar is. Er is een werkgroep samengesteld in het kader van de Wet Open Overheid. Het college heeft opdracht gegeven tot het opstellen van een implementatieplan voor de invoering van de Woo.

De werkgroep komt samen met Bureau Daadkracht tot een implementatieplan voor de gemeente Oost Gelre. Dit implementatieplan wordt in 2024 opgeleverd.

In 2023 zijn er 21 WOO verzoeken bij de gemeente ingediend.

Kerngegevens

Inwoners

Het aantal inwoners is gestegen ten opzichte van 2022. De leeftijdsopbouw van de gemeente Oost Gelre ontwikkelt de komende jaren naar minder jongeren en meer ouderen.

A. Sociale structuur	Rekening 2023	Rekening 2022
Aantal inwoners	29.969	29.846
Waarvan:		
Van 0 - 4 jaar	1.430	1.367
Van 5 – 19 jaar	4.658	4.737
Van 20 - 64 jaar	16.553	16.649
Van 65 jaar en ouder	7.328	7.093
<i>Wet werk en bijstand (Wwb)</i>		
Personen < 21 jaar	15	11
Personen < 65 jaar	264	253
Langdurige loonkostensubsidie	43	
Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (I.O.A.Z.) en werknemers (I.O.A.W.)	13	13
Aantal werknemers in sociale werkgemeenschappen	190	206

Fysieke structuur

B. Fysieke structuur	Rekening 2023	Rekening 2022
<i>Oppervlakte gemeente</i>	10.992 ha	10.992 ha
Waarvan:		
Binnenwater	51 ha	51 ha
Historische stads-of dorpskern	9 ha	9 ha
Aantal woonruimten	12.960	12.960
<i>Oppervlakte van de wegen in km*.</i>		
Verharde wegen asfalt	1.428.538 m2	1.428.538 m2
Verharde wegen elementen	1.255.304 m2	1.255.304 m2
Onverhard	254.956 m2	254.956 m2

* Aantallen zijn gewijzigd door bijgewerkt beheerpakket, controle moet nog plaatsvinden

Financiële structuur

C. Financiële structuur	2023 (x €1.000)	2022 (x €1.000)
Gewone uitgaven	90.353	78.800
Kapitaaluitgaven (investeringen)	14.123	11.354
Opbrengst Belastingen 1)	13.446	12.830
Algemene uitkering gemeentefonds	60.062	57.804
Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	132.030	124.152
Eigen financieringsmiddelen	54.665	49.493
Vaste schuld	68.355	68.872

1) Onroerendezaakbelastingen/ hondenbelasting/ toeristenbelasting/ precarierecht/ afvalstoffenheffing/ rioolheffing/reclamebelasting.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten over het jaar
2023

(x €1.000)	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie jaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Omschrijving programma									
1. Wonen	7.236	16.278	-9.042	9.283	21.488	-12.205	9.581	19.291	-9.710
2. Welzijn	6.098	43.107	-37.009	12.012	51.802	-39.790	12.860	50.288	-37.428
3. Werken	1.213	1.504	-291	1.496	1.925	-429	2.806	2.017	789
4. Dienstverlening	490	6.148	-5.658	822	6.638	-5.816	1.305	6.617	-5.312
Algemene dekkingsmiddelen	64.361	683	63.678	67.031	805	66.226	68.853	794	68.059
Overhead	15	11.426	-11.411	18	11.653	-11.635	119	11.383	-11.264
Heffing Vennootschapsbelasting	-	30	-30	-	101	-101	-	-37	37
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten *	79.413	79.176	237	90.662	94.412	-3.750	95.524	90.353	5.171
Mutaties reserves									
Programma 1	270	-	270	2.106	-	2.106	724	840	-116
Programma 2	115	-	115	2.116	495	1.621	685	1.785	-1.100
Programma 3	-	-	-	258	-	258	143	-	143
Programma 4	867	788	79	9.458	8.597	861	8.692	6.793	1.899
Gerealiseerde resultaat	80.665	79.964	701	104.600	103.504	1.096	105.768	99.771	5.997

* In de "Raming begrotingsjaar voor wijziging" zijn per programma zowel de structurele als de incidentele baten en lasten opgenomen. In de programmabegroting van 2023 zijn deze separaat weergegeven.

Onvoorzien/Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves/Incidentele baten en lasten

Onvoorzien

Het saldo onvoorzien in de primitieve begroting 2023 van €66.600 betreft het structurele onvoorziene bedrag van €2,25 per inwoner.

Het werkelijke saldo van onvoorzien voor het jaar 2023 is nihil.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

x €1.000	Toevoeging	Onttrekking
Bespaarde rente	834	585
Programma 1, bijdrage projecten LOP		11
Programma 2, afschrijving en rente school Flierbeek en Hamalandschool		128
Programma 4, dotatie groot onderhoud gebouwen	280	
Totaal	1.114	724

De structurele mutaties zijn de bespaarde rente en dekking kapitaallasten investeringen. Tot de structurele mutaties rekenen we ook het groot onderhoud gebouwen. Dit fluctueert jaarlijks.

Incidentele baten en lasten

Wij hebben geen staat van incidentele lasten en baten opgesteld. Deze uitgaven en inkomsten hebben wij verantwoord in de diverse programma's. De incidentele baten en lasten zijn in de begroting niet separaat weergegeven. Gedurende het jaar 2023 zijn extracomptabel de incidentele baten en lasten bijgehouden. De belangrijkste incidentele lasten en baten zijn opgenomen in de toelichting op de incidentele lasten en incidentele baten.

Toelichting incidentele lasten

Programma	Omschrijving lasten	Bedrag (x €1.000)
2	Vorbereidingskosten sporthal Marianum	71
2	Meerkosten energie openbare zwembaden	154
2	Tijdelijke opvang statushouders locatie Flierbeek	915
2	Kosten opvang Oekraïners	1.978
2	Energietoeslag 2023	1.109
4	Extra verkiezing Tweede Kamer	53
	Totaal bedrag incidentele lasten	4.280

Toelichting incidentele lasten

Programma 2

- Een deel van de voorbereidingskosten voor de nieuw te bouwen sporthal in Groenlo bij het Marianum zijn in 2023 afgeboekt. Deze kosten hebben geen betrekking op het nieuwe plan voor de bouw van de sporthal.

- Er is een specifieke uitkering ontvangen voor de meerkosten energie van openbare zwembaden. Deze ontvangen middelen zijn doorbetaald aan de openbare zwembaden op basis voor de meerkosten energie die de zwembaden gehad hebben in 2022 en 2023.
- Er zijn tijdelijk statushouders opgevangen op locatie Flierbeek in Lichtenvoorde. De opvang is beëindigd per 1 september 2023.
- De gemeente vangt Oekraïense ontheemden op. Deze kosten worden door het Rijk gecompenseerd.
- De energietoeslag is ook in 2023 van kracht. De uitvoering hiervan is gedaan door Fijnder.

Programma 4

- In 2023 is het kabinet gevallen. Er zijn in november 2023 extra verkiezingen geweest voor de Tweede Kamer.

Toelichting incidentele baten

Programma	Omschrijving baten	Bedrag (x €1.000)
1	Bijdrage Rijkswaterstaat onderhoud wegen	400
2	Teruggaaf beschermd wonen 2022	495
2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	2.816
2	Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden	154
2	Tijdelijke opvang statushouders locatie Flierbeek	1.209
2	Energietoeslag 2023	714
4	Verkoop gronden	71
4	Verkoop gemeentelijke woning Harreveld	164
4	Bijdrage provincie/derden complex Zieuwent	131

Overhead	ZW uitkering	85
Overhead	Vrijval pensioenvoorziening	198
	Totaal bedrag incidentele baten	6.437

Incidentele baten

Programma 1

- In 2023 is er vanuit Rijkswaterstaat een bijdrage ontvangen voor het toekomstig onderhoud van wegen.

Programma 2

- Er is een afrekening ontvangen van bescherm wonen 2022 vanuit centrumgemeente Doetinchem.
- Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne zijn middelen ontvangen van het Rijk.
- Vanuit het Rijk zijn in 2023 middelen ontvangen voor de meerkosten energie bij openbare zwembaden.
- In oktober 2023 heeft de Eerste Kamer besloten ook voor 2023 de energietoeslag toe te kennen. De gemeente heeft hier aanvullende middelen voor ontvangen.
- Voor de tijdelijke opvang voor statushouders op locatie Flierbeek in Lichtenvoorde zijn middelen ontvangen. Deze opvang is per 1 september 2023 gestopt. Per saldo over 2022 en 2023 is de tijdelijke opvang budgettair neutraal. In 2022 ontstond er een negatief saldo in de jaarrekening en in 2023 ontstaat er een positief saldo in de jaarrekening op dit onderdeel.

Programma 4

- De incidentele baten bestaan uit verkoop van gronden.
- In 2023 is er een gemeentelijke woning in Harreveld verkocht.
- Vanuit de provincie is er een transitiesubsidie ontvangen voor het appartementencomplex in Zieuwent.

Overhead

- ZW-uitkeringen als gevolg van zwangerschap beschouwen we als incidentele baten.
- In 2023 is een vrijval uit de pensioenvoorziening van de wethouders gedaan. Dit geeft een incidentele baat in 2023.

Balans per 31 december

ACTIVA (x €1.000)	Ultimo 31-12-2023	Ultimo 31-12-2022
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	9.298	8.325
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	9.298	8.325
<i>Materiële vaste activa</i>	110.467	103.419
Investerings met economisch nut		
- gronden uitgeven in erfpacht	18.980	19.444
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.021	20.536
- overige investeringen met een economisch nut	41.110	38.634
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	30.356	24.805
<i>Financiële vaste activa</i>	12.265	12.391
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	482	482
- gemeenschappelijke regelingen	43	43
- Leningen aan:		
- deelnemingen	-	-
- Overige langlopende leningen u/g	11.740	11.866
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Totaal vaste activa	132.030	124.135
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	534	17
- Grond- en hulpstoffen:		
- Voorraad gronden	-	-
- Onderhanden werk, waaronder gronden in expl.	534	17
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	8.046	6.415
- <i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	6.914	5.246

- Overige vorderingen	1.132	1.169	
<i>Liquide middelen</i>		98	538
- Kassaldi	1	1	
- Banksaldi	97	537	
<i>Overlopende activa</i>		7.550	8.705
- Van Het Rijk ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-	
- Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	197	-	
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.353	8.705	
Totaal vlottende activa		16.228	15.675
Totaal-generaal		148.258	139.810
Verlies vennootschapsbelasting 2023		200	-

PASSIVA	Ultimo	
	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	54.665	49.493
- Algemene reserve	35.027	29.745
- Bestemmingsreserves	13.641	11.939
- Gerealiseerde resultaat (nog te bestemmen resultaat)	5.997	7.809
<i>Voorzieningen</i>	10.188	11.303
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.168	4.480
- Voorziening ter egalisering van kosten	20	6.823
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	68.356	68.872
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	68.343	68.859
- door derden belegde gelden	13	13
Totaal vaste passiva	133.209	129.668
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	3.616	1.368
- Banksaldi	-	-
- Overige schulden	3.616	1.368
<i>Overlopende passiva</i>	11.433	8.774
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.696	5.464
- Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen	5.737	3.310
Totaal vlottende passiva	15.049	10.142
Totaal-generaal	148.258	139.810

Gewaarborgde geldleningen

29.706

40.192

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Wij hebben de jaarrekening opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat bepalen we op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Met verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar houden we rekening als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen nemen we op als baten op het moment waarop het dividend uitgekeerd (ontvangen) wordt.

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden of overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening en nemen we ook verder geen verplichting op. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moeten we wel een verplichting vormen.

Waarderingsgrondslagen

rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 december 2023 door de raad is vastgesteld;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 2.991.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa waarderen we tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling schrijven we in maximaal 5 jaar af. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen schrijven we in één keer af.

Bijdragen aan activa van derden activeren we als ze individueel een bedrag van € 10.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

[In erfpacht uitgegeven gronden](#)

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij te gunste van het resultaat.

[Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en overige investeringen met economisch nut](#)

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs zijn de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kan worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen we op de desbetreffende investering in mindering. In die gevallen schrijven we het saldo af.

We schrijven slijtende investeringen in de verwachte gebruiksduur vanaf het moment van ingebruikneming lineair af. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) schrijven we niet af. Bij de waardering houden we in voorkomende gevallen rekening met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Dergelijke afwaarderingen nemen we terug als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Op 18 december 2018 heeft de raad de nota afschrijvingsbeleid vastgesteld. Op basis van deze nota zijn de afschrijvingen in de staat van investeringen vastgesteld. In grote lijnen hanteren we de volgende afschrijvingen:

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling, agio en disagio schrijven we in maximaal 5 jaar af.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen brengen we direct ten laste van de exploitatie.
3. Investerings met een aanschafprijs onder de € 10.000, worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van het resultaat gebracht. Aanschaf van overige materiële vaste activa zoals laptops, tablets, smartphones, bureaustoelen en klein inventaris wordt ten laste van het resultaat gebracht.
4. De materiele vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, schrijven we lineair af in een termijn die gelijk staat met de technische of economische levensduur. We hanteren de volgende afschrijvingstermijnen:
 - a. 40 jaar: gebouwen;
 - b. 30 jaar: rioleringen;
 - c. 10 jaar: vervoermiddelen;
 - d. 15 jaar: technische installaties;
 - e. 10 jaar: overige materiële vaste activa;
 - f. 5 jaar: software;
 - g. 25 jaar: grond, weg en waterbouwkundige werken;
 - h. 20 jaar: openbare verlichting;
 - i. niet: gronden en terreinen.

Indien de werkelijk verwachte levensduur korter is dan de levensduur zoals opgenomen in de nota afschrijvingsbeleid, wordt afgeschreven op basis van de verwachte levensduur.

[Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut](#)

In overeenstemming met de verordening ex artikel 212 van de gemeentewet activeren we infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken en schrijven we ze af in 25 jaar. De ondergrond van deze werken beschouwen we daarbij als integraal onderdeel van het werk (en dus ook afgeschreven).

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Voorraad handelsgoederen

De voorraad handelsgoederen wordt gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen waarderen we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid hebben we een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de gemaakte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De in 2023 gehanteerde sterftetafel is GBM/GBV 16-21 en rekenrente 3,16%. In 2022 bedroeg de gehanteerde sterftetafel GBM/GBV 15-20 en rekenrente 2,472%.

De voorziening van derden bekleemde gelden is gevormd door middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €2.991.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Toelichting per programma

Programma 1: Wonen

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	17.726	21.491	19.291	2.200
Baten	-6.872	-9.009	-8.545	-463
Onttrekkingen	-25	-275	-1.036	761
Stortingen	3	3	0	3
Gerealiseerd resultaat	10.827	12.205	9.710	2.495

In onderstaande tabel leest u de belangrijkste afwijkingen van Programma 1 Wonen:

Programma 1 Wonen	Resultaat x €1.000
2.1 Verkeer en vervoer: levering percelen N312, hogere opbrengsten AGV schadeverhaal, hogere opbrengst herstraatvergoeding door energietransitie legt netbeheerder fors meer infrastructuur aan. Daarnaast zijn er verschillende subsidies ontvangen (o.a. kruising Hameland Lievelede, kantmarkering fietspad).	V 720
5.5 Cultureel erfgoed: Met Waterschap Rijn en IJssel is gestart met planvorming voor de buitenzijde. De plannen zijn gereed en kunnen worden gepresenteerd. Het Waterschap heeft inmiddels de grondaankoop gedaan en de verwachting is daarom dat een groot deel van de uitvoering in 2024 en 2025 plaats zal vinden. Daarnaast zal ook een deel in 2026 plaats gaan vinden nadat de planvorming omtrent de Molenberg gereed is.	V 453
7.2 Riolering: De lagere baten rioolheffing en hogere kapitaallasten hebben geleid tot een vrijval van de reserve riolering.	V 878
7.3 Afval: Afvalstofheffing heeft meer inkomsten opgebracht dan begroot. Dit komt deels door toename van het aantal containers waardoor meer afval is ingezameld.	V 164
7.4 Milieubeheer: Er is minder gebruik gemaakt van de beschikbare regelingen en middelen voor hoge energiekosten, in totaliteit €225.000. Dit geldt voor alle geledingen, zowel inwoners, verenigingen, maatschappelijke instellingen als ook door bedrijven.	V 225
7.4: Milieubeheer: Aanvraag voor een bijdrage uit het provinciale winterfonds is gehonoreerd met een bedrag van €140.000. Betreffende bedrag is eind 2023 beschikbaar.	V 140
8.1 Ruimtelijke ordening: in 2023 hebben we ons voorbereid op de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking is getreden. Dit vroeg om de nodige extra inspanning.	N 216
Subtotaal	V 2.364
Overig	V 131
Totaal	V 2.495

Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV2.1	2.1 Verkeer en vervoer	5.205	5.301
TV5.5	5.5 Cultureel erfgoed	373	757
TV5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.890	2.838
TV7.2	7.2 Riolering	2.819	3.133
TV7.3	7.3 Afval	2.632	2.684
TV7.4	7.4 Milieubeheer	3.179	4.707
TV8.1	8.1 Ruimte en leefomgeving	1.292	1.182
TV8.3	8.3 Wonen en bouwen	900	890
Gerealiseerd resultaat		19.291	21.491

Baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV2.1	2.1 Verkeer en vervoer	-1.045	-421
TV5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2	-1
TV7.2	7.2 Riolering	-2.472	-2.666
TV7.3	7.3 Afval	-3.241	-3.130
TV7.4	7.4 Milieubeheer	-947	-1.850
TV8.1	8.1 Ruimte en leefomgeving	-163	-258
TV8.3	8.3 Wonen en bouwen	-674	-683
Gerealiseerd resultaat		-8.545	-9.009

Programma 2: Welzijn

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	44.860	51.802	50.288	1.514
Baten	-6.098	-12.012	-12.860	848
Gerealiseerd resultaat	38.763	39.790	37.428	2.362

In onderstaande tabel leest u de belangrijkste afwijkingen van programma 2 Welzijn:

Programma 2 Welzijn	Resultaat x €1.000	
4.2 Onderwijshuisvesting: De sloopwerkzaamheden van twee basisscholen in Lichtenvoorde zijn niet uitgevoerd. Het bedrag zal daarom worden overgeheveld naar 2024.	V	80
4.2 Onderwijshuisvesting: De vergoeding voor bekostiging van de huisvesting voor SG. Harreveld hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt door een stijgende indexering vanuit de decembercirculaire wat als basis wordt gebruikt voor de bepaling voor de vergoeding voor SG. Harreveld.	N	80
4.2 Onderwijshuisvesting: De afwaardering van twee basisscholen in Lichtenvoorde heeft niet plaatsgevonden doordat de gebouwen er nog staan. Nadat de scholen zijn gesloopt, zal de afwaardering plaatsvinden. Het bedrag zal daarom worden overgeheveld naar 2024.	V	717
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken: De kosten voor het vervoer van ZOOV leerlingenvervoer zijn harder gestegen vanwege de gestegen kosten van vervoer. Daarnaast is de huur voor het gebruik de gymzalen hoger uitgevallen door hogere energielasten.	N	124
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: De kosten van de opvang van Oekraïners zijn lager dan de vergoeding die is ontvangen vanuit het Rijk. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag te reserveren in een bestemmingsreserve om toekomstige uitgaven voor de uitvoering van beleid en huisvesting voor vluchtelingen, statushouders en arbeidsmigranten op te kunnen vangen.	V	581
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Er is een opvangplek gecreëerd voor statushouders aan de Flierbeek. De opvanglocatie is beëindigd in 2023 voor statushouders. Het negatieve resultaat vanuit 2022 en het positieve resultaat van 2023 leiden per saldo tot een budgettair neutraal project.	V	290
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Het onderzoek naar de realisatie van MFA in de kleine kernen is nog niet volledig afgerond in 2023. Het budget wordt overgeheveld naar 2024.	V	100
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Vanaf 2023 is het Integraal zorgakkoord van kracht. De gemeente heeft hiervoor middelen ontvangen vanuit centrumgemeente Doetinchem. De kosten die de gemeente heeft gemaakt voor de Stadskamer zijn ten laste gebracht van de IZA gelden. Hierdoor ontstaat er een voordelig saldo.	V	200
6.2 Wijkteams: In 2023 is er vanuit het Rijk geld ontvangen in het kader van de Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De kosten van het Preventie Platform Jeugd en een deel van de kosten van Yunio konden ten laste komen van deze rijksmiddelen. Hierdoor ontstaat er een positief saldo.	V	115
6.2 Wijkteams: Als gevolg van personele bezettingsproblemen en een huisartsenpraktijk die niet meer deelneemt, zijn de kosten voor de praktijkondersteuners bij de huisarts lager dan begroot.	V	50
6.3 Inkomensregelingen: Het uitkeringsbestand is nauwelijks gegroeid in 2023. Er was wel een toename van 2% begroot. Dit levert een voordeel op ten opzichte van de begroting. Daarnaast vallen de kosten van Fijnder lager uit, door het niet volledig in kunnen vullen van openstaande vacatureruimte.	V	300
6.3 Inkomensregelingen: Er is uitvoering gegeven aan het beleid omtrent de energietoeslag. De decentralisatieuitkering is als begrote uitgave opgenomen en de werkelijke uitgaven aan energietoeslag zijn lager geweest.	V	158
6.71a - 6.71c Maatwerkdienstverlening 18+: Vanaf 1 juli 2022 is gestart met de inkoop wmo via lumpsum. In 2023 heeft de eerste afrekening plaats gevonden. Hierbij is tevens de afgesproken bandbreedte verrekend. Dit heeft bij de wmo geleid tot extra lasten wat niet was begroot.	N	43
6.72a-6.72d Jeugdhulp: Op dit taakveld zijn de kosten voor jeugd hoger dan begroot door enerzijds de lumpsum financiering en anderzijds doordat in 2023 enkele individuele overeenkomsten doorlopen.	N	335
6.74B Jeugdhulp crisis: Op dit taakveld zijn de kosten voor jeugd hoger dan begroot door enerzijds de lumpsum financiering en anderzijds doordat in 2023 enkele individuele overeenkomsten doorlopen.	N	256
7.1 Gezondheidszorg: In 2023 is er vanuit het Rijk geld ontvangen in het kader van de Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hierdoor heeft de gemeente verschillende activiteiten niet hoeven te bekostigen vanuit het preventiebudget. Hierdoor ontstaat er een voordeel.	V	148
Subtotaal	V	1.901
Overig	V	461

Totaal	V	2.362
--------	---	-------

Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV4.2	4.2 Onderwijshuisvesting	2.201	3.309
TV4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.727	1.764
TV5.1	5.1 Sportbeleid en activering	740	536
TV5.2	5.2 Sportaccommodaties	1.775	1.878
TV5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	224	249
TV5.4	5.4 Musea	283	299
TV5.6	5.6 Media	641	624
TV6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.711	6.277
TV6.2	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.448	2.283
TV6.3	6.3 Inkomensregelingen	8.065	8.666
TV6.4	6.4 WSW en beschut werk	6.344	6.250
TV6.5	6.5 Arbeidsparticipatie	2.390	2.394
TV6.6	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.678	1.549
TV6.71	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	555	582
TV6.71A	6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2.551	2.600
TV6.71B	6.71B Begeleiding (WMO)	211	236
TV6.71C	6.71C Dagbesteding (WMO)	2.605	2.510
TV6.72	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	614	493
TV6.72A	6.72A Jeugdhulp begeleiding	5.105	5.017
TV6.72B	6.72B Jeugdhulp behandeling	337	215
TV6.72C	6.72C Jeugdhulp dagbesteding	43	40
TV6.73C	6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.935	2.055
TV6.74A	6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	48	39
TV6.74B	6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	504	249
TV6.82	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	219	223
TV6.82A	6.82A Jeugdbescherming	514	485
TV7.1	7.1 Volksgezondheid	821	979
Gerealiseerd resultaat		50.288	51.802

Baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV4.2	4.2 Onderwijshuisvesting	-3	0

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-457	-510
TV5.1	5.1 Sportbeleid en activering	-442	-164
TV5.2	5.2 Sportaccommodaties	-150	-158
TV5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-4
TV5.4	5.4 Musea	-1	0
TV5.6	5.6 Media	-27	-35
TV6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.838	-4.269
TV6.2	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-66	-61
TV6.3	6.3 Inkomensregelingen	-4.602	-4.605
TV6.4	6.4 WSW en beschut werk	-1.282	-1.222
TV6.6	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-103	-100
TV6.71A	6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-208	-192
TV6.72A	6.72A Jeugdhulp begeleiding	140	0
TV6.81	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-495	-495
TV7.1	7.1 Volksgezondheid	-187	-197
Gerealiseerd resultaat		-12.720	-12.012

Programma 3: Werken

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	1.725	1.925	2.017	-92
Baten	-1.214	-1.496	-1.771	276
Stortingen	0	0	1.035	-1.035
Gerealiseerd resultaat	512	429	-789	1.218

In onderstaande tabel leest u de belangrijkste afwijkingen van programma 3 Werken:

Programma 3 Werken	Resultaat x €1.000	
3.2: Fysieke infrastructuur: Er zijn in 2023 minder gevelsubsidies verstrekt dan begroot.	V	100
3.2 Fysieke infrastructuur: Bij de bedrijfsterreinen is een voordelig resultaat behaald van circa €80.000.	V	80
3.4 Economische promotie: Investerings vanuit Programma Stad Groenlo zijn in een keer ten laste gebracht van het resultaat.	N	85

3.4 Economische promotie: De toeristenbelasting heeft meer opgebracht dan begroot. Het aantal overnachtingen is wederom gestegen ten opzichte van vorig jaar en heeft geleid tot een hogere opbrengst.	V	234
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen): Gedurende het jaar zijn er een aantal verliesgevende projecten afgesloten en is de verliesvoorziening vrijgevallen.	V	870
Subtotaal	V	1.199
Overig	V	19
Totaal	V	1.218

Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV3.1	3.1 Economische ontwikkeling	124	160
TV3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	365	581
TV3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	158	140
TV3.4	3.4 Economische promotie	979	894
TV8.2	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	391	149
Gerealiseerd resultaat		2.017	1.925

Baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV3.1	3.1 Economische ontwikkeling	-15	-15
TV3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-533	-570
TV3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-17	-19
TV3.4	3.4 Economische promotie	-999	-762
TV8.2	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-207	-130
Gerealiseerd resultaat		-1.771	-1.496

Programma 4: Dienstverlening

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten	7.282	6.538	6.617	-79
Baten	-497	-822	-1.107	285

Exploitatie	Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
Stortingen	-100	-100	198	-298
Gerealiseerd resultaat	6.886	5.816	5.312	504

In onderstaande tabel leest u de belangrijkste afwijkingen van programma 4 Dienstverlening:

Programma 4 Dienstverlening	Resultaat (x €1.000)	
0.1 Bestuur: De toename van specifieke uitkeringen (SISA) leiden tot hogere controlekosten. Daarnaast zijn er hogere kosten voor pensioenen en wachtgeldverplichtingen.	N	154
0.1 Bestuur: vrijval pensioenvoorziening door hogere rente. Gelet op de wijziging van de APPA regeling wordt voorgesteld dit bedrag mee te nemen naar 2024.	V	298
0.2 Burgerzaken: Door hogere licentiekosten voor software en inhuur als gevolg van extra werkzaamheden (inkomsten leges), is er een nadeel ontstaan.	N	79
0.2 Burgerzaken: hogere opbrengst uit leges en retributies	V	74
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: Er zijn meer inkomsten uit verhuur ontvangen, onder meer door verhuur aan de GGD in Groenlo en Lichtenvoorde. Tevens is er minder planmatig onderhoud uitgevoerd.	V	184
1.1 Crisisbeheersing en brandweer: in 2023 zijn de brandweerkazernes aan VNOG verhuurd. Daardoor waren er lagere facilitaire kosten. Tevens heeft er minder planmatig onderhoud plaatsgevonden.	V	79
1.2 Openbare orde en veiligheid; Er zijn meer inkomsten door de oplegging van een forse dwangsom. Ook is de bijdrage voor de samenwerking ondermijning Achterhoek niet volledig besteed.	V	94
Subtotaal	V	496
Overig	N	8
Totaal	V	504

Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV0.1 0.1 Bestuur	1.924	1.775
TV0.2 0.2 Burgerzaken	1.161	1.082
TV0.3 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	353	491
TV0.8 0.8 Overige baten en lasten	0	5
TV1.1 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.050	2.129
TV1.2 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.126	1.054
TV7.5 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2	2
Gerealiseerd resultaat	6.617	6.538

Baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023
TV0.2	0.2 Burgerzaken	-317	-243
TV0.3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-539	-494
TV1.1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-51	-50
TV1.2	1.2 Openbare orde en veiligheid	-201	-35
Gerealiseerd resultaat		-1.107	-822

Overzicht gerealiseerde dekkingsmiddelen

Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Primitieve Begroting + Nieuw Beleid 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Restant 2023
TV0.5	0.5 Treasury	-565	-476	-1.361	885
TV0.61	0.61 OZB woningen	-4.197	-4.160	-4.210	50
TV0.62	0.62 OZB niet-woningen	-2.387	-2.307	-2.246	-61
TV0.64	0.64 Belastingen overig	-191	-181	-179	-2
TV0.7	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-56.473	-59.102	-60.062	961
TV0.9	0.9 Venootschapsbelasting (VpB)	30	101	-38	138
Gerealiseerd resultaat		-63.783	-66.125	-68.096	1.971

Treasury - overzicht dividendopbrengsten

Het jaar 2023 kende de volgende dividendopbrengsten wat onderdeel uitmaakt van het taakveld treasury (x €1.000).

Dividendopbrengsten	Realisatie	Begroting
Alliander en Vitens	274	280
Bank Nederlandse Gemeenten	128	101
Rova	81	115

Totaal dividendopbrengsten	483	496
-----------------------------------	------------	------------

Overzicht algemene uitkering

De algemene uitkering over 2023 is bij beschikking voorlopig vastgesteld op € 60.040.367.

Overzicht algemene uitkering (x €1.000)	Realisatie	Begroting
Algemene uitkering	52.194	52.278
Decentralisatie uitkeringen	1.414	392
Integratie-uitkering sociaal domein	6.432	6.432
Uitkering oude dienstjaren	22	0
Totaal algemene uitkering	60.062	59.102

Overhead, ondersteuning en organisatie (taakveld 0.4)

Een wijziging van het BBV is dat met ingang van het jaar 2017 een overzicht wordt opgenomen van de overheadkosten. Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onderstaand overzicht geeft u meer inzicht in deze kosten (x € 1.000).

Omschrijving	Directe kosten en opbrengsten	Loonkosten	Rente en afschrijving	Totale kosten
Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch)	0	1.205	0	1.205
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	0	745	0	745
P&O/HRM	1.430	336	0	1.766

Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	0	103	0	103
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	55	399	0	454
Juridische zaken	7	301	0	308
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	0	213	0	213
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.797	1.341	142	3.280
Facilitaire zaken en huisvesting	989	494	550	2.033
DIV	0	400	0	400
Managementondersteuning primair proces	0	244	0	244
Dienstverlening en projectenbureau	13	431	0	444
Totaal	4.291	6.212	692	11.195

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium.

Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen met openeinderegelingen.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen (over- en onderschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen verwijzen we naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Taakveld	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring	Conclusie
	begroot	realisatie	verschil		
PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	€ 14.025.325	€ 12.622.525	€ 1.402.800	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.11	€ 1.094.830	€ -	€ 1.094.830	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.4	€ 12.024.692	€ 11.866.062	€ 158.630	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.5	€ 244.067	€ 245.705	€ -1.638	Overschrijding van de lasten	Akkoord, er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren (art 12 lid 4a financiële verordening)
TV0.61	€ 458.588	€ 434.831	€ 23.757	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.62	€ 102.618	€ 113.811	€ -11.193	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a
TV0.64	€ -	€ -	€ -	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.7	€ -	€ -	€ -	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.9	€ 100.530	€ -37.884	€ 138.414	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
MUTATIES RESERVES	€ 9.092.922	€ 9.418.253	€ -325.331	Overschrijding van de lasten	Akkoord, zie 0.10
TV0.10	€ 9.092.922	€ 9.418.253	€ -325.331	Overschrijding van de lasten	Akkoord, betreft uitvoering van beleid, welke niet juist verwerkt zijn in een begrotingswijziging
PROGRAMMA 1	€ 21.488.429	€ 19.291.124	€ 2.197.305	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV2.1	€ 5.300.517	€ 5.205.263	€ 95.254	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV5.5	€ 756.766	€ 373.210	€ 383.556	Onderschrijding van de lasten	Akkoord

TV5.7	€ 2.837.551	€ 2.890.197	€ -52.646	Overschrijding van de lasten	Onrechtmatigheid. Extra lasten in verband met najaarsstormen, die niet waren begroot.
TV7.2	€ 3.130.246	€ 2.819.367	€ 310.879	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV7.3	€ 2.684.270	€ 2.632.016	€ 52.254	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV7.4	€ 4.707.476	€ 3.178.688	€ 1.528.788	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV8.1	€ 1.181.597	€ 1.292.152	€ - 110.555	Overschrijding van de lasten	Akkoord, conform vastgesteld beleid door de raad voor woningbouwlocaties.
TV8.3	€ 890.006	€ 900.231	€ -10.225	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a
PROGRAMMA 2	€ 51.802.162	€ 50.269.313	€ 1.532.849	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV4.2	€ 3.309.145	€ 2.200.996	€ 1.108.149	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV4.3	€ 1.764.398	€ 1.726.805	€ 37.593	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV5.1	€ 535.801	€ 740.345	€ - 204.544	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a
TV5.2	€ 1.878.269	€ 1.775.433	€ 102.836	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV5.3	€ 249.495	€ 224.032	€ 25.463	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV5.4	€ 298.940	€ 282.982	€ 15.958	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV5.6	€ 624.308	€ 640.670	€ -16.362	Overschrijding van de lasten	Akkoord, past binnen beleid van bibliotheekwerk.
TV6.1	€ 6.276.935	€ 5.711.033	€ 565.902	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.2	€ 2.283.243	€ 2.447.674	€ - 164.431	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a
TV6.3	€ 8.665.539	€ 8.064.642	€ 600.897	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.4	€ 6.250.394	€ 6.344.488	€ -94.094	Overschrijding van de lasten	Akkoord, betreft open einde regeling (art 12 lid 4b financiële verordening)
TV6.5	€ 2.393.758	€ 2.389.755	€ 4.003	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.6	€ 1.549.405	€ 1.677.541	€ - 128.136	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.71	€ 582.320	€ 554.639	€ 27.681	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.71A	€ 2.600.000	€ 2.550.680	€ 49.320	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.71B	€ 235.922	€ 211.467	€ 24.455	Onderschrijding van de lasten	Akkoord

TV6.71C	€ 2.510.000	€ 2.605.103	€ -95.103	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.72	€492.599	€614.049	€ - 121.450	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.72A	€ 5.017.000	€ 5.104.936	€ -87.936	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.72B	€214.600	€337.252	€ - 122.652	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.72C	€40.264	€43.151	€ -2.887	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.73C	€ 2.055.000	€ 1.934.568	€120.432	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.74A	€38.700	€48.308	€ -9.608	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.74B	€248.600	€485.440	€ - 236.840	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV6.81	€ -	€ -	€ -	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.82	€222.729	€218.720	€4.009	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV6.82A	€485.492	€513.951	€ -28.459	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4b
TV7.1	€979.306	€820.652	€158.654	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
PROGRAMMA 3	€ 1.924.792	€982.054	€942.738	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV3.1	€160.309	€123.542	€36.767	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV3.2	€581.344	€365.243	€216.101	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV3.3	€140.284	€158.090	€ -17.806	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a
TV3.4	€893.913	€978.664	€ -84.751	Overschrijding van de lasten	Akkoord, betreft uitvoering van beleid inzake Programma Stad Groenlo.
TV8.2	€148.942	€ -643.486	€792.428	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
PROGRAMMA 4	€ 6.638.130	€ 6.419.373	€218.757	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.1	€ 1.874.799	€ 1.726.700	€148.099	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.2	€ 1.082.002	€ 1.160.956	€ -78.954	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a en verschuiving met taakveld 0.4 voor kosten automatisering.
TV0.3	€491.436	€352.877	€138.559	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV0.8	€4.721	€ -	€4.721	Onderschrijding van de lasten	Akkoord

TV1.1	€ 2.128.580	€ 2.050.331	€ 78.249	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
TV1.2	€ 1.054.269	€ 1.126.251	€ -71.982	Overschrijding van de lasten	Akkoord, art 12 lid 4a
TV7.5	€ 2.323	€ 2.258	€ 65	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
Totaal overschrijding			€ - 2.077.585		

Toelichting op de balans per 31 december

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	31-12-2023	31-12-2022
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	9.298	8.325
	9.289	8.325

De boekwaarde van de investeringen voor de immateriële vaste activa had het volgende verloop (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	8.325	1.229	0	256	0	0	9.298
Totaal	8.325	1.229	0	256	0	0	9.298

Bijdrage van activa in eigendom van derden

De bijdrage aan activa in eigendom van derden betreft de kosten huisvesting basisonderwijs Lichtenvoorde (IEKC) en bijdrage renovatie zwembad Meekenesch.

Materiële vaste activa

	31-12-2023	31-12-2022
In erfpacht uitgegeven gronden	18.980	19.444
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.021	20.536
Overige investeringen met een economisch nut	41.110	38.634
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	30.356	24.805
	110.467	103.419

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn percelen bedrijfsgronden die voor onbepaalde tijd in erfpacht zijn uitgegeven.

	Boekwaarde 01-01-2023	Investing	Desinvestering	Afschrijving	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
In erfpacht uitgegeven gronden	19.444	128	592	0	0	0	18.980
Totaal	19.444	128	592	0	0	0	18.980

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden bestaan o.a. uit de volgende erfpachten

Naam	Jaar uitgifte		Herziening t/m	Verkocht	Erfpacht
Verkenners	2012	eeuwigdurend	2021		€ 57.007
De Laarberg	2014	eeuwigdurend	2029		€ 37.170
De Laarberg	2015	eeuwigdurend	2030		€ 8.275
De Laarberg	2016	eeuwigdurend	2030		€ 15.742
De Laarberg	2017	eeuwigdurend	2032		€ 16.931
De Laarberg	2018	eeuwigdurend	2028		€ 32.060
Lichtenvoorde	2016	eeuwigdurend	2026		€ 9.075
Lindebrook	2016	eeuwigdurend	2035		€ 1.954
Lindebrook	2017	eeuwigdurend	2032	ja	€ 0
Lindebrook	2018	eeuwigdurend	2028		€ 3.099
De Laarberg	2019	eeuwigdurend	2034		€ 14.142
Lindebrook	2019	eeuwigdurend	2039		€ 8.027
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2035		€ 19.367

De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2034		€ 7.175
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2035		€ 78.873
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2031		€ 4.662
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2030	ja	€ 0
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2024		€ 13.129
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2029		€ 12.588
Lindebrook	2020	eeuwigdurend	2029		€ 4.605
De Laarberg	2021	eeuwigdurend	2030		€ 4.876
De Laarberg	2021	eeuwigdurend	2030		€ 33.307
De Laarberg	2021	eeuwigdurend	2036		€ 21.860
De Laarberg	2021	eeuwigdurend	2031		€ 18.476
De Laarberg	2022	eeuwigdurend	2031		€ 26.160
Lindebrook	2022	eeuwigdurend	2041		€ 3.313
De Laarberg	2022	eeuwigdurend	2031		€ 31.756
De Laarberg	2022	eeuwigdurend	2027		€ 39.825
De Laarberg	2023	eeuwigdurend	2033		€ 6.941

					€ 530.394
--	--	--	--	--	------------------

In 2023 is één perceel bedrijfsgrond voor onbepaalde tijd in erfpacht uitgegeven.

De opbrengsten van deze erfpachten zijn verantwoord onder programma 1 en 3.

Daarnaast zijn er in 2023 twee kavels die in erfpacht waren uitgegeven verkocht.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2023	Invest	Desinvest	Afschrijving	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20.536	595	32	1.078	0	0	20.021
Totaal	20.536	595	32	1.078	0	0	20.021

De cumulatieve afschrijvingen bedragen per 1 januari 2023 hiervan € 12.326.000.

Overige investeringen met een economisch nut

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2023	31-12-2022
Gronden en terreinen	8.035	3.602
Bedrijfsgebouwen	31.104	32.581
Vervoersmiddelen	98	88

Machines, apparaten en installaties	1.506	1.836
Overige materiële vaste activa	367	527
	41.110	38.634

	Boekwaarde 01-01-2023	Invester	Desinvest	Afschr	Bijdragen derden	Afwaard	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	3.602	4.585	0	6	146	0	8.035
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Gebouwen	32.581	287	0	1.717	47	0	31.104
Vervoermiddelen	88	32	0	22	0	0	98
Machines, apparaten en installaties	1.836	10	0	340	0	0	1.506
Overige materiële vaste activa	527	4	0	164	0	0	367
Totaal	38.634	4.918	0	2.249	193	0	41.110

De cumulatieve afschrijvingen bedragen per 1 januari 2023 hiervan € 46.782.000.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht (x € 1.000) vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief ten laste van krediet
Oude Papendijk Groenlo	4.299	4.132	4.132

Flierbeek fase 3	1.881	68	338
Bouwrijp maken corsolocatie	425	113	148
Voorm. Past. van Ars locatie	185	93	107
Huisvesting K. Doormanstr. Groenlo	1.500	38	180
Binnensport Groenlo - sporthal Marianum	10.524	132	613
	17.314	4.576	5.518

Begrotingsrechtmatigheid kredieten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingsinstrument. Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens het toetsingskader 2017 van het platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. In 2023 zijn er geen overschrijdingen geweest van meer dan € 10.000.

Overige investeringen met maatschappelijk nut

De overige investeringen met maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Gronden en terreinen	5	9
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	30.030	24.555
Machines, apparaten en installaties	24	6
Overige materiële vaste activa	297	235
	30.356	24.805

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2023	Invester	Desinvester	Afschr	Bijdragen derden	Afwaard	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	9	0	0	4	0	0	5
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.555	11.776	0	1.978	4.323	0	30.030
Machines, apparaten en installaties	6	19	0	1	0	0	24
Overige materiële vaste activa	235	99	0	37	0	0	297
Totaal	24.805	11.894	0	2.020	4.323	0	30.356

De cumulatieve afschrijving bedraagt per 1 januari 2023 €27.816.000. Onder bijdragen van derden zijn inkomsten opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief.

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd (x € 1.000):

	Beschikbaar gesteld krediet (x € 1.000)	Werkelijk besteed in 2023 (x € 1.000)	Cumulatief ten laste van krediet (x € 1.000)
Project meer Veilig Zieuwentseweg N18	3.900	3.926	3.116
Rehabilitatie verhardingen	4.887	1.030	4.775
Uitvoering inrichtingsplan Marienvelde	717	671	671
Vorbereid en realisatie HUB busstation L'voorde	400	124	115
Reconstr. Koemstr. deel Dijkstraat	228	276	308
Vervangen openbare verlichting	1.694	227	1.085
Infra sporthal locatie Barkenkamp	860	184	610
Geluidsschermen Hartreize fietsviaduct N319	200	141	141
Komgrenzen en inrichten	200	105	120

30km/uur maatregelen			
Aanpass verk veiligheid Ruurloseweg Groenlo	404	91	373
Ontwikkeling BMX baan, parkeerplaatsen troittoir	225	79	79
	13.715	6.854	11.393

Begrotingsrechtmatigheid kredieten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingsinstrument. Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens het toetsingskader 2017 van het platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. Onderstaand betreft het krediet dat meer dan € 10.000 overschreden is:

Reconstructie Koemstr. deel Dijkstraat:

Dit krediet moet samengenomen worden met het krediet voor riolering. Het krediet is niet juist uitgesplitst naar riolering en wegen. Dit wordt met de bestuursrapportage 2024 gecorrigeerd.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa kan als volgt onderverdeeld worden (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>		
Deelnemingen	482	482
Gemeenschappelijke regelingen	43	43

Leningen aan:		
Deelnemingen	0	0
Overige langlopende leningen	11.740	11.866
	12.265	12.391

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2023	Invest	Bijdrage derden	Afwaard	Aflossingen / afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan:						
Deelnemingen	482	0	0	0	0	482
Gemeenschappelijke regelingen	43	0	0	0	0	43
Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Leningen aan:						
Woningcorporaties	0	0	0	0	0	0
Deelnemingen	0	0	0	0	0	0

Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	11.866	317	0	0	443	11.740
Overige uitz. met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal	12.391	317	0	0	443	12.265

De in 2023 verstrekte overige langlopende leningen betreffen een lening voor fietsregelingen en ov-abonnementen voor SW-medewerkers € 12K , bijdrage Zonnepark in Braamt € 86K en verstrekte leningen voor verduurzamen maatschappelijke voorzieningen ad € 219K.

Flottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandenwerk, waaronder bouwgrond in exploitatie	2.526	3.044
Voorziening gronden in exploitatie	-1.992	-3.027
Voorraad handelsgoederen	0	0
	534	17

Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven (x € 1.000):

	Boekw 01-01	Invest	van MVA	Inkomst	Boekwinst	Boek 31- 12	Geraamde te maken kosten	Geraamde verwachte opbr.	Geraamd eindresult
Complex Noordrand (Brouwhuizen)	1.176	40	0	32	0	1.184	5	-221	968
Complex Lindebrook	1.392	218	0	735	219	1.094	618	-3.395	-1.683
Complex Flierbeek	-308	20	0	0	288	0	0	0	0
Complex Marienvelde	82	0	0	0	0	82	27	-134	-25
Complex Engelse Schans	-18	3	0	0	15	0	0	0	0
Complex De Woerd	49	268	0	0	-317	0	0	0	0
Complex Zieuwent	697	93	0	132	-658	0	0	0	0
Complex Hof aan de Boog Marienvelde	-724	131	0	0	231	-362	137	0	-225
Complex Vossenburcht	702	40	0	451	0	291	686	-323	654
Complex Looweg Harreveld	-144	12	0	0	0	-132	198	0	66

Complex Van Ostadestraat	-62	262	0	0	0	200	144	-104	240
Complex Kapelweg Vragender	202	173	0	206	0	169	258	-313	114
Totaal	3.044	1.260	0	1.556	-222	2.526	2.073	-4.490	109

De toegerekende rente bedraagt € 6.456, dit bedrag is opgenomen onder de investeringen.

Het geraamde eindresultaat is bepaald conform de voorgeschreven Percentage of Completion Methode (POC).

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden (x € 1.000):

Soort vordering	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	6.914	5.246
Overige vorderingen	1.132	1.169
	8.046	6.415

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Een volgende specificatie is te geven (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
<i>Debiteuren openbare lichamen</i>		
Vordering BTW compensatiefonds	6.307	4.894
Vordering diverse gemeenten, provincie en RWS	607	352
	6.914	5.246
<i>Overige debiteuren</i>		
Debiteuren	748	1.017
Debiteuren gemeentelijke belastingen	384	152
	1.132	1.169
Debiteuren (openbare lichamen en overige)	8.047	6.417
Voorziening voor dubieuze debiteuren	-1	-2
	8.046	6.415

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lagere overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen hun geld niet meer kunnen onderbrengen bij reguliere banken, maar verplicht zijn dit bij het Rijk dan wel medeoverheid te doen. Dit geldt vanaf 2013. Het tijdelijk uitzetten van geld bij derden is verleden tijd.

Alle overtollige middelen in de schatkist moeten we aanhouden. Er zijn vier uitzonderingen: nazorgfondsen zoals die zijn ingesteld op basis van de wet Milieubeheer, middelen op een geblokkeerde rekening bij de belastingdienst, bestaande beleggingen (peildatum 4 juni 2012) en een drempelbedrag. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag voor 2023 voor onze omvang is 2% (dit percentage wordt gehanteerd bij een begrotingstotaal lager dan €500 miljoen) van het begrotingstotaal (€79.964.000), €1.599.280. Dagelijks wordt het overschot van onze

liquide middelen gestort naar het Rijk middels een rekening-courantrekening. Het bedrag aan liquide middelen per kwartaal was in 2023:

x € 1.000	Q1	Q2	Q3	Q4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ 640	€ 858	€ 832	€ 722
Drempelbedrag	€ 1.599	€ 1.599	€ 1.599	€ 1.599
Ruimte onder drempelbedrag	€ 959	€ 742	€ 767	€ 877
Overschrijding van het drempelbedrag				

Liquide middelen

x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Kassaldi	1	1
Banksaldi	97	537
	98	538

Overlopende activa

x € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Van Het Rijk ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	197	0
Vooruitbetaalde bedragen	784	1.563
Nog te ontvangen bedragen	6.568	7.142
	7.550	8.705

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder vooruitbetaalde bedragen zijn abonnementskosten, contributies en kosten opgenomen die betrekking hebben op het dienstjaar 2024. Voor

2022 zijn tevens de vooruitbetalingen van de lumpsum inkoop sociaal domein hierin opgenomen. Voor 2023 zijn de afrekeningen van de lumpsum opgenomen onder de nog te ontvangen bedragen.

Een volgende specificatie is te geven van de nog te ontvangen bedragen (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-20212
Te ontvangen bedragen	2.475	916
Toeristenbelasting	180	750
Algemene uitkering	0	769
SPUK gelden Oekraïne	0	2.612
Afvalstoffenheffing	225	165
Afvalfonds Nedvang	170	98
Subsidies	202	0
Dividendbelasting	48	0
Loonkosten Sociale regie	0	99
Vennootschapsbelasting	194	21
Afrekening ondersteuningsteam	276	235
LIV 2023 / 2022	117	156
Afrekening Vitens	25	50
Omzetbelasting 2015-2017	1.271	1.271
Afrekening lumpsum	1.385	0
	6.568	7.142

Onder te ontvangen bedragen zijn opbrengsten opgenomen, die betrekking hebben op het huidige dienstjaar maar die gefactureerd of ontvangen zijn/worden in het volgende dienstjaar (bijvoorbeeld huuropbrengsten sportaccommodaties).

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Hieronder volgt een uiteenzetting waaruit blijkt hoe de nog te ontvangen bedragen zijn opgebouwd (x € 1.000):

	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2023
Integraal Zorgakkoord (IZA)	0	197	0	197
Totaal	0	197	0	197

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	35.027	29.745
Bestemmingsreserves	13.641	11.939
Resultaat voor bestemming	5.997	7.809
	54.665	49.493

Het verloop in 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven (x € 1.000).

Voor een uitgebreide specificatie en mutatie per reserve verwijzen wij naar de staat van Reserves en Voorzieningen die als bijlage is toegevoegd.

Reserves	Saldo 01-01-2023	Toevoeg	Onttrek	Bestemm resultaat 2022	Ter dekk afschrijv	Ter dekking van rente	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	29.745	595	3.097	7.809	25	-	35.027
Bestemmingsreserve	11.939	2.346	479	-	165	-	13.641
Totaal	41.684	2.941	3.576	7.809	190	-	48.668

Onder “Bestemming resultaat” staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa; € 190.000 wordt onttrokken uit de reserves ter dekking van de kapitaallasten. Deze kapitaallasten komen tot uitdrukking in de diverse programma’s. Voor een specificatie verwijzen wij naar de staat van Investeringen die ter inzage ligt.

Onderstaand geeft de bestemmingsreserves weer die meer dan een boekwaarde van € 750.000 bedragen:

Reserve groot onderhoud gebouwen

De reserve is ingesteld ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gemeentelijke gebouwen. De stand per 31 december 2023 bedraagt € 3.447.000.

Reserve huisvesting onderwijs

De reserve is ingesteld ter egalisatie van de kosten van onderwijshuisvesting; de kapitaallasten Flierbeek en de Hamalandschool. De stand per 31 december 2023 bedraagt € 2.657.000.

Reserve sociaal domein

Deze reserve is ingesteld om tegenvallers uit het sociaal domein op te kunnen vangen. De stand per 31 december 2023 bedraagt € 1.811.000.

Reserve energietransitie

De reserve is ingesteld voor de energietransitie. De stand per 31 december 2023 bedraagt € 1.772.000.

Reserve frictiekosten

Deze reserve is ingesteld om het mogelijk niet of deels halen van de voorgestelde maatregelen uit dekkingsplannen te realiseren en om maatregelen ten behoeve van de bedrijfsvoering te kunnen doorvoeren. De stand per 31 december 2023 bedraagt € 831.000.

Reserve huisvesting migranten

In 2022 zijn er middelen ontvangen om de opvang van Oekraïners te faciliteren. De overgebleven middelen worden gereserveerd voor de grote opgaven in de komende jaren inzake de huisvesting van migranten. De stand per 31 december 2023 bedraagt € 1.332.000.

Mutaties reserves

Algemene reserve - belegd	x € 1.000
Stand per 1 januari 2023	23.299
Mutaties	0
Saldo per 31 december 2023	23.299

Algemene reserve - vrij besteedbaar deel	x € 1.000
Stand per 1 januari 2023	6.446
Rente	129
Subtotaal	6.575
Resultaat 2022 vrij besteedbaar	2.784
Resultaat 2022, overheveling budgetten naar 2023	5.025
Updaten lijst ' bijzondere bomen en groene monumenten'	-13
Maatregelen tbv versterken biodiversiteit in de openbare ruimte	-8
Vervangen houten brug Meidoornstraat te Lichtenvoorde	-32
Cofinanciering provinciale landschapsprojecten	-13
Versterken biodiversiteit openbaar groen	-18
Onderzoekskosten transformatie	-85
Programma Stad Groenlo	-100
Onderzoek naar toekomstbestendige (gemeentelijke) sportaccommodaties in Oost Gelre	-25
Uitvoering Cultuurbeleid en Cultuurconvenant	-3
Realisatie padelbanen	-40

Lokale omroep naar Streekomroep	-37
Programma Lichtenvoorde	-35
Leader projecten	-72
Integrale veiligheid	-69
Audit BAG	-5
Subsidies tijdelijke regeling energiemaatregelen	-260
Grachten/Wilgenpark (resultaat 2022)	-37
Invoering omgevingswet (resultaat 2022)	-65
Energietoeslag (resultaat 2022)	-74
Subsidie duurzaam omgaan met hemelwater (resultaat 2022)	-77
Vormen bestemmingsreserve huisvesting migranten (resultaat 2022)	-1.332
Dekking subsidie scouting ecologisch gebouw	-200
BRO Locatiestudie bedrijventerreinen	-31
Dekking kapitaallasten	-25
Subtotaal	5.153
Saldo per 31 december 2023	11.728

Bestemmingsreserves	x € 1.000	Reserve
----------------------------	-----------	---------

Stand per 1 januari 2023	11.939	
Rente	119	
	12.058	
Dotatie groot onderhoud	280	gebouwen
Inrichting gemeentehuis	-37	gebouwen
Rente en afschrijving Hamalandschool en Flierbeek	-128	onderwijshuisvesting
Inzet sociaal team en inhuur	-174	sociaal domein
Ontvangen middelen Overschot beschermd wonen 2022	496	sociaal domein
Frictiekosten	-186	frictiekosten
Bestemmingsreserve vormen (resultaat 2022)	1.332	huisvesting migranten
Subtotaal	1.583	
Saldo per 31 december 2023	13.641	

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2023 staat in onderstaand overzicht (x € 1.000). Voor een uitgebreide specificatie verwijzen wij u naar de staat van Reserves en Voorzieningen die ter inzage ligt.

	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2023
Voorziening, verplichtingen, risico's en verliezen	3.616	15	198	3.433
Onderhoudsegalisatievoorziening	0	0	0	0
Voorziening, derden bekleemde gelden	7.687	0	930	6.755
Totaal	11.303	15	1.128	10.188

Voorziening wethouders pensioenen

De voorziening is ingesteld om aan de huidige en toekomstige verplichtingen van de voormalige en de huidige wethouders te kunnen voldoen conform de APPA-wetgeving. Stand per 31 december 2023 bedraagt €3.413.000.

Voorziening riolering

De voorziening is gevormd door middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand per 31 december 2023 bedraagt €6.652.000.

Voorziening verlofsparen

De voorziening is ingesteld ter dekking van kosten voortkomend uit medewerkers die extra verlof aankopen uit hun IKB om op een later moment langer verlof op te nemen. De stand per 31 december 2023 bedraagt €20.000.

Voorziening RVU WSW

Betreft een voorziening voor RVU voor WSW-ers. De stand per 31-12-2023 bedraagt €103.345.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen:		
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	68.343	68.859
Schatkistbankieren	0	0
Schuldpapieren	0	0
Overige uitzettingen	0	0
	68.343	68.859
Door derden belegde gelden	13	13
	68.356	68.872

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2023 (x € 1.000). Voor een uitgebreide specificatie verwijzen wij naar de staat van Langlopende Geldleningen die ter inzage ligt.

	Saldo 01-01-2023	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen	68.859	11.000	11.516	68.343
Door derden belegde gelden	13	-	-	13
Totaal	68.872	11.000	11.516	68.356

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 470.417.

Flottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Netto vlottende schulden < 1 jaar	3.616	1.368
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.696	5.464
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren van overige Nederlandse overheidslichamen	5.737	3.310
	15.049	10.142

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden < 1 jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Banksaldi	0	0
Overige schulden hoofdzakelijk crediteuren	3.616	1.368
	3.616	1.368

Onze hoofdrekening van de BNG heeft een kredietfaciliteit van €3.500.000.

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.696	5.464
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren van overige Nederlandse overheidslichamen	5.737	3.310
	11.433	8.774

De specificatie van de post "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling" is als volgt (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Loonheffing	719	656
Loonheffing WSW	142	155
Premies ABP, Aof, Aok, UFO en ZKV	131	214
Netto salarissen	118	0
Omzetbelasting	342	120
Vooruit ontvangen bedragen	568	79
Nog te betalen bedragen	3.037	3.280
PGB Wmo en Jeugd	105	130
Wmo huishoudelijke hulp	231	244
Wmo begeleiding	6	14
Jeugdzorg	297	572
Overig	0	0
Totaal	5.696	5.464

Nog te betalen bedragen zijn kosten die in het volgende dienstjaar zijn gefactureerd.

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren van overige Nederlandse overheidslichamen bestaat uit van Het Rijk ontvangen en van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen. Hieronder volgt een uiteenzetting waaruit blijkt hoe de voorschotbedragen zijn opgebouwd (x € 1.000):

	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2023
OAB	38	169	207	0
Subsidie monumenten	108	45	73	80
Subsidie ondermijning	54	118	172	0
SPUK Inburgering	104	146	78	172
Subsidie pumptrackbaan	15	0	15	0
Subsidie activiteitenplein Lichtenvoorde	288	0	0	288
Subsidie Ervencoach	160	0	0	160
Overdracht bodemtaken	46	0	7	39
Diverse SPUK's	2.408	3.787	1.297	4.898
Bijdrage ctb controle	89	0	89	0
Subsidie project woningbouw	0	100	0	100
Totaal	3.310	4.365	1.938	5.737

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden.

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag x € 1.000	Percentage Borgstelling	Restant borgstelling begin jaar x € 1.000	Restant borgstelling eind jaar x € 1.000
De Woonplaats (WSW)	11.000	50%	5.500	5.500
De Woonplaats (WSW)	10.000	50%	5.000	5.000
De Woonplaats (WSW)	5.000	50%	2.500	2.500
De Woonplaats (WSW)	10.000	50%	5.000	0
ProWonen (WSW)	5.465	50%	1.357	1.210
ProWonen (WSW)	5.000	50%	2.500	2.500
ProWonen (WSW)	5.000	50%	2.500	2.500
ProWonen (WSW)	7.500	50%	3.750	3.750
ProWonen (WSW)	5.000	50%	2.500	500
Stg. Careaz	2.676	100%	1.585	1.496
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000	50%	1.000	0

Gebiedsonderneming Laarberg	3.000	50%	1.500	1.500
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000	50%	1.000	1.000
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000	50%	1.000	1.000
Gebiedsonderneming Laarberg	2.500	50%	1.250	1.250
Gebiedsonderneming Laarberg	4.500	50%	2.250	0
			40.192	29.706

De gemeente is achtervang voor de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de stichting Waarborgfonds Woningbouw (WSW). Mochten deze fondsen tekorten krijgen dan zijn alle gemeenten verplicht om, voor hun aandeel, een renteloze lening te verstrekken aan het waarborgfonds.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen.

Leerlingenvervoer

Met ingang van 1 augustus 2017 is het leerlingenvervoer ondergebracht bij ZOOV (ZO Openbaar Vervoer). ZOOV is het aanvullend openbaar vervoer in, van, voor en vanuit de Achterhoek. ZOOV is een gezamenlijk initiatief van de zeven Achterhoekse gemeenten Samen willen wij de Achterhoek bereikbaar maken voor iedere reiziger.

Het leerlingenvervoer is voor de komende drie schooljaren gegund aan negen lokale taxibedrijven. De vervoerscontracten kunnen daarna nog maximaal drie keer met een jaar worden verlengd. De vervoercontracten voor het leerlingenvervoer zijn (in één) keer verlengd tot en met juli 2023. Per 1 augustus 2023 is er een nieuwe aanbesteding geweest. Nieuw contract loopt van 1 augustus 2023 tot en met 31 juli 2029 met de mogelijkheid tot verlengen 2 x 2 jaar.

De kosten van het leerlingenvervoer zijn moeilijk beheersbaar.

Dat komt enerzijds door de “open-einde-financiering” en de wisselende omvang van door onze gemeente te vervoeren leerlingen en locaties en anderzijds door het al dan niet aanwezig zijn van combinatiemogelijkheden met andere gemeenten.

Europese aanbestedingen

Over 2023 is bij 1 leverancier niet de Europese aanbestedingsregels gevolgd. In totaal gaat het om een rechtmatigheidsfout van € 66.000.

Brandverzekering

In 2019 heeft er een nieuwe aanbesteding voor de brandverzekering plaatsgevonden. Deze brandverzekering loopt via de Noord-Nederlandse Assurantiemakelaars. De polis is ondergebracht bij verschillende verzekeringsmaatschappijen. De verplichting is aangegaan per 1 januari 2020 voor 3 jaar (tot eind 2022), met de optie tot verlenging met twee keer één jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 211.000.

Rova (afvalverwerking)

Wij zijn een verplichting aangegaan met Rova inzake de afvalverwerking. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 2.470.000.

Vakantiedagen

De medewerkers hadden aan het eind van het jaar 2023 nog een tegoed van 2.745 vakantiedagen wat een bedrag vertegenwoordigt van € 599.043.

Verlofsaldo WSW

De WSW-medewerkers hadden aan het eind van het jaar 2023 nog een tegoed van 1.638 vakantiedagen wat een bedrag vertegenwoordigt van € 187.300.

Vakantietoeslag WSW

De te betalen vakantietoeslag voor WSW-medewerkers bedraagt ultimo 2023 € 184.503.

Bedrijventerrein Lindebrook

De ontwikkeling van het bedrijventerrein Lindebrook vindt plaats met een aantal private partijen. De gemeente heeft hierbij een aandeel van 30%.

Aangezien de bewindvoering in handen van de gemeente is leidt dit tot een verplichting indien betreffende complex winstgevend wordt afgerond naar de andere participanten.

Uitgaande van de thans ingeschatte winstverwachting van circa € 4,3 miljoen leidt dit tot een toekomstige verplichting van € 3 miljoen. Afhankelijk van het uiteindelijke werkelijke resultaat zal worden afgerekend met de overige participanten.

Juridische procedures

Er zijn op het moment van opstellen van de jaarrekening 2023 geen civiele procedures aanhangig waar de gemeente partij is.

Eigen bijdrage CAK

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In 2023 is voor € 208.000 aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de gemeente vennootschapsbelastingplichtig en doet de gemeente aangifte vennootschapsbelasting.

De aangiften vennootschapsbelasting tot en met 2019 zijn definitief door de belastingdienst in 2023 vastgesteld. De verrekeningen hebben eveneens in 2023 plaatsgevonden.

De fiscale aangiften 2020 tot en met 2022 zijn voorbereid, maar moeten nog worden aangepast naar aanleiding van de wijzigingen op de beginbalans. Voor de aangiften 2020 tot en met 2022 is uitstel aangevraagd en verleend. Voor deze jaren zijn al wel voorlopige aanslagen betaald.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Op 1 januari 2013 is de WNT ingegaan. Dit houdt onder andere in dat de gemeenten in de jaarrekening rapporteren in hoeverre zij voldoet aan de WNT. Deze wet houdt in dat topbestuurders in de (semi) publieke sector niet meer mogen verdienen dan het wettelijk bezoldigingsmaximum. Voor 2023 is dit € 223.000. De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris. De gemeente Oost Gelre voldoet hier dus ruimschoots aan.

Gegevens 2023:

Naam	J. Heerkens	J. Vinke	M. Bergen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Interim Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/07	01/08-31/12
Omvang van het dienstverband (in fte)	1	1	0,75
Dienstbetrekking	ja	ja	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	€ 115.219,00	€ 64.469,00	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 26.410,00	€ 12.387,00	
Subtotaal	€ 141.629,00	€ 76.856,00	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000,00	€ 130.083,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	
Totale bezoldiging	€ 141.629,00	€ 76.856,00	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

(bedragen x €1)

Naam	M. Bergen 2023	2022	2021
Functiegegevens	Interim Griffier		
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/08 - 31/12		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	-	-
Omvang van het dienstverband in uren	520	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 147.500	-	-
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 110.240		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 57.200	-	-
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 57.200		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 57.200		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		

Gegevens 2022:

Naam	J. Heerkens	J. Vinke
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang van het dienstverband (in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	€ 107.163,00	€ 99.669,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.354,00	€ 22.055,00
Subtotaal	€ 130.517,00	€ 121.724,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000,00	€ 216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 130.517,00	€ 121.724,00

EMU-saldo

In de Wet Hof (Wet Houdbare overheidsfinanciën) is bepaald dat lokale overheden een gemaximeerd aandeel mogen hebben in het toegestane EMU-tekort voor de totale Nederlandse overheid, uitgedrukt in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Hiermee komt Nederland tegemoet aan de begrotingsregels die door Europa gesteld zijn voor de totale overheid. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van 1,1% van het BBP per jaar voor 2023.

De individuele referentiewaarde is een doorvertaling van de norm voor het totaal der gemeenten naar een afzonderlijke gemeente, op basis van de begrotingstotalen. De individuele referentiewaarde is geen strikte norm, maar geeft de afzonderlijke gemeenten wel een indicatie van hun maximale aandeel in het toegestane EMU-tekort. Het ministerie van Binnenlandse Zaken publiceert jaarlijks de individuele referentiewaarden. Voor het jaar 2023 is de individuele referentiewaarde voor Oost Gelre €2.641.000.

	Bedrag x €1.000
1. Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	5.997
2. Afschrijvingen ten laste van exploitatie	5.949
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	-/- 1.035
4. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden gewaardeerd	-/- 14.213
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de EU of overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering gebracht zijn gebracht bij post 4.	0
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord	0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-/- 1.399

8. Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	1.556
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0
10. Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	0
11. Verkoop van effecten, boekwinst op de exploitatie	0
Berekend EMU-saldo	-/- 3.145

Bijlagen

Staat van reserves en voorzieningen

NAAM RESERVE/VOORZIENING EN	Boekwaarde begin dienstjaar	Mutaties											Boekwaarde einde dienstjaar	Bespaarde rente
		Vermeerderingen					Verminderingen							
		rentebij- schrijving	toevoegingen ten laste van	ontvangens subsidies	resultaat voorgaand jaar	overige ontvang- sten van derden	ten gunste van exploitatie	resultaat voorgaan- d jaar	ten gunste van andere reserves	afschrijving ten gunste van andere reserves	rente ten gunste van investerin- gen	aanwen- ding		
<u>A. ALGEMENE RESERVES</u>														
Algemene reserve - belegd	23.298.696,00	465.974,00										465.974,00	23.298.696,00	465.973,92

Algemene reserve - vrij besteedbaar	6.446.003,22	128.920,00			7.809.184,27		1.298.829,08		1.332.000,00		25.083,94		11.728.194,47	
Sub-totaal A	29.744.699,22	594.894,00	0,00	0,00	7.809.184,27	0,00	1.298.829,08	0,00	1.332.000,00	0,00	25.083,94	465.974,00	35.026.890,47	465.973,92
<u>B2.</u>														
<u>BESTEMMINGRESERVE</u>														
<u>S</u>														
<u>Overige</u>														
Groot onderhoud gebouwen		63.441,00	279.925,81								37.131,48	31.721,00	3.446.576,35	31.721,00
	3.172.062,02													
Reserve huisvesting onderwijs		55.148,00									127.771,34	27.574,00	2.657.191,32	27.574,00
	2.757.388,66													
Reserve monumenten	93.961,00	1.879,00										940,00	94.900,00	940,00
Reserve grondexploitatie	524.060,00	10.481,00										5.241,00	529.300,00	5.241,00
Reserve Projectenbureau	297.797,00	5.956,00										2.978,00	300.775,00	2.978,00
Reserve sociaal domein	1.474.859,00	29.497,00	495.467,00				174.404,81					14.749,00	1.810.669,19	14.749,00
			0											
Reserve sloopfonds	206.328,00	4.127,00										2.063,00	208.392,00	2.063,00
Reserve Stimuleringsregeling goedkope woningbouw	250.209,00	5.004,00										2.502,00	252.711,00	2.502,00
Reserve energietransitie	1.754.375,00	35.088,00										17.544,00	1.771.919,00	17.544,00

Reserve Versterking lokale economie	401.401,00	8.028,00										4.014,00	405.415,00	4.014,00
Reserve Friciekosten	1.006.635,00	20.133,00				185.940,68						10.067,00	830.760,32	10.067,00
Reserve huisvesting migranten	0,00	0,00	1.332.000,00									0,00	1.332.000,00	0,00
Sub-totaal B2	11.939.075,68	238.782,00	1.611.925,81	495.467,00	0,00	0,00	360.345,49	0,00	0,00	0,00	0,00	164.902,82	119.393,00	13.640.609,18
<u>C1. VOORZIENINGEN</u>														
<u>Verplichtingen, risico's en verliezen</u>														
Voorziening wethouders pensioenen	3.611.079,00						197.614,00							3.413.465,00
Voorziening riolering grp	6.822.774,00						171.068,00							6.651.706,00
Voorziening riolering	864.632,00						864.632,00							0,00
Voorziening verlofsparen	4.934,50		15.065,50											20.000,00
Sub-totaal C1	11.303.419,50	0,00	15.065,50	0,00	0,00	0,00	1.233.314,00	0,00	0,00	0,00		0,00	10.085.171,00	
<u>C2. VOORZIENINGEN</u>														
<u>Derden bekleemde gelden</u>														
												0,00	0,00	

Sub-totaal C2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Algeheel totaal	52.987.194,4	833.676,00	1.626.991,31	495.467,0	7.809.184,2	0,00	2.892.488,57	0,00	1.332.000,0	0,00	189.986,76	585.367,0	58.752.670,6	585.366,9
	0			0	7				0			0	5	2

Toelichting reserves

Algemene reserve

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
Belegde algemene reserve	23.299.000	<p>Het in standhouden van eigen vermogen waarvan de bespaarde rente permanent dient als algemeen dekkingsmiddel voor de exploitatie van baten en lasten. Over de hoogte van deze reserve zal de raad moeten besluiten. De bespaarde rente van deze geblokkeerde reserve wordt ten gunste van de exploitatie gebracht. Als zodanig zijn ze een permanent dekkingsmiddel voor de jaarlijkse begroting.</p> <p>Opbrengsten van verkopen van grond niet zijnde grondexploitatie zullen aan deze reserve worden toegevoegd zodat met de renteopbrengst het verval van pacht opbrengsten e.d. gecompenseerd worden.</p>
Vrije algemene reserve	11.728.000	<p>Deze reserve dient als buffer voor niet voorzienbare risico's en tegenvallers. De renteopbrengst wordt volledig aan de reserve toegevoegd. Daarnaast worden rekeningoverschotten aan deze reserve toegevoegd en bepaalde incidentele lasten ten laste van deze reserve gedekt.</p>
Totale algemene reserves	35.027.000	

Bestemmingsreserves

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
Reserve groot onderhoud gebouwen	3.447.000	<p>Deze reserve wordt gevoed op basis van het jaarlijkse onderhoudsplan. De lasten voortvloeiend uit investeringen en aanpassingen aan deze gebouwen verlopen via deze reserve. De jaarlijkse evaluatie van het onderhoudsplan leidt tot aanpassing van de noodzakelijke hoogte van</p>

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
		<p>deze reserve. Een te hoge c.q. te lage reserve wordt verrekend met de vrije algemene reserve.</p> <p>Deze reserve is mede ingesteld ten behoeve de sporthal Den Elshof te Groenlo en zwembad Meekenesch te Lichtenvoorde.</p>
Reserve projectenbureau	301.000	Deze reserve is ingesteld ter egalisatie van de kosten van het projectenbureau.
Reserve huisvesting onderwijs	2.657.000	Deze reserve is ingesteld ter egalisatie van de lasten van onderwijshuisvesting en voor de bekostiging van eenmalige uitgaven in het kader van de onderwijshuisvesting.
Reserve monumenten	95.000	Deze reserve is ingesteld voor de financiering van eenmalige uitgaven voor gemeentelijke monumenten en wordt ook gebruikt ter dekking om een evenwichtige lastenontwikkeling van het gemeentelijk monumentenbeleid.
Reserve grondexploitatie	529.000	Deze reserve is tot een maximum van € 2 miljoen ingesteld ter dekking van de risico's die de grondexploitatie met zich meebrengt.
Reserve sociaal domein	1.811.000	Deze reserve is ingesteld om tegenvallen uit het sociaal domein op te kunnen vangen.
Reserve sloopfonds	208.000	Deze reserve is ingesteld bij de resultaatbestemming van 2015 om verouderde en leegstaande woningen te vervangen door duurzame nieuwe woningen.
Reserve Stimuleringsregeling goedkope woningbouw	253.000	Deze reserve is ingesteld om initiatieven voor woningbouw te kunnen financieren.

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
Reserve energietransitie	1.772.000	Deze reserve is ingesteld om de energietransitie te kunnen financieren.
Reserve versterking lokale economie	405.000	Deze reserve is ingesteld om de economie te blijven versterken door projecten te ondersteunen die een bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van Oost Gelre in brede zin.
Reserve frictiekosten	831.000	Deze reserve is ingesteld om het mogelijk niet of deels halen van de voorgestelde maatregelen uit dekkingsplannen te realiseren en om maatregelen ten behoeve van de bedrijfsvoering te kunnen doorvoeren.
Reserve huisvesting migranten	1.332.000	De reserve is ingesteld voor de opgave omtrent huisvesting migranten. In 2023 is hiermee een start gemaakt en dit zal de komende jaren doorlopen.
Totaal bestemmingsreserves	13.641.000	
TOTAAL VAN DE RESERVES	48.667.000	

Verdelingsprincipe taakvelden per programma

Taakvelden gemeenten	Programma
0. 0 Bestuur en ondersteuning	
0.1 Bestuur	4
0.2 Burgerzaken	4
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4
0.4 Overhead	afzonderlijk
0.5 Treasury	algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	niet van toepassing
0.64 Belastingen overig	algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	4
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	afzonderlijk
0.10 Mutaties reserves	afzonderlijk
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	afzonderlijk

1.0 Veiligheid	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4
1.2 Openbare orde en veiligheid	4
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	
2.1 Verkeer en vervoer	1
2.2 Parkeren	niet van toepassing
2.3 Recreatieve havens	niet van toepassing
2.4 Economische havens en waterwegen	niet van toepassing
2.5 Openbaar vervoer	niet van toepassing
3.0 Economie	
3.1 Economische ontwikkeling	3
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3
3.4 Economische promotie	3

4.0 Onderwijs	
4.1 Openbaar basisonderwijs	n.v.t.
4.2 Onderwijshuisvesting	2
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2
5.0 Sport, cultuur en recreatie	
5.1 Sportbeleid en activering	2
5.2 Sportaccommodaties	2
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2
5.4 Musea	2
5.5 Cultureel erfgoed	1
5.6 Media	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1

Taakvelden gemeenten	Programma
6.0 Sociaal domein	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2

6.3 Inkomensregelingen	2
6.4 WSW en beschut werk	2
6.5 Arbeidsparticipatie	2
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	2
6.71b Begeleiding (Wmo)	2
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	n.v.t.
6.72a Jeugdhulp begeleiding	2
6.72b Jeugdhulp behandeling	2
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	2
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2
6.73a Pleegzorg	n.v.t.
6.73b Gezinsgericht	n.v.t.
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	2
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2
6.74c Gesloten plaatsing	n.v.t.

6.81a Beschermd wonen (Wmo)	2
6.82b Maatschappelijke - en vrouwenopvang	2
6.82a Jeugdbescherming	2
6.82b Jeugdreclassering	n.v.t.
7.0 Volksgezondheid en milieu	
7.1 Volksgezondheid	2
7.2 Riolering	1
7.3 Afval	1
7.4 Milieubeheer	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4
8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
8.1 Ruimtelijke Ordening	1
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3
8.3 Wonen en bouwen	1

					01/02/04/05/06/07 en 08			
			Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
				€ 7.560	€ 2.789.970	€ 5.145.335		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			4	29	1	1	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			2024	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T)

			kosten van onderdeel c (artikel 3)	werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	kosten van onderdeel e (artikel 3)	werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>
			€ 42.644	€ 42.644			€ 0	€ 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>
			€ 1.520	€ 11.020	€ 3.468	€ 3.468	€ 1.795	€ 1.795
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		

			Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/24	Aard controle R Indicator: B2/25	Aard controle R Indicator: B2/26	Aard controle R n.v.t. Indicator: B2/27	
			€ 12.000	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 61.427	
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			796	€ 75.542	€ 101.495	57	€ 24.467	€ 31.267
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/09</i>			
			78	€ 25.037	€ 47.350			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energerekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/15</i>
			2.050	3.490	0	0	46	124
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten en dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de	Aantal gebruikte leermiddelen	

			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 26.706	€ 2.624	4	72	168	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LAI23-03494120	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a,	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		

			van de regeling					
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/10</i>		
		1	€0	€0	€0	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstand enbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorgane n van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelza len (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/05</i>	
			€232.773	€0	€0	€0	€37.965	
			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid		
				Bedrag		Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/09</i>		

			1	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
				<i>Indicator: D14/01</i>	<i>Indicator: D14/02</i>	<i>Indicator: D14/03</i>	<i>Indicator: D14/04</i>	<i>Indicator: D14/05</i>	
				€ 97.759	€ 0	€ 152.442	€ 0	€ 285.980	
				Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>		
				<i>Indicator: D14/06</i>	<i>Indicator: D14/07</i>	<i>Indicator: D14/08</i>	<i>Indicator: D14/09</i>		
			1	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0		

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/06</i>
			1 060197 Gemeente Aalten	5000006072	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060197 Gemeente Aalten	5000006072	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060197 Gemeente Aalten	5000006072	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 060197 Gemeente Aalten	5000006072	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/09</i>			
			1 060197 Gemeente Aalten	5000006072	Nee			
			2 060197 Gemeente Aalten	5000006072	Nee			
			3 060197 Gemeente Aalten	5000006072	Nee			

			4	060197 Gemeente Aalten	5000006072	Nee			
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnu mmer	Naam/numme r maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1	060197 Gemeente Aalten	5000006072	Vergroten van de afvoercapacit eit	Nee		
			2	060197 Gemeente Aalten	5000006072	Water vasthouden en benutten	Nee		
			3	060197 Gemeente Aalten	5000006072	Water vasthouden en benutten	Nee		
			4	060197 Gemeente Aalten	5000006072	Vergroten van de afvoercapacit eit	Nee		
IenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één gemeente(cod e) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingsna am/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E87B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E87B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06</i>

			1	030004 Provincie Overijssel	S2023-0000967	0	0	0	0
				Kopie beschikking naam/nummer	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08</i>				
			1	S2023- 0000967	Nee				
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid		Besteding apparaatskost en (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskoste n (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskost en (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskoste n	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskost en
				<i>Aard controle R Indicator: F28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06</i>
				€ 0	€ 310.727	€ 154.832	€ 465.559	€ 52.021	€ 52.021
				Eindverantwo ording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07</i>					
				Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeen tedeel 2023		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

	Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
		Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05	Indicator: G2/06
		€0	€0	€0	€0	€0	€0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werken inkomens kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)		
Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
Indicator: G2/07	Indicator: G2/08	Indicator: G2/09	Indicator: G2/10	Indicator: G2/11	Indicator: G2/12		
€0	€0	€0	€0	€0	€0		
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						

			gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>						
				<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€0	Nee					
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2022	Hieronder per regel één gemeente(cod e) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord en hier het totaal (jaar T-1)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
		(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers	

						zelfstandigen (IOAZ)
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
	<i>Indicator: G2A/01</i>	<i>Indicator: G2A/02</i>	<i>Indicator: G2A/03</i>	<i>Indicator: G2A/04</i>	<i>Indicator: G2A/05</i>	<i>Indicator: G2A/06</i>
1	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 3.628.909	€ 80.000	€ 144.665	€ 6.116	€ 69.165
	Hieronder verschijnt de gemeente(cod e) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
	<i>Indicator: G2A/07</i>	<i>Indicator: G2A/08</i>	<i>Indicator: G2A/09</i>	<i>Indicator: G2A/10</i>	<i>Indicator: G2A/11</i>	<i>Indicator: G2A/12</i>
1	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0	€ 85.802	€ 5.822	€ 0	€ 437.706
	Hieronder verschijnt de gemeente(cod e) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde		

			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>		
			<i>Indicator: G2A/13</i>	<i>Indicator: G2A/14</i>	<i>Indicator: G2A/15</i>	<i>Indicator: G2A/16</i>		
			1 061586 Gemeente Oost Gelre	€ 9.900	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>

			Indicator: G3/01	Indicator: G3/02	Indicator: G3/03	Indicator: G3/04	Indicator: G3/05	Indicator: G3/06
			€0	€0	€0	€0	€0	€0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€0	€0	€0	€0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_totaal 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(cod e) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar

				openbaar lichaam		Gemeente	openbaar lichaam
	Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)						
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: G3A/01</i>	<i>Indicator: G3A/02</i>	<i>Indicator: G3A/03</i>	<i>Indicator: G3A/04</i>	<i>Indicator: G3A/05</i>	<i>Indicator: G3A/06</i>
1	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 20.023	€ 0	€ 36.509	€ 0	€ 0	
	Hieronder verschijnt de gemeente(cod e) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskost en artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderh oud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstre king (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekk ing (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstr ekking	
		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderh oud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstre kingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekk ingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoe slagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstr ekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/11</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/12</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/14</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				

3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
	<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ totaal 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverzekering	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverzekering (aflossing)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordten hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4A/01</i>	<i>Indicator: G4A/02</i>	<i>Indicator: G4A/03</i>	<i>Indicator: G4A/04</i>	<i>Indicator: G4A/05</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 9.643	€ 44.421	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 895	€ 16.025	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.067	

			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 114
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T-1)	
					Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
				Indicator: G4A/06	Indicator: G4A/07	Indicator: G4A/08	Indicator: G4A/09	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 2.494	0	0	
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 512	0	0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 228	0	0	
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 34	0	0	
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie	

					i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kinderopvangtoeslagaffaire	
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4A/10</i>	<i>Indicator: G4A/11</i>	<i>Indicator: G4A/12</i>	<i>Indicator: G4A/13</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€0	€0	€0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€0	€0	€0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€0	€0	€0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€0	€0	€0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€0	€0	€0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		

			<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>	
			€218.129	€0	Ja	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslag ffaire_gemeentedeel 2023 <p>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr</p>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangto eslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente	
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>	
			€0	€0	Nee	
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslag ffaire_ totalen 2022	Hieronder per regel één gemeente(cod e) uit (jaar T- 1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangto eslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T- 1 i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	

			Indicator: H4/01	Indicator: H4/02				
			€ 552.970	€ 134.844				
Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T)	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is		
Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06	Indicator: H4/07	Indicator: H4/08			
1	1.1 OZ nieuwbouw	€ 42.963	€ 42.963	€ 0	€ 0			
2	1.3 OZ Onderhoud	€ 22.645	€ 22.645	€ 0	€ 0			
3	2.1 RZ Aankoop	€ 40.968	€ 0	€ 40.968	€ 0			
4	2.2 RZ Dienstverlening derden	€ 17.625	€ 0	€ 0	€ 17.625			
5	2.3 RZ Beheer en exploitatie	€ 6.817	€ 0	€ 0	€ 6.817			
6	3.1 Mengpercentage	€ 3.826	€ 0	€ 0	€ 3.826			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: H8/01	Indicator: H8/02	Indicator: H8/03	Indicator: H8/04	Indicator: H8/05	Indicator: H8/06
1	1042923		€ 37.717	€ 0	€ 37.717	€ 0	€ 37.717	
2	1033647		€ 85.142	€ 0	€ 0	€ 0	€ 68.695	
3	1015127		€ 20.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.000	

			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1042923	Ja				
			2 1033647	Ja				
			3 1015127	Ja				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€21.043	€61.043	Ja	Ja		
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 1.199	€ 1.199	Nee	
VWS	H28	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)

		2023_zonder centraal persoon				medeoverheden vanaf SiSa 2024		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H28/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H28/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H28/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H28/06</i>
			Nee	Het experiment is opgestart en begonnen. Het experiment loopt door naar 2024. Hiervoor is een nieuwe aanvraag gedaan.	€ 112.300	€ 112.300	Ja	Nee
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 20.772	€ 24.266	€ 923	€ 24.266	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 143.009	€ 109.990	€ 28.602	€ 109.990	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 31.957	€ 27.500	€ 0	€ 27.500	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 23.968	€ 23.968	€ 0	€ 23.968	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 11.185	€ 23.365	€ 0	€ 23.365	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 27.963	€ 35.937	€ 0	€ 35.937	Ja
			7 Valpreventie	€ 82.290	€ 56.051	€ 13.895	€ 56.051	Ja
			8 Leefomgeving	€ 15.979	€ 14.538	€ 0	€ 14.538	Ja

			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.995	€ 4.520	€ 0	€ 4.520	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 58.322	€ 58.322	€ 0	€ 58.322	Ja
			11	Mantelzorg	€ 15.979	€ 15.979	€ 0	€ 15.979	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 15.979	€ 14.187	€ 0	€ 14.187	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 8.788	€ 8.788	€ 0	€ 8.788	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.995	€ 3.995	€ 0	€ 3.995	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 14.221	€ 14.221	€ 0	€ 14.221	Ja
				Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
				<i>Indicator: H30/07</i>	<i>Indicator: H30/08</i>				
			1	Lokaal Sportakkoord	Ja				
			2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja				
			4	Kansrijke Start	Ja				
			5	Mentale Gezondheid	Ja				
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
			7	Valpreventie	Ja				
			8	Leefomgeving	Ja				
			9	OKO & Vroegsignalering	Ja				

			ng alcoholproblematiek					
			10 Versterken sociale basis	Ja				
			11 Mantelzorg	Ja				
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja				
			13 Welzijn op recept	Ja				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
			15 Coördinatietoestellen regionale aanpak	N.v.t.				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: H30/09</i>					
			Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: H31/01</i>	<i>Indicator: H31/02</i>	<i>Indicator: H31/03</i>	<i>Indicator: H31/04</i>	<i>Indicator: H31/05</i>	
			SPUKNEAS230028	€ 14.653	€ 14.653	Ja		
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen			
				<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>			

			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03		
			MEOZ23078	€ 1.837.814	€ 153.936		
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzaming splan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08
			1 Meekenesch	€ 172.974	€ 58.824	Ja	
			2 Marveld recreatie	€ 1.664.840	€ 95.112	Ja	
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor- dingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02			
			060222 Gemeente Doetinchem	€ 197.439			

Jaarrekening 2023 vs. jaarrekening 2022

Taakvelden - lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
TV0.1	0.1 Bestuur	1.746	1.775	1.924
TV0.11	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	1.095	0
TV0.2	0.2 Burgerzaken	1.016	1.082	1.161
TV0.3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	440	491	353
TV0.4	0.4 Overhead	10.438	12.025	11.866
TV0.5	0.5 Treasury	144	244	246
TV0.61	0.61 OZB woningen	337	459	435
TV0.62	0.62 OZB niet-woningen	116	103	114
TV0.8	0.8 Overige baten en lasten	0	5	0
TV0.9	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	101	-38
TV1.1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.973	2.129	2.050
TV1.2	1.2 Openbare orde en veiligheid	778	1.054	1.126
TV2.1	2.1 Verkeer en vervoer	4.352	5.301	5.205
TV3.1	3.1 Economische ontwikkeling	161	160	124
TV3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	254	581	365
TV3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	154	140	158
TV3.4	3.4 Economische promotie	822	894	979
TV4.2	4.2 Onderwijshuisvesting	1.969	3.309	2.201
TV4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.407	1.764	1.727
TV5.1	5.1 Sportbeleid en activering	468	536	740
TV5.2	5.2 Sportaccommodaties	1.417	1.878	1.775
TV5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	336	249	224
TV5.4	5.4 Musea	252	299	283
TV5.5	5.5 Cultureel erfgoed	218	757	373
TV5.6	5.6 Media	552	624	641
TV5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.618	2.838	2.890
TV6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.044	6.277	5.711
TV6.2	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.752	2.283	2.448
TV6.3	6.3 Inkomensregelingen	6.683	8.666	8.065
TV6.4	6.4 WSW en beschut werk	8.201	6.250	6.344
TV6.5	6.5 Arbeidsparticipatie	949	2.394	2.390
TV6.6	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.786	1.549	1.678
TV6.71	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.809	582	555
TV6.71A	6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	2.600	2.551
TV6.71B	6.71B Begeleiding (WMO)	0	236	211

Exploitatie		Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
TV6.71C	6.71C Dagbesteding (WMO)	0	2.510	2.605
TV6.72	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	8.093	493	614
TV6.72A	6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	5.017	5.105
TV6.72B	6.72B Jeugdhulp behandeling	0	215	337
TV6.72C	6.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	40	43
TV6.73C	6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	2.055	1.935
TV6.74A	6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	39	48
TV6.74B	6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	249	504
TV6.82	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	839	223	219
TV6.82A	6.82A Jeugdbescherming	0	485	514
TV7.1	7.1 Volksgezondheid	753	979	821
TV7.2	7.2 Riolering	2.135	3.133	2.819
TV7.3	7.3 Afval	2.612	2.684	2.632
TV7.4	7.4 Milieubeheer	2.168	4.707	3.179
TV7.5	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1	2	2
TV8.1	8.1 Ruimte en leefomgeving	979	1.182	1.292
TV8.2	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-110	149	391
TV8.3	8.3 Wonen en bouwen	1.092	890	900
Gerealiseerd resultaat		78.755	95.782	90.836

Taakveld - baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
TV0.11	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	7.809	0	0
TV0.2	0.2 Burgerzaken	-346	-243	-317
TV0.3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-502	-494	-539
TV0.4	0.4 Overhead	-142	-390	-603
TV0.5	0.5 Treasury	-1.048	-720	-1.607
TV0.61	0.61 OZB woningen	-4.403	-4.618	-4.645
TV0.62	0.62 OZB niet-woningen	-2.330	-2.410	-2.360
TV0.64	0.64 Belastingen overig	-185	-181	-179
TV0.7	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-57.816	-59.102	-60.062
TV1.1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-48	-50	-51
TV1.2	1.2 Openbare orde en veiligheid	-20	-35	-201
TV2.1	2.1 Verkeer en vervoer	-444	-421	-1.045
TV3.1	3.1 Economische ontwikkeling	0	-15	-15
TV3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-460	-570	-533
TV3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-16	-19	-17

Exploitatie		Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
TV3.4	3.4 Economische promotie	-915	-762	-999
TV4.2	4.2 Onderwijshuisvesting	-3	0	-3
TV4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-298	-510	-457
TV5.1	5.1 Sportbeleid en activering	-177	-164	-442
TV5.2	5.2 Sportaccommodaties	-116	-158	-150
TV5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-4	0
TV5.4	5.4 Musea	0	0	-1
TV5.5	5.5 Cultureel erfgoed	-7	0	0
TV5.6	5.6 Media	0	-35	-27
TV5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9	-1	-2
TV6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.813	-4.269	-4.838
TV6.2	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-513	-61	-66
TV6.3	6.3 Inkomensregelingen	-4.003	-4.605	-4.602
TV6.4	6.4 WSW en beschut werk	-1.345	-1.222	-1.282
TV6.6	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-122	-100	-103
TV6.71	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-209	0	0
TV6.71A	6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-192	-208
TV6.72A	6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	140
TV6.81	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-495	-495
TV7.1	7.1 Volksgezondheid	-22	-197	-187
TV7.2	7.2 Riolering	-2.421	-2.666	-2.472
TV7.3	7.3 Afval	-3.089	-3.130	-3.241
TV7.4	7.4 Milieubeheer	-257	-1.850	-947
TV8.1	8.1 Ruimte en leefomgeving	-329	-258	-163
TV8.2	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-92	-130	-207
TV8.3	8.3 Wonen en bouwen	-1.022	-683	-674
Gerealiseerd resultaat		-77.711	-90.759	-93.599

Beleidsindicatoren BBV

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Halt | 2018-2022

Economie

Functiemenging

58,7%

Oost Gelre

50,2%

25.000 - 50.000 inw

Meerdere bronnen | 2022

Vestigingen (van bed... per 1.000 inw.15 t/m 64jr)

148,6

Oost Gelre

167,6

25.000 - 50.000 inw

USA | 2022

Onderwijs

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

1,5
Oost Gelre

4,2
25.000 - 50.000 inw

DUO/Ingrado | 2022

Relatief verzuim per 1.000 leerlin...

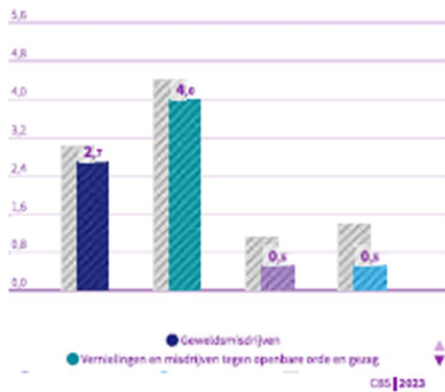
20
Oost Gelre

21
25.000 - 50.000 inw

DUO/Ingrado | 2022

Misdrijven

Oost Gelre, per 1.000 inwoners

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,6%

Oost Gelre

2,1%

25.000 - 50.000 inwon...

CSO | 2022

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

40,0%

Oost Gelre

47,9%

25.000 - 50.000 inwon...

Meerdere bronnen | 2022

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

999,7

Oost Gelre

726,1

25.000 - 50.000 inwon...

Meerdere bronnen | 2022

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

Oost Gelre

35

25.000 - 50.000 inwoners

120

CSO | 2022

Jongeren met een delict voor de rechter

1%

Oost Gelre

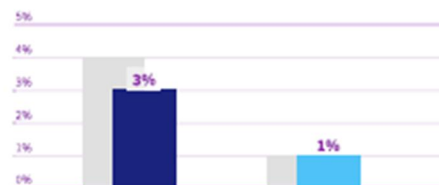
1%

25.000 - 50.000 inwon...

CSO | 2022

Achterstand onder jeugd

Oost Gelre

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

14,5%

Oost Gelre

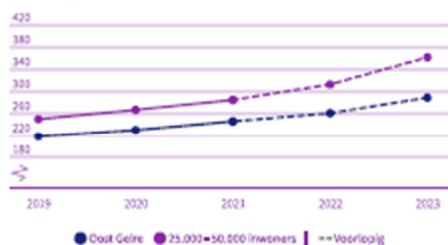
Geen data

25.000 - 50.000 inwon...

berekening | 2021

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde x €1.000

CBS | 2019-2023

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

11,6 Oost Gelre **8,3** 25.000-50.000 inwon...

BRG/ADF | 2022

Demografische druk

CBS | 2023

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 707 Oost Gelre **€ 867** 25.000-50.000 inwon...

COELO | 2023

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

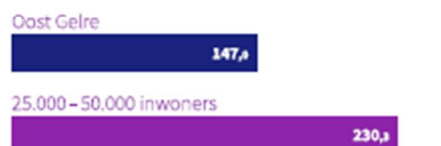
€ 797 Oost Gelre **€ 949** 25.000-50.000 inwon...

COELO | 2023

Netto arbeidsparticipatie

75,3% Oost Gelre **73,4%** 25.000-50.000 inwon...
CBS | 2023

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

CBS | 2023

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

432,5 * Oost Gelre **196,1 *** 25.000-50.000 inwon...
CBS | 2023 | *Voorlopig

Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2023

Jongeren met jeugdbescherming

1,4% Oost Gelre **1,0%** 25.000-50.000 inwon...
CBS | 2023

Jongeren met jeugdreclassering

0,2%

Oost Gelre

Geen data

25.000 – 50.000 inwon...

CBS | 2023

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

610

Oost Gelre

Geen data

25.000 – 50.000 inwon...

CBS GMSD Wmo | 2023

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van de gemeente Oost Gelre

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Oost Gelre gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeente Oost Gelre op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester en Wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door de Raad op 19 december 2023;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Oost Gelre zoals vereist in

- de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta);
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 997.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Raad overeengekomen dat wij aan de Raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College van Burgemeester en Wethouders inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het College van Burgemeester en Wethouders het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de baten hoofdzakelijk bestaan uit de Algemene uitkering, subsidie ontvangsten van het Rijk en Provincies, lokale heffingen en leges, onderkennen we geen frauderisico in de verantwoording van de baten. De algemene uitkering en de subsidie ontvangsten zijn beperkt tot een opgave van derden. De lokale heffingen en leges betreffen een veelheid van posten van beperkte omvang waardoor geen risico ontstaat op een afwijking van materieel belang.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de waaronder de concerncontroller, de gemeentesecretaris en de portefeuillehouder financiën. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico dat het management of het College van Burgemeester en Wethouders maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Controlewerkzaamheden en observaties

Het College van Burgemeester en Wethouders en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het College van Burgemeester en Wethouders of het management.

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management of het College van Burgemeester en Wethouders beïnvloed worden

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Het risico op niet-zakelijke transacties bij de grondverkoop

We hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersing met betrekking tot verkopen van gronden vastgesteld. Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben een deelwaarneming verricht op de materiële verkooptransacties. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde verkoopprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen.

We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van de integriteitschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht dat het College van Burgemeester en Wethouders geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2024 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van Burgemeester en Wethouders heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van Burgemeester en Wethouders over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van Burgemeester en Wethouders verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat het door het College van Burgemeester en Wethouders gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de

Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van Burgemeester en Wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van Burgemeester en Wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van Burgemeester en Wethouders voor de jaarrekening

Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van Burgemeester en Wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van Burgemeester en Wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van Burgemeester en Wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van Burgemeester en Wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van Burgemeester en Wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de Raad voor de jaarrekening

De Raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door de Raad op 19 december 2023;
- het Controleprotocol WNT 2023;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van Burgemeester en Wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van Burgemeester en Wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 12 juni 2024

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
BAG	Basis Registratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere Bijstand Zelfstandigen
BIC	Biobased Innovation Center
BIG	Baseline informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BIO	Baseline informatiebeveiliging Overheid
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BRP	Basisregistratie Personen
B&W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CIF	Communication & Infrastructure Fund
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheid
DBO	Dorpsbelangen organisaties
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DIFTAR	Differentiatie Tarieven Afvalstoffenheffing
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DURP	Digitale Uitvoering Ruimtelijke Processen
ECAL	Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers
ECB	Europese Centrale Bank
EED	Europese Energie-Efficiency Richtlijn

ENSIA	Eenduidige Normatie Single Information Audit
EU	Europese Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheid
GEO	Geografische Informatie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GMSD	Gemeentelijk Monitor Sociaal Domein
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GSF	Gelderse
Sportfederatie	
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologi
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen
IVP	Integraal Veiligheidsplan
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MFA	Multifunctionele accommodatie
MT	Managementteam
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OLO	Omgevingsloket Online
OZB	Onroerendezaak belasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel & Organisatie
PPS	Publiek Private Samenwerking, PPS is een samenwerkingsverband waarbij overheid en bedrijfsleven samen een project realiseren op basis van een heldere taak- en risico verdeling
PW	Participatiewet
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROVA	Afvaladvies-, regie- en verwijderings organisatie Achterhoek
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling

RWS	Rijkswaterstaat
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SDOA	Sociale Dienst Oost Achterhoek
SIOG	Website www.sameninoostgelre.nl
SON	Stadsbank Oost Nederland
SPP	Strategische personeelsplanning
SUWInet	Werk en Inkomen Digitaal
SW	Sociale Werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers- verzekeringen
Vhrosv	Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNO-NCW	Grootste ondernemingsorganisatie van Nederland, Verbond van Nederlandse ondernemingen (VNO) en Nederland Christelijk Werkgeversbond (NCW)
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VPB	Vennootschapsbelasting
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu
VWS	Volkshuisvesting Welzijn en Sport
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WBO	Werkbaan Oost
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WKPB	Wet kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WNRA	Wet Normalisatie rechtspositie ambtenaren
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wwb	Wet werk en bijstand
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZVW	Zorgverzekeringswet

gemeente

Oost Gelre